ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

5 динара

БРОЈ 1261

27.2.1976. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП

ВИТЕЗОВИ ОКРУГЛОГ СТОЛА

Ripley Веровали или не!

ДУК-ДУК

КАКО СЕ НА ЈЕДНОМ ОД ОСТРВА НОВЕ ГВИНЕЈЕ НАЗИВА КОМБИНАЦИЈА ПОЛИЦАЈЦА, СУДИЈЕ И ЏЕЛАТА, СКРИВА СВОЈ ИДЕНТИТЕТ ИЗА МАСКЕ И ОГРТАЧА ОД ЛИШЋА.

ЧЕТВРТАСТ ЗЛАТАН НОВАЦ

КОЈИ ЈЕ 1563. ГОДИНЕ ИСКОВАО ДАНСКИ КРАЉ ФРЕДЕРИК II, НАИШАО ЈЕ НА ТОЛИКИ ОТПОР КОД СТАНОВНИШТВА, ДА ЈЕ ВЛАДАР ОДБИЈАЊЕ ОВОГ НОВЦА ПРОГЛАСИО ЗА ЗЛОЧИН.

АНА БЕДЛЕЈ

ИЗ СТОНЕЈ МИДЛТОНА, У ЕНГЛЕСКОЈ, СКОЧИЛА ЈЕ СА ЈЕДНЕ „СТЕНЕ САМОУБИЦА", ВИСОКЕ ПРЕКО 30 МЕТАРА, АЛИ ЈЕ ЊЕНА КРИНОЛИНА, КАО КАКАВ ПАДОБРАН, УСПОРИЛА И УБЛАЖИЛА ПАД, ТАКО ДА ЈЕ ПОТПУНО НЕОЗЛЕЂЕНА ПАЛА НА ЗЕМЉУ.

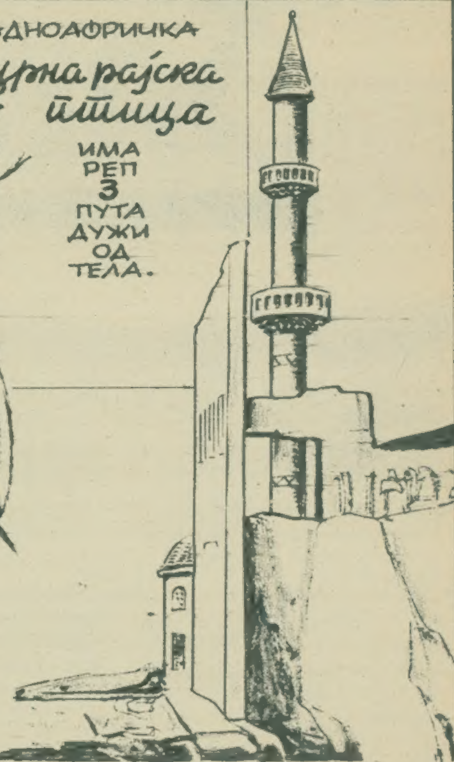

ЦРКВА САНТА МАРИЈА МАЂОРЕ

У БЛИЗИНИ МАНФРЕДОНИЈЕ (ИТАЛИЈА) ЈЕДИНА ЈЕ ГРАЂЕВИНА ПРЕОСТАЛА ОД НЕКАДАШЊЕГ ГРАДА СИПОНГУАМА КОЈИ СУ ЊЕГОВИ СТАНОВНИЦИ ПОТПУНО НАПУСТИЛИ ПРЕ 719 ГОДИНА.

ЗАПАДНОАФРИЧКА *црна рајска птица* ИМА РЕП 3 ПУТА ДУЖИ ОД ТЕЛА.

ЏАМИЈА ХАЏИ БАЈРАМ

У АНКАРИ (ТУРСКА) САГРАЂЕНА ЈЕ КАО ПАГАНСКИ ХРАМ, ЗАТИМ ЈЕ 500. ГОДИНЕ ПРЕТВОРЕНА У ХРИШЋАНСКУ ЦРКВУ ДА БИ ПРЕ 575 ГОДИНА ПОСТАЛА ЏАМИЈА.

1261/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● највећи горила који живи у заробљеништву налази се у зоолошком врту у Чикагу. Овај огромни мајмун, по имену Синбад, тежак је 420 килограма а висок 2,18 метара.

● бука изазива повећану жеђ, тврде научници Макс Планковог института у Немачкој. Према њиховом тврђењу више се пије у бифеима који имају џу-бокс него у осталим.

● људска коса је различите боје због тога што у ћелијама из којих израста постоји пигмент различите боје. Мрк даје косу смеђе боје, светао — светле. Током времена се услед промене пигмента мења и боја косе. У старијим годинама, кад пигмент почне да ишчезава, коса постаје седа.

● млади пупавци, птице из реда смрдоврана (Coraciae), имају као што им и име каже неугодан мирис. Тај задах потиче из тртичне жлезде а нестане чим младунци поодрасту. Пупавци код нас живе по шумама, ливадама и виноградима, и то од марта до августа.

● галера је била ратна и трговачка средњовековна лађа, по узору на античке, која је нарочито коришћена у Средоземном мору. Галера је била дугачка 40 до 50 метара, широка 5 до 7 метара а имала је од 16 до 25 пари весала и два троугласта једра. Оковани веслачи, галеоти или галиолити, по 3 до 5 за свако весло, били су робови, осуђеници или заробљеници.

● галактометар (реч настала од грчког) је справа којом се одређује масноћа млека, односно садржај масти и воде у млеку.

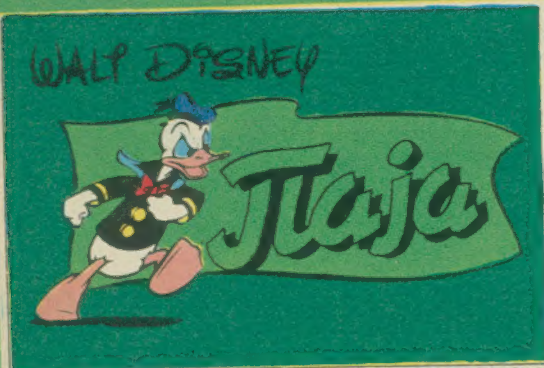

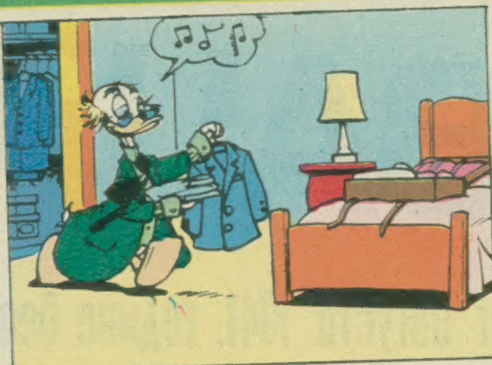

● према једној белешци, кромпир је пренесен у Лику 1763. године. После мира с Турском, неки војници, Личани, донели су га из крајева у којима су ратовали у свој завичај и тамо посејали. Забележено је и то да су кромпир донели у фишеклијама.

● Италијан Анђело Керсоро прешао је на штулама 800 километара, колико износи раздаљина од његовог родног града Катаније до Рима.

WALT DISNEY
Паја

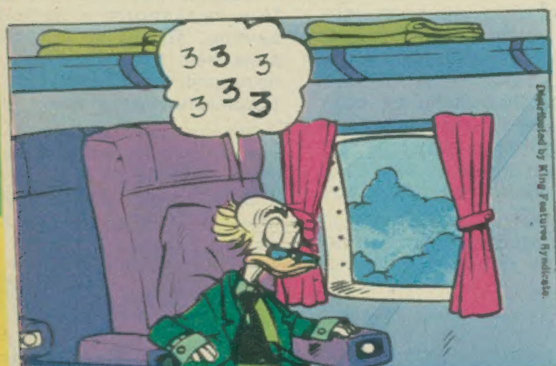

ЗАР ЋЕШ ДА ПУТУЈЕШ БЕЗ ПРТЉАГА?
?

ЈЕСИ Л' СПРЕМИО ГОВОР ЗА ЧИКАГО?
АХА! ОСТАО САМ ЦЕЛУ НОЋ И НАПАМЕТ ГА НАУЧИО!
313
ПФ ПФ

ЈЕДНУ ДО ЧИКАГА, МОЛИМ!
ОДМАХ ЋЕТЕ БИТИ УСЛУЖЕНИ!
ИЗЛАЗ 21-34

МОЛИМО ВАС ДА СЕ ВЕЖЕТЕ И ДА НЕ ПУШИТЕ!

З З З
З З З
Distributed by King Features Syndicate.

ПРОБУДИТЕ СЕ! СЛЕЋЕМО!
ИЗЛАЗ
З

ПАЈО, ЗНАШ ЛИ ТИ ШТА ЋУ ЈА У ЧИКАГУ?

Плутон
WALT DISNEY

ОХ! СТИДИМ СЕ САМОГ СЕБЕ, ПЛУТОНЕ! ТРЕБА ТИ НОВА ШТЕНАРА!
ПЛУТОН

СРЕЋА ТВОЈА ШТО СИ ЗДРАВ К'О БИК ПА ТИ ЛОШЕ ВРЕМЕ НИЈЕ НАШКОДИЛО!

ОВДЕ ЋЕШ СЕ ОСЕЋАТИ К'О У ДВОРЦУ!

ЗА ИЗОЛОВАЊЕ
ЈОШ САМО ДА УДАРИМО ИЗОЛАЦИЈУ!

ИМАШ НАЈКОМФОРНИЈУ ШТЕНАРУ У ГРАДУ!

ИМАЋЕШ И ЕЛЕКТРИЧНИ ГРЕЈАЧ!

ЕТО, ПЛУТОНЕ! САД МОГУ ДА УДАРЕ И МРАЗЕВИ!

НОЋ
АА-ПЋИХА
А-ПЋИХА
АА-ПЋИХА

Е, МОЈ ПЛУТОНЕ! КАКО ДА С ТОБОМ ЧОВЕК БУДЕ ПАМЕТАН!
Copr. 1954, Walt Disney Productions World Rights Reserved

★★

СКОЈЕВАЦ СА ЗВЕ

Двадесет и првог августа 1941. године београдски гимназијалац Радован Ћосић налетео је на једног немачког подофицира и – пуцао на њега. Тако је у Београду пао први окупаторски војник.

Топла јулска ноћ полако се спуштала над Београдом. Људи су журно промицали улицама. Свако је желео да пре мрака стигне кући. Била је 1941. година, град окупиран.

Међу онима који су придолазили из старог београдског краја Звездаре према Вуковом споменику био је и плав, вижљаст младић од шеснаест година. **Застао је код споменика, погледао на ручни часовник, а онда продужио према оближњем Правном факултету пред којим су га чекала четворица младића. Момци су се прво нешто договарали, а онда су сви кренули према ташмајданској пећини.**

Плави младић кржког стаса био је Радован Ћосић Бата, ученик петог разреда Девете мушке гимназије. И остали из ове групе: Стева Тодоровић, Мига Трифуновић, Милан Петровић Црни и Ђорђе Богдановић Црвени, такође су били средњошколци. Сви су били чланови СКОЈ-а.

Бата је живео са мајком, братом и сестром у једној малој кући на Звездари. Члан СКОЈ-а постао је још пре напада Немачке на Југославију. **Диверзије београдских скојеваца у окупираном граду, које су код Немаца изазивале нападе беса постале су и његов начин борбе против непријатеља.**

У СКЛАДИШТУ ОРУЖЈА

Најтежи задатак за све скојевце у граду био је прикупљање и дотурање оружја партизанским одредима у Србији. Овај драгоцени материјал они су слали преко курира. Цео посао је обављан са великим ризиком, али младићи нису посустали. Штавише, Бата је дошао на идеју да са друговима провали у ташмајданску пећину! Ове топле јулске вечери кренули су да то и учине.

Ташмајданска пећина је била немачко складиште оружја, муниције и експлозива. Не очекујући да ће им народ пружити неки већи отпор, Немци нису сматрали за потребно да посебно обезбеђују складиште. Сваки од два улаза у пећину имао је врата замандаљена дебелим ланцем и великим катанцем. Пред улазима није било стражара.

До пећине, удаљене једва пет минута од Правног факултета, младићи су стигли, бар тако им се чинило, у трену. Склонили су се у улаз једне зграде преко пута складишта. Мрак се спуштао над градом. На улицама је било све мање људи.

Стева и Бата су се привукли до пећине. Убрзо се Стева вратио до улаза у зграду.

— **Нема стражара! Бата сече ланац на вратима! Шетајте улицом! Ако наиђе немачка патрола или вам се нешто учини сумњивим, звизните двапут и склоните се!** — обавестио је другове и шмугнуо назад да помогне Бати.

Акција је текла без застоја. У два ранца, која су скојевци донели са собом, ставили су онолико експлозива и оружја колико је у њих могло да стане, затворили врата, вратили ланац на своје место и изгубили се у мраку.

Батина дружина упадала је у складиште и наредних вечери. Провала је откривена тек десетог дана, али полиција није могла да уђе провалницима у траг.

Млади гимназијалац Радован Ћосић Бата није на овом стао. Некад сам, а некад уз помоћ другова, кришом је ноћу лепио летке и пароле по зидовима зграда, запалио немачка кола са сеном...

ОВАЈ НАМ ОДГОВАРА

Петнаестог јула Бата је са Јованом Гајгером и Велизаром Стевановићем извршио још једну акцију. Овога пута на реду је био немачки камион натоварен војним материјалом.

Била је недеља, око десет часова пре подне. **Младићи су шетали градом. Ба-**

МОЗАИК

ВАЖНО ЈЕ СЕТИТИ СЕ

Службеници финске владе приметили су да у земљи има много више телевизора него претплатника. Зато су одлучили да томе стану на пут и пре извесног времена један од руководилаца Финске телевизије обавестио је гледаоце да је један њихов стручњак открио начин на који ће онима који не плаћају претлату за неколико тренутака телевизори престати да раде. И заиста, слика је за више од једног минута нестала са свих финских телевизора јер су техничари — једноставно прекинули да емитују програм. Не знајући да је те вечери програм свима био прекинут, сутрадан се пред финском телевизијом отегао ред људи спремних да уплате претплату.

СПАСИМО КЕЉ

Недавно је један члан Британског парламента оптужио министра за пољопривреду да ништа није учинио да заштити кељ који, према његовом мишљењу, нестаје.

„Кељ, каже овај члан Британског парламента, садржи поред витамина А и Ц и неке друге материје неопходне за човечије здравље“.

ВИШЕ НЕГО УСПЕЛА

Да би испродале нове уређаје за помоћ у случају авионске несреће аеродромске власти у Порторику одржале су пре извесног времена јавну вежбу. Један стари авион запаљен је на крају писте а онда су позвани у помоћ санитетски хеликоптери, ватрогасци и полиција. Вежба је изгледала толико стварна да је међу посматрачима девет особа доживело нервни слом а једна срчани напад.

...ЕЗДАРЕ

та је испод капута носио теглу са бензином. У Кондиној улици наишли су на паркирани камион.

— Ако се слажете, овај нам одговара! — шапнуо је Бата друговима, показујући главом на камион. — На улици има доста света, лакше ћемо се изгубити у гужви!

Гајгер и Стевановић су прихватили предлог. Са дечачком знатижељом, као да су одушевљени изгледом камиона, пришли су његовом стражњем делу и брзо излили бензин на терет уредно спакован испод платненог покривача. Упалили су шибицу и пламен је букнуо. У три корака младићи су се нашли на тротоар и умешали међу пролазнике.

АКЦИЈА ЗА ИСТОРИЈУ

Батине акције су се настављале. Ону, извршену 21. августа, није сматрао посебно великом, али ће она у историји борбе Београда против окупатора, ипак, остати забележена као врло значајна.

Тог дана око 19 часова млади гимназијалац је шетао градом са Миливојем Сучићем. На улици није било ни живе душе. **Када су скренули иза угла, натрчали су на немачког подофицира који је возио бицикл. Бата је готово спонтано извукао пиштољ. У пустој Неготинској улици два хица су одјекнула као експлозија.** Подофицир је остао на месту мртав. Био је то први окупаторски војник убијен у Београду!

Бата није могао дуго остати непознат Специјалној полицији. Агенти су му брзо ушли у траг, али он их је заваравао честим мењањем места становања. Међутим, друговима из скојевске организације било је јасно да се тако не може дуго. Бата је напустио Београд и отишао у партизане.

Почетком 1942. године Радован Ћосић Бата је постао члан Комунистичке партије Југославије. Као борац Прве пролетерске бригаде био је тешко рањен у раме. Погинуо је јуна 1943. године на Сутјесци као политички комесар ешелона рањеника Централне болнице.

С. Ђ.

МИНИ КВИЗ

1. **Област Горњег Перуа добила је име по једном јужноамеричком револуционару и националном вођи, названом El libertador de la patria?**
2. **Први човек који је облетео Земљу у вештачком сателиту и боравио у васиони био је совјетски пилот-космонаут Јуриј Гагарин. Знате ли ко је био други?**
3. **Знате ли како се звао пријатељ и сарадник Шерлока Холмса?**
4. **У којој америчкој савезној држави се налази град Нешвил?**
5. **Која је највећа животиња из породице мачака?**

ОДГОВОРИ:

1) То је Боливија, а име је добила по Симону Боливару; 2) Амерички космонаут Алан Шепард; 3) др Ватсон; 4) У Тенесију; 5) Лав.

ГЕНИЈАЛНИ СНОВИ

Доктор Фридрих Бентинг је пронашао инсулин захваљујући теорији рођеној у сну, а енглески песник Колриџ је срочио своју чувену поему »Кублај Кан« док је чврсто спавао!

Није баш много вероватно, али може вам се ипак десити да у сну нађете решење неког проблема који вас је дуго мучио. Бар тако тврде научници који изучавају механизам човековог сна. Они чак кажу да су многи проналазачи дошли до епохалних открића — у сну!

Неки немачки професор универзитета, који је радио на структури бензина, никако није могао да одреди однос атома у једном молекулу. Забринут и уморан заспао је тако једне ноћи и сањао како су се атоми претворили у змије. Једна од њих дохватила је у уста свој реп и почела да се котрља као обруч. Кад се професор пробудио, покушао је да измени места атомима како му је „змија" сугерирала у сну и нашао решење свог проблема.

КОРИСНЕ НОЋНЕ МОРЕ

Један од најпознатијих примера како се решење понекад нађе у сну је откриће инсулина. Доктор Фридрих Бентинг, професор физиологије на Универзитету у Онтарију, САД, радио је до дубоко у ноћ на предавању које је требало да одржи следећег дана. Ујутро је био толико уморан од дуготрајног ноћног бдења да је поново заспао док је правио белешке о дијабетесу и уснуо — физиолошки процес који проузрокује теорију рођену у сну. Откриће инсулина било је сада надохват руке и ускоро је свет добио лек који је спасао живот многим болесницима. После тога, доктор Бентинг је добио Нобелову награду.

Чак и ноћна мора може понекад да буде корисна: нека чувена књижевна дела родила су се из немирних снова уметника. Роберт Луис Стивенсон у једном мучном и тешком сну имао је визију човека који може да мења свој физички изглед па чак и своју личност. Када се пробудио, набацио је на хартију прве скице свог чувеног романа „Др Цекил и мр Хајд".

Енглески песник Семјуел Тејлор Колриџ је отишао још даље и у сну испевао сва 54 ретка своје чувене епске поеме „Кубла Кан". Иако је записао све стихове, Колриџ им није придавао никакву важност сматрајући их за психолошки куриозитет. Да други славни енглески песник лорд Гордон Бајрон није инсистирао да Колриџ објави своју поему, „Кубла Кан" никада не би угледао светлост дана и вероватно би био неповратно изгубљен за књижевност.

У ОСВИТ ЗОРЕ

Пре четрдесет година објављена је књига „Карлов крст", једна од најстрашнијих и највернијих сведочанстава о ужасима рата. Роман је написао неки Валтер Овен који је тврдио да никад није био војник и да нема појма о догађајима који су се збили за време првог светског рата. Њему су, наиме, у болници, као лек за смиривање болова, давали морфијум и он је под утицајем овог средства „одсањао" цео роман који је касније написао. У свом сну Овен је био немачки војник који у рову чека свитање зоре, тренутак предвиђен за напад.

Снови могу да имају и практичну страну. Неки фабрикант текстила из Манчестера у Енглеској недељама је смишљао како да снизи трошкове производње али решење никако није налазио. Једне ноћи, мучен бригом, сањао је своју фабрику и себе како стоји усред производне хале чију је застарелу технологију и организацију рада требало модернизовати. Одједном, пред његовим очима нестао је зид а кружне степенице су се претвориле у бескрајну траку која је дизала робу на горњи спрат.

Његова подсвест прискочила му је у помоћ и решила проблем. Ускоро, када је преуредио фабрику, показало се да је идеја рођена у сну била најбоља од свих које су му нудили највећи енглески стручњаци.

М. Ш.

МАХАТМА

1 **ЗБОГОМ ПОРБАНДАРЕ!** — Другог октобра 1869. год. у породици угледног чиновника на двору махараџе од Порбандара, државице у западној Индији, родио се син. Дечаку су дали име Мохандас Карачманд Ганди и кад је напунио тринаест година, како су то обичаји налагали, оженили га! Гандија је овај догађај обрадовао јер — добио је другарицу с којом ће моћи да се игра. Неколико година касније Ганди заувек напушта дечачке игре и родни град да би у Лондону студирајући права, наставио школовање.

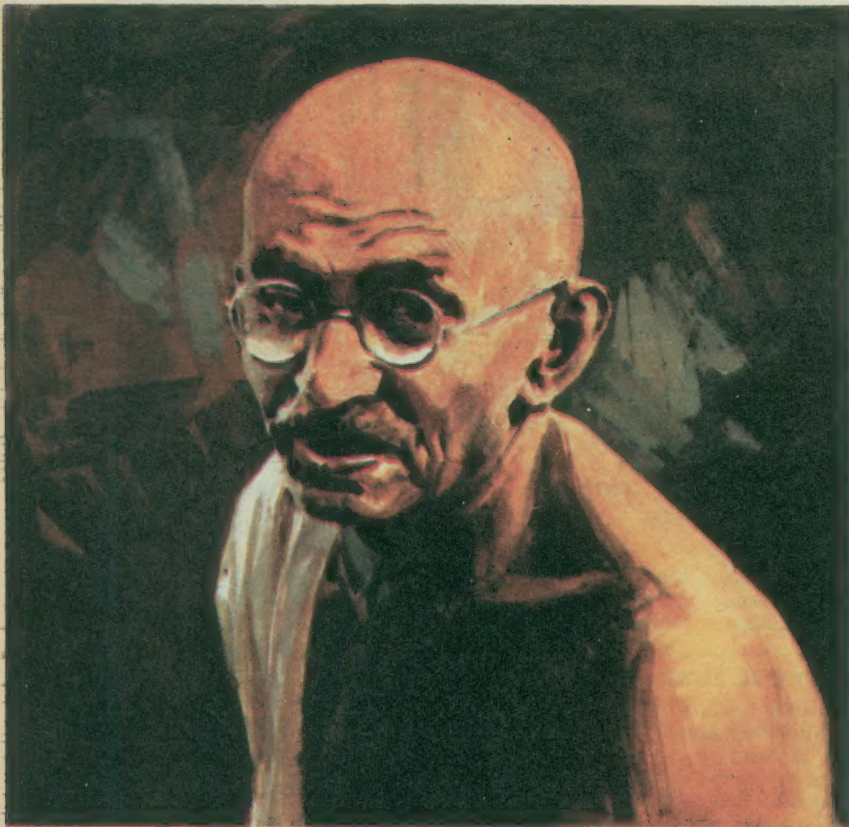
2 **РЕЗЕРВИСАНО ЗА БЕЛЦЕ!** — По завршетку студија Ганди се запослио као адвокат у Бомбају, а онда, 1893, одлази у Јужну Африку где се суочава с неправдама што су их тамо трпели његови сународници. Борбу за стицање права потлачених Индијаца започео је на необичан начин: упркос полицији која га је неколико пута избацивала из воза, успео је да се до Преторије довезе у купеу — резервисаном само за белце! — Ускоро се пронела вест о сићушном адвокату који се усудио да се успротиви белцима.

3 **ВЕЛИКА ДУША.** — Ганди поново одлази у Енглеску 1914. године и, кад је избио први светски рат, организује санитетски вод у саставу енглеске војске. У јеку рата, 1915. године, враћа се у Индију да би стао на чело националног покрета за борбу против колонијалне власти. Пошто је знао да ће белци, ако покуша да примени насилне методе борбе, употребити оружје одлучио се за протестне зборове, демонстрације и одбијање сваке сарадње са окупатором. На тај начин, први пут после много деценија, Индијцима ће бити призната бар нека грађанска права. Због оног што је Ганди чинио за свој народ, славни индијски песник Рабиндранат Тагора назвао га је Махатма, што (од Махам Атман) значи **велика душа.**

ГАНДИ - ОТАЦ ИНДИЈЕ

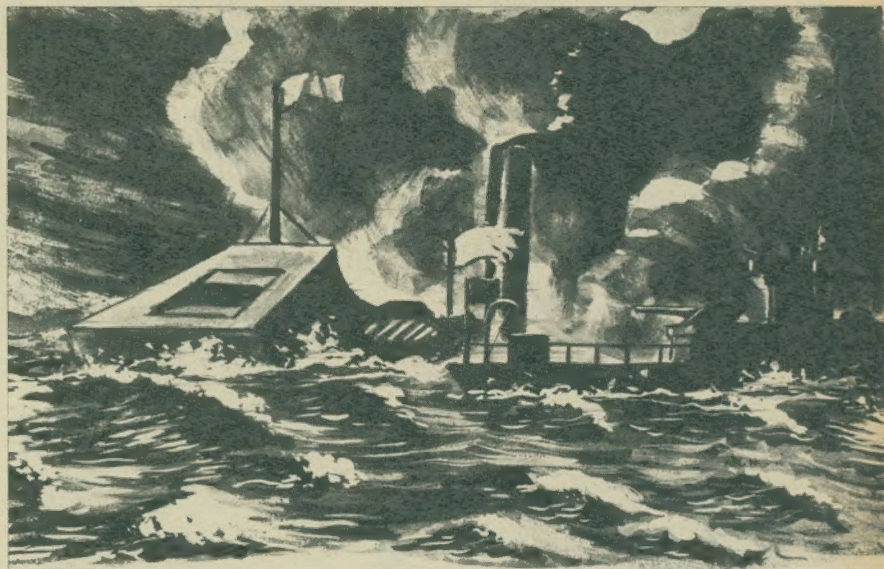

4 **УХАПШЕН ЗБОГ СОЛИ** — Организујући демонстрације које су потпуно реметиле саобраћај и тиме онемогућавале снабдевање британских војних гарнизона, Ганди је задавао озбиљне неприлике Британцима па је због тога неколико пута и хапшен. Тако је 1930. године, оглушивши се о владин монопол над експлоатацијом соли, доспео у затвор јер је јавно, на обали, дестилисао со из морске воде! Међутим, то га није ни сломило ни поколебало.

5 **У ЛОНДОН С КОЗОМ!** — Овај борац за људска и национална права био је необично скроман човек: одећу му је као и у најсиромашнијих сељака чинио комад руком тканог, грубог платна и дрвене нануле. Индијом је путовао само најјевтинијом, четвртом класом путничког воза а хранио се искључиво поврћем, сувим воћем и козјим млеком. Чак и кад је ишао у Лондон на преговоре са британском владом водио је са собом козу „да не би зависио од Британаца"!

6 **СВЕТЛОСТ СЕ УГАСИЛА** — Невероватна упорност тог ситног, мршавог човека награђена је 1947. године када је Италија стекла независност. Седамдесет осмогодишњи Ганди одлучио је да се повуче и вођење државе препустио најближем и највернијем сараднику — Џавахарлалу Нехруу. Међутим, није успео да у миру поживи последње часове: 30. јануара 1948. године погинуо је од метка једног члана полуфашистичке организације. Исте вечери председник Нехру се плачући обратио нацији речима: „Угасило се велико светло у нашим срцима и свуда око нас је настао мрак!"

БУНКЕР НА ТАЛАСИМА

Необичан брод газио је дубоко и из воде је вирио само његов мали део.

У ЈЕДНОЈ РЕЧНОЈ БИЦИ У АМЕРИЧКОМ ГРАЂАНСКОМ РАТУ ПОЈАВИО СЕ БРОД КОЈИ ДОТАД НИЈЕ ВИЂЕН У РАТНОЈ МОРНАРИЦИ БИЛО КОЈЕ АРМИЈЕ НА СВЕТУ.

У току грађанског рата у Америци између снага Конфедерације и Уније, односно између Југа и Севера, копнене снаге готово свакодневно водиле су борбе али су у њима веома често учествовали и речни бродови. То су биле добро наоружане дрвене лађе, али веома споре и рђавих маневарских способности. Неке су биле заштићене на боковима гвозденим пинама.

ВАТРЕНО КРШТЕЊЕ

Једна таква јужњачка ратна лађа, позната „Вирџинија", сусрела се ујутро 9. марта 1862. године на Хемптон Роудзу са северноамеричким бродом „Монитором".

„Вирџинија" је била овенчана славом непобедивости. Захваљујући својим топовима великог калибра потапала је бродове као од шале. Тако је претходног дана послала на дно два противничка брода у року од само пола часа!

Тог јутра, 9. марта 1862. године, измаглица се надвила над реком и капетан „Вирџиније" није јасно видео који му брод плови у сусрет. Тек кад се „Вирџинија" примакла непознатом броду на тридесетак метара, капетан је могао да сагледа изглед и снагу противника. **Запрепастио се: била је то лађа коју дотад нико није видео ни на води ни у поморским уџбеницима и енциклопедијама. Био је то нови изум бродоградње и тога дана „Монитор" је доживео ватрено крштење.**

ШТА ЈЕ МОНИТОР?

Монитор је ратни брод плитка газа, депласмана 500—9000 тона, заштићен јаким оклопом, употребљив само у обалским водама и на рекама. Овакав брод плови у оквиру ратне речне флотиле која се додељује армијама, самосталним корпусима, а поједини делови флотиле могу се додељивати дивизијама и бригадама, или их само потпомагати у дејству.

Капетану „Вирџиније" част није дозвољавала да напусти бојиште. Наредио је да се отвори ватра на противника. Топови са „Вирџиније" грмели су сваких 15 минута, али кад је „Монитор" одговорио на ватру, његови топови су испаљивали плотуне сваких 7 минута! Борба је била неравноправна и „Вирџинија" се повукла.

ДЕСЕТ КИЛОМЕТАРА НА ЧАС

„Монитор", по чијем су имену касније названи сви њему слични речни ратни бродови, заиста је споља личио на плövећи бункер. У суштини, међутим, он је био лађа као и свака друга, али је ново у његовој конструкцији било то што је имао металом оклопљену равну кобилицу, равну оклопљену палубу и покретну металну кулу наоружану са два топа калибра 275 милиметара. Због металног оклопа, који му је повећавао тежину, „Монитор" је газио толико дубоко да је из воде вирило једва 60 сантиметара брода!

Овај „оклопњак" имао је газ 3,20, дужину 52, а ширину 12,6 метара. Покретала га је једна елиса и кретао се брзином од око десет километара на час! Опслуживало га је 57 чланова посаде. Брод је конструисао Томас Фич Роуланд у Бруклину и то за свега 100 дана! У воду је поринут 30. јануара 1862. године.

Главни проблем „Монитора" представљало је проветравање. Пошто је био цео оклопљен, у њему никада није било довољно ваздуха. Загушљивост је повећавао и дим барутних гасова који су се ослобађали приликом испаљивања плотуна.

„Монитор" је потонуо док је по невремену пловио северно од Хемптон Роудза. Немирни речни таласи преплавили су палубу, продрли у оружану кулу, а затим и у унутрашњост брода. Пумпе нису могле да избацују воду брже него што је она надирала и „Монитор" је отишао на речно дно.

Д. П.

наука

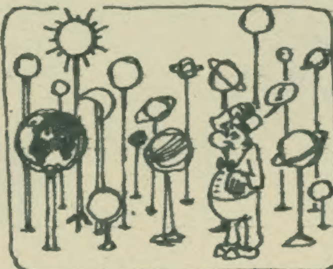
МУЗЕЈ МУШИЦА

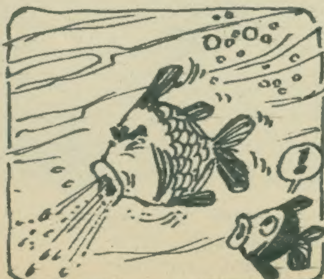
Дом пензионера Штефана Михале из румунског града Тигру Муреш увек је пун риболоваца. Иако је већ дубоко зашао у седму деценију, Штефан Михала не само што свакодневно одлази на пецање већ и стално измишља нове мамце. Зато је разумљиво што посетиоце највише занима његова збирка која се састоји од дванаест хиљада вештачких мушица на које он лови све врсте риба. Већина мушица су његов „проналазак".

ШЕТЊА ПО СУНЧЕВОМ СИСТЕМУ

У Швајцарској, у близини градића Бургдорфа, сваки пешак може да обиђе — Сунчев систем. Ту, под ведрим небом, постављен је модел Сунчевог система мањи од стварног милијарду пута. Сунце и све планете представљене су великим лоптама које су постављене на бетонске стубове. После дуге шетње кроз шуме и поља (планета Плутон удаљена је ту од Сунца око шест километара), пешак стиче извесну представу о размерама Сунчевог система.

КАШЉУ ЛИ РИБЕ?

Неке врсте риба — пастрмке, лососи и још неке — заиста кашљу. Њима кашаљ служи да очисте шкрге од разних материја које се ту наталоже. Амерички стручњаци одлучили су да утврде да ли учестаност кашљања зависи од степена загађености воде и, ако је тако, да такве рибе искористе као мераче. Опити су потврдили њихове претпоставке: чим би они у базену повећали концентрацију штетних материја рибе би постајале тромије и јаче су кашљале.

ИМЕНА МЕСЕЦИ

Називе, који се најчешће данас употребљавају у свету, месеци су добили још у старом Риму:

ЈАНУАР — по италском богу почетка Јанусу, чувару мира.

ФЕБРУАР — по старој римској светковини фебруа — празник чишћења (празник везан за култ мртвих).

МАРТ — био је први месец у години, пре Цезарове реформе календара. Име је добио по староиталском богу пролећа — Марсу.

АПРИЛ — од латинске речи априцус — сунчан

МАЈ — по староиталској богињи природе — Маји

ЈУНИ — по римском роду Јуниус

ЈУЛИ — по Јулију Цезару

АВГУСТ — касније овако назван по Цезару Аугусту (раније је био шести месец — секстилис.

СЕПТЕМБАР — према латинској речи септем — седми (пре Цезарове реформе то је био седми месец у години).

ОКТОБАР — од латинске речи окта — осам (раније био осми месец)

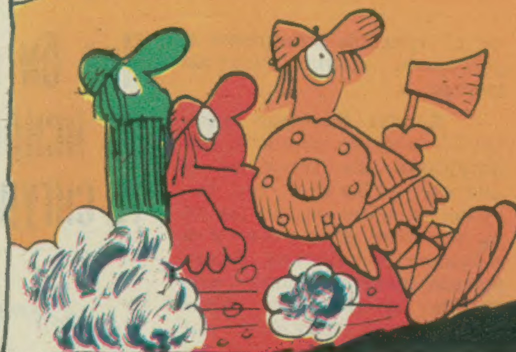
НОВЕМБАР — од латинске речи новем — девет (раније био девети месец)

ДЕЦЕМБАР — од латинске речи децем — десет (раније био десети месец).

DIK BROWNE

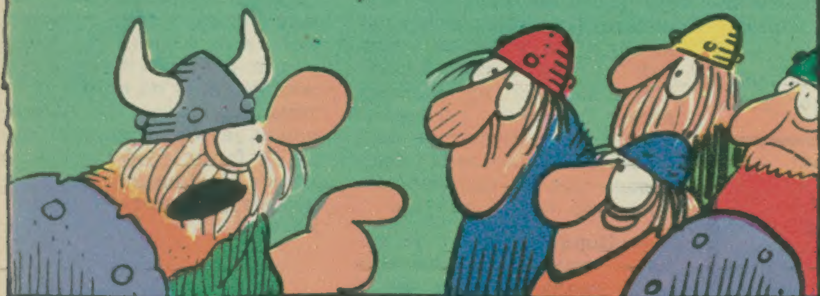
ХОГАР СТРАШНИ

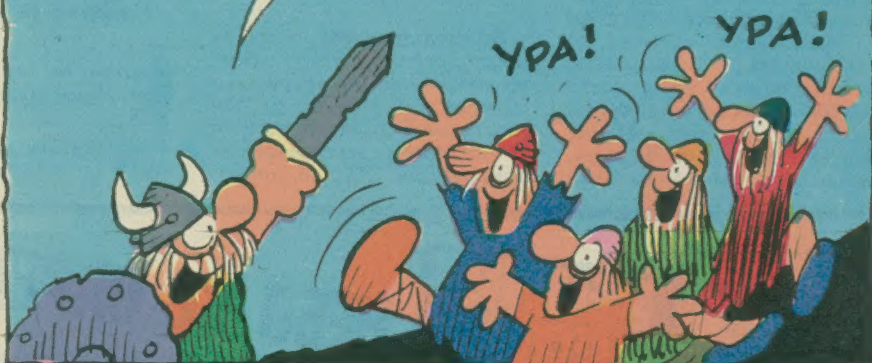

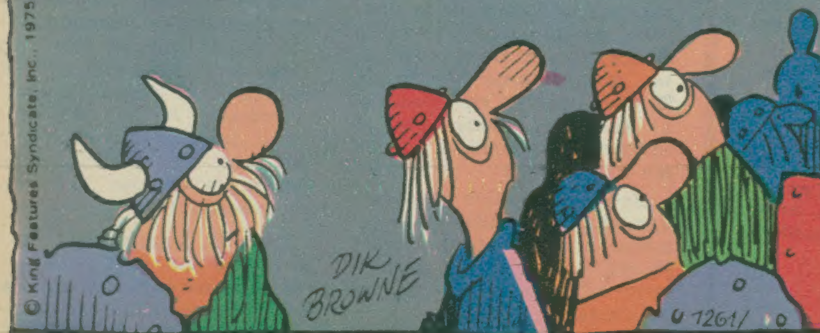

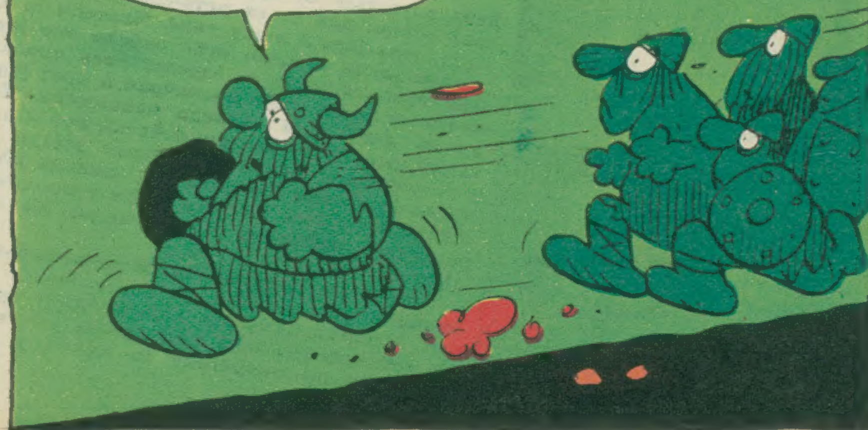

КРВАВИ СУДИ

Кад би се за време процеса лице судије Џорџа Џефриса искривило у гримасу због бола у бубрезима, био је то сигуран знак да ће оптужени завршити на вешалима.

Лондон 1689. године. Хладан и тмуран јануарски дан. На улици, испред Ремсгеит крчме тиска се гомила која жучно расправља: Ту је! Није ту! Видео сам га кад је ушао. За то време из попречне уличице, незадрживо као река, навиру придошлице. Са свих страна чују се питања: Где је? Јесте ли га нашли?

Покушавајући да надјача гомилу један глас одговори:

— Ма ту је, људи! Својим очима сам видео кад је ушао. Обучен је у морнарско одело.

Човек у морнарском оделу

Омања старица, рашчупаних седих власи, стежући поцепани шал око себе предложи пискавим гласом:

— Извуцимо тог пацова напоље!

— Убијмо звер! — дрекну грмаљ чекињасте риђе браде и светлих очију.

— Убијмо га! Убијмо га! — прихватише једнодушно остали и навалише на врата.

Унутра, у крчми, владао је тајац. Све очи биле су упрте у смртно бледог човека. Дрхтећи као прут, он се унезверено освртао по полумрачној, задимљеној крчми тражећи неко место где би могао да се сакрије. Али, пре него што је стигао да се дочепа задњих, дворишних врата, улазна се с треском отворише и разјарена гомила покуља унутра.

— Држ'те Крвавог судију! — зачу се узвик и сви појурише ка прилици у дну крчме. За тренутак, бегунац је имао осећај да ће га десетине руку које су га шчепале растргнути. Вриснувши продорно поче очајнички да се отима. Узалуд. Стисак руку није попуштао. Човек у морнарском оделу заколута очима и немоћно клону на под. Неколицина најснажнијих гонилаца га подигоше и изнесоше на улицу.

Да ли под утицајем свежег ваздуха или због удараца који су почели да пљуште по њему, тек жртва, заправо лорд канцелар Џорџ Џефрис, боље познат под надимком „крвави судија", затрепта капцима и отвори очи.

— Хајде, устај! — нареди му одлучним гласом сувоњав човек смежураног лица. — **Овог пута судићемо ми теби! Пресуда ће, као и твоје уосталом, бити кратка и јасна: Вешање, одсецање главе, черечење!**

Отац је био у праву

Канцелар осети како га нешто стеже у грлу. Ноге му отказаше. Затетура се и сигурно би пао да га неколицина стражара који се ту одједном створише не придржаше. „Очево пророчанство се ипак обистинило!", сину му кроз главу.

Када је пре двадесет шест година добио обавештења од адвокатског еснафа да га примају у своје редове, Џорџ Џефрис је похитао кући у Актон, градић у покрајини Денбишајр, да јави оцу радосну вест. Међутим, супротно његовим очекивањима, овај се томе нимало није обрадовао, чак се одлучно успротивио таквој одлуци.

— Џорџе — рекао је тада — твоја нагла, самовољна и охола природа су у супротности с позивом судије. Бојим се да ће ти то једног дана доћи главе.

И ево, показало се да је његов отац био сасвим у праву. Џорџ Џефрис, који је без сумње могао да понесе титулу најомраженијег човека у Лондону, добро је знао да не може да од својих непријатеља очекује милост јер и он је годинама никоме није указивао. Ћутке, очију прикованих за калдрму, кренуо је на заповест наредника страже пут Тауера.

Необичан је био животни пут Џорџа Џефриса: образован и амбициозан, успео је већ у 23. години да постане адвокат. Од тада па до своје 41. године, кад је затворен у Тауер, Џефрис се вртоглавом брзином пењао степеницама успеха. Већ са 32 године тај човек лепих, крупних очију и мужевног лица на којем се истицао орловски нос именован је саветником војводе од Јорка, будућег краља Џемса II. Нови положај донео му је и титулу племића.

Најомиљенија пресуда

Убрзо, изабран је за члана Државног савета и председника Врховног суда, захваљујући добрим делом свом застрашујућем начину испитивања и саслушавања. Лорд Џефрис је био познат по томе што је са подједнаком равнодушношћу издавао налоге за хапшење краљевих саветника као што би то учинио и кад је у питању улични продавац воћа.

Џемс II, једини човек који је био ван домашаја његових сумњичења и оптужби, свесрдно га је подржавао и лорд Џефрис је пос-

Џефрис је своје крваве пресуде изрицао мирним и равнодушним гласом

НЕБО СЕ ОКРЕЋЕ

Још у старом Вавилону свештеници су запазили да звездано небо не стоји у миру већ да се креће.

Многобројна звездана јата са западне стране неба спуштају се према хоризонту не мењајући свој облик, док се са источног дела неба појављују нова јата и пењу увис. Пратећи то кретање уочено је да се цело небо окреће око једне осе. Она може лако да се одреди: увек пролази кроз место на којем стоји посматрач и кроз једну тачку на небу која изгледа непомична. Та друга тачка назива се Северни небески пол и налази се у непосредној близини Поларне звезде. Код нас народ је назива Северњачом, припада јату Малог Медведа (Малих Кола) а лежи у продужењу две последње звезде из јата Великог Медведа (Великих Кола).

Међутим, кретање звезданог неба само је привидно и последица је ротације Земље око своје осе. А замишљена оса која пролази кроз Северни небески пол није непокретна већ и она описује конусну површину са врхом у Земљином средишту.

ИЈА

тао најмоћнија и најутицај нија личност Енглеске, страх и трепет остављана.

На његов предлог основан је у Винчестеру 1685. године суд „Крвавих порот ника“ по којем ће он и добити надимак „крвави суди ја“. За време суђења нонако тежак положај оптуженог често су погоршавали наступи јарости и бес у које је Џефрис западао због јаких болова у бубрезима.

Најомиљенија Џефрисова пресуда, коју је он изговарао потпуно мирним и равнодушним гласом, била је: „Обесити, одрубити главу, рашчеречити!“ А то је значило да ће осуђени на смрт бити најпре обешен, затим ће му се одсећи глава а на крају удови.

Иако су многи лорда кан целара мрзели из дна душе, нико се није усуђивао да дигне свој глас против њега. Тек када је Вињем III Орански 1689. године збацио с престола Џемса II због апсолутистичке владавине и наметања католичанства, Џефрис се нашао на удару непријатеља. Само неколико дана пошто је Џемс II побегао из Енглеске, „крвави судија“ је ухапшен и затворен у Тауер. Ту је и умро 18. априла 1689. године.

О. В.

ВЕЛИКИ СТРАХ

ВРАТОЛОМИЈА У СПИЉИ

СВЕТИЉКА СЕ ПРИ ПАДУ РАЗБИЛА И ЈА САМ БЕЗ ЊЕ, У НЕПОЗНАТОМ ПОДЗЕМНОМ ХОДНИКУ НА ОСАМДЕСЕТ МЕТАРА ДУБИНЕ, БИО КАО СЛЕП И ПОТПУНО НЕМОЋАН.

Корачали смо брзо и упорно, иако је успон био јак а ранац са спелеолошком опремом тежак. Сви смо жељно ишчекивали тренутак кад ће се пред нама указати црни улаз дубоке спиље у коју је требало да уђемо као најмлађи чланови Спелеолошке групе при Планинарском друштву „Свилаја“ из Сиња. **Кад смо већ почели да осећамо умор у ногама, пред нама се изненада појавио улаз у спиљу: taман и простран, немо се истицао од мирне околине обасјане јутарњим сунцем.**

Вођа наше мале експедиције искусни спелеолог Марко издао нам је последња упутства, напомињући да будемо веома пажљиви и дисциплиновани. Нестрпљиви и знатижељни, ушли смо у спиљу. Упалили смо батеријске лампе и немирни снопови светлости затитрали су по необичним зидовима спиље, саткaним од много слојева камена и земље и прекривеним влажном, зеленкастом маховином.

ТРНЦИ КРОЗ ТЕЛО

Пажљиво корачајући, удаљавали смо се од улаза, загледајући у сигу и кристалне зденце бистре воде. Тада, неочекивано, Марко је викнуо: „Стој“.

Пред нама, пећина се у окомитим степеницама спуштала доле, у таму. Кад смо их осветлили оскудном светлошћу наших лампи, видео сам да нам предстоји око десет метара напорног спуштања. Али, као да смо искусни спелеолози, храбро смо се спустили. Налазили смо се око осамдесет метара дубине, у раскошној каменој дворани где су се са плафона спуштале фине сиге, а на зидовима се у полутами назирали почеци ходника који су нас неодољиво мамили. Одложили смо нашу опрему и ранчеве, а

У потпуној тами с болом сам покренуо руку наниже... Налазио сам се у студеној, пећинској води. Тада ми је лакнуло. Подигао сам се и руком покушао да напипам светиљку на шлему. **Али тек тада сам, са страхом, схватио у каквом се положају налазим: светиљка се при паду разбила, и ја сам без**

Стајао сам у води и испружио руке испред себе. Ту негде мора бити успон.

Напипао сам га и покушао да се успнем, али сам се већ при првом покушају оклизнуо и поново пао у воду. Са грчем у грлу, усплахирен, мислио сам шта све може да ме шчепа у овој грозној тмини. У тим тренуцима сасвим сам заборавио своје скромно знање из спелеологије. Страх у мени био је све већи, тама око мене, чинило ми се, све гушћа, а ја сасвим беспомоћан. Изгледало ми је као да сам ту целу вечност...

— Никола! Николааа!.. — допрло је до мене дозивање, слабо, као из велике даљине. Тргнуо сам се. Тишина. Можда ми се то само учинило и можда већ халуцинирам од страха. Али, поново сам сасвим јасно чуо моје име. И тада се изнад мене указаше прво изломљени зраци светлости, а затим и силуете мојих другова са светиљкама у рукама.

Са грчем у грлу, усплахирен, мислио сам шта све може да ме шчепа у овој грозној тмини.

Марко нам је објашњавао све о дворани у којој смо се налазили. Док су сви пажљиво слушали искусног спелеолога, ја сам се тихо окренуо и крадом ушао у отвор крај којег сам стајао. Дочекала ме је густа тама и ја сам упалио светиљку на свом шлему.

Јасно сам видео сваки детаљ пута којим сам ишао. Посебно сам се забављао гледајући како се ситни кристали камена пресијавају на светлости моје лампе. И док сам раз мишљао о томе како ме та чудесна игра подсећа на титрање звезда, одједном сам се оклизнуо, треснуо о нешто тврдо и осетио влажну хладноћу по леђима и врату. **Телом ми прођоше трнци.**

ње, у непознатом подземном ходнику на осамдесет метара дубине, био као слеп и потпуно немоћан.

ОПЕТ У ВОДИ

За тренутак ми се учинило да је све то што се дешава са мном нестварно. Већ сам почео да се тешим том мишљу, кад ме је вода опет опсменула да морам да мислим бистро, мирно, без узбуђења и панике. Али, то је у мом положају било заиста тешко. Уплашен и с осећајем немоћи, покушао сам да се сетим како сам дошао до места одакле сам пао, шта имам од опреме на себи и како могу да се извучем из овог језивог бунара.

Од свега што сам видео у пећинама и спиљама, од свих чудесних накита, зденаца и ходника, најлепши и најраскошнији били су ми ти снопови светлости. За неколико тренутака, мокар и радостан, био сам опет у свој подземној дворани одакле сам се кренуо у извиђање. Био сам петнаест минута у води и око тридесет метара далеко од својих другова, али све то мени се чинило много дуже и даље.

Кад сам рекао да ми је светиљка прегорела и да сам је сам бацио о зид, Марко се само насмешио.

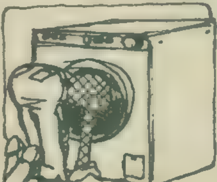
Никола Бановић,
ученик,
Сердара Вучковића 5,
Сињ

(Хонорар: 200 динара)

И ТО СУ РЕКОРДИ...

... На такмичењу које је организовао амерички часопис „Форум“ неочекивано је победио ученик Волтер Ребит који четрнаест дана није извадио из уста гуму за жвакање. Његов последњи супарник је дисквалификован још једанаестог дана зато што није довољно енергично жвакао своју жваку.

... Студенти Калифорнијског универзитета повратили су изгубљену титулу екипног рекордера у такозваном „астронаутском кретању“. Њих шесторица држали су главе у укљученој машини за прање рубља 3 часа и 18 минута. Појединачни рекорд у овој „дисциплини“ држи студент Липерс из Орегона: 50 минута и 40,1 секунди.

... Око три хиљаде посматрача пратило је у Филаделфији такмичење жена у плакању када је избио скандал: фавориткиња шампионата Енита О' Деј била је на крају другог сата ухваћена у превари Наиме, њена марамица била је натопљена соком црног лука.

... Готово за пола минута потукао је досадашњи светски рекорд Питер ван Бургер из Блумфонтеја (Јужноафричка Република) Њему је било потребно свега 8 минута и 50,8 секунди да пређе сто јарди (91,4 метар) гурајући пред собом један кикирики — носом!

ОСРАМО

1 **ИЗНЕНАДНИ НАПАД** — Почетком овог века царска Русија, под изговором да гради железнице, отпочела је колонизацију Манџурије. Одатле она смера да се прошири и на Кореју. Међутим, за Манџурију су заинтересовани и Јапанци који су од САД добили велики зајам углавном за војне потребе. Без објаве рата, ноћу 8. фебруара 1904. године они нападају руску флоту код Порт Артура и потапају је. Било је то велико изненађење готово за цео свет јер педесетак година раније јапански војници били су наоружани само луком и стрелом а бродоградња је била законом забрањена!

2 **УДАРАЦ С ЛЕЂА** — Многобројне реформе убрзале су индустријски развитак Јапана и Јапанци су почели да се школују у Европи и САД. Створена је мала али добро опремљена поморска флота. Бродови, прављени у британским и француским бродоградилиштима, били су веома брзи и погодни за маневрисање. Овим бродовима Јапанци су 1904. напали руску Далекоисточну флоту и после неколико битака које су узастопно добијали руски цар одлучује да им „очита" добру лекцију: наредио је својој балтичкој флоти да исплови у Атлантски океан, оплови Африку и Јапанцима зађе „с леђа".

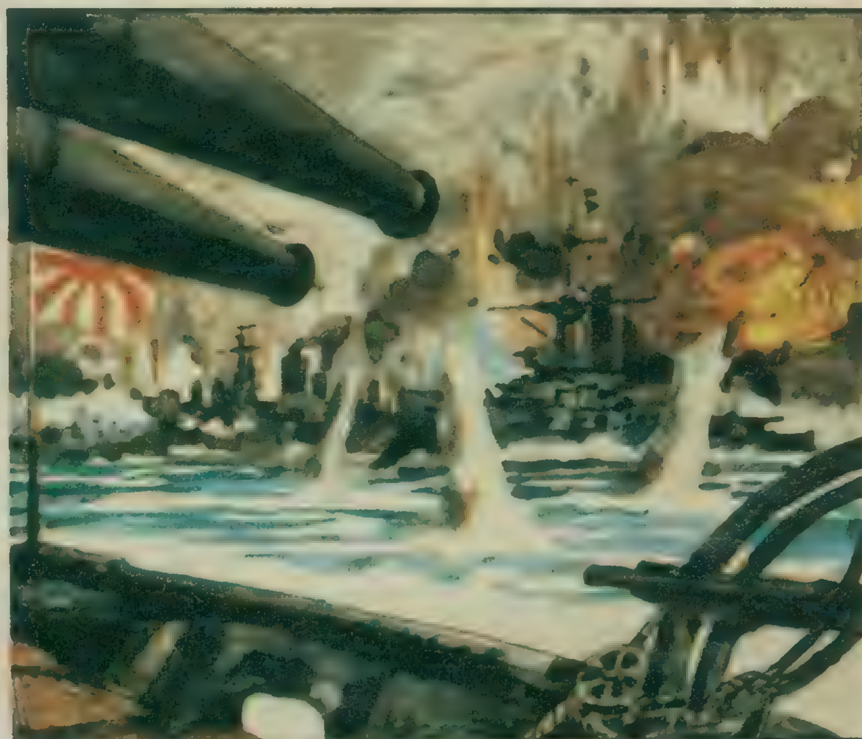

3 **ТО СУ РИБАРИ!** — У то време многобројне кризе раздирале су царску Русију а војска је стално била спремна за побуну. Због оваквог стања цар привремено одлаже одлазак своје флоте пут Јапана. А онда једне ноћи стиже вест да су јапански бојни бродови у Северном мору. У паници руски ратни бродови отворили су ватру на њих. Међутим, то нису били Јапанци већ енглески риболовци који су мирно ловили у тим водама... Руси су на Далеком истоку имали 68 батаљона пешадије, 35 ескадрона коњице, 8 инжињеријских чета, неколико батаљона тврђавске артиљерије, 132 пољска и 16 брдских топова, 7 бојних бродова, 4 оклопна крсташа, 7 крстарица, 24 разарача, 10 торпедњака... Јапанске копнене снаге имале су око 895 артиљеријских оруђа, а у рат су ушле са 6 бојних бродова, 8 оклопних крсташа, 12 крстарица, 45 разарача и торпедњака, 2 топовњаче и 17 помоћних бродова.

ЂЕНА ФЛОТА

4 **СЛАВЉЕ ПРЕ ПОБЕДЕ** — Девет месеци по напуштању Балтичког мора, после дуге пловидбе која се прекидала 73 пута због разних кварова, адмирал Рожественски увео је бродове у Кинеско море. Намеравао је да одатле уплови у луку Владивосток. Али, 27. маја 1905. флоту су пресрели јапански бродови код острва Цушима. И док су руски официри наздрављали цару, убеђени да су надмудрили непријатеља, око 11 часова Јапанци су их напали.

5 **ТОРПЕДОВАНИ АДМИРАЛ** — Јапански адмирал Того распоредио је своје бродове у савршену линију дугу преко шест километара. А онда је наредио да десетак бродова у исто време торпедују брод адмирала Рожественског. Брзо су га онеспособили и избацили из борбе онемогућивши тако адмиралу да издаје наређење својој флоти. Чим су видели да адмиралски брод „Кнез Суворов“ тоне у морским таласима, међу руским војницима настала је паника и метеж.

6 **ИСМЕЈАЛИ СТРАТЕГИЈУ** — Јапанци су торпедовали и остале руске бродове. До вечери најбољи и највећи били су уништени. Преостали бродови, веома оштећени, покушали су да побегну током ноћи. Само неколико мањих бродова успело је да умакне брзим јапанским торпедњацима. Тако је адмирал Рожественски, који је својом флотом опловио скоро пола света, претрпео велики пораз. Овом „стратегијом“ и војном неспремношћу осрамотио је царску Русију јер се флота борила без икаквог плана, настојећи да се пробије према Владивостоку. Сутрадан, 28. маја остатак руских бродова прикључило се ескадри адмирала Небогатова која је ускоро разбијена. Само три брода су се пробила до Владивостока. Миром који је потписан 5. септембра 1905. године Русија је Јапану уступила јужну половину острва Сахалин и признала првенство интереса те земље у Манџурији.

СЛЕП ЧОВЕК У МОРУ

ПАС ЈЕ ДИГАО ГЛАВУ ПРЕМА НЕБУ И, КАО ДА ЗНА ДА ОД ЊЕГОВОГ ЛАВЕЖА ЗАВИСЕ ДВА ЖИВОТА, ПОЧЕО ТУЖНО ДА ЗАВИЈА.

Човек и његов пас налазили су се у озбиљној неприлици, сами и изгубљени у лавиринту докова. Била је ноћ, али је човеку то било свеједно.

Све је пошло наопачке када је у Тилберију закаснио на воз који је требало да га одвезе кући, у градић Бенфилт, у Енглеској. У почетку, била је то само мала неприлика: могао је да преспава у неком хотелу у Тилберију, где је радио као телефонист. Зато се са станице док се спуштала прохладна септембарска ноћ, упутио улицама које је добро познавао натраг у град. Чак је одбио и пријатељску понуду полицијске патроле да га службеним колима пребаце до хотела. Желео је да буде независтан и самосталан.

Када је, прешавши улицу на једном углу, наставио да иде погрешним правцем, горко је пожалио што је био толико самоуверен. Постао је свестан чињенице да се изгубио у граду који је добро познавао иако га никад није видео јер је био слеп од рођења!

НА ИВИЦИ

Хладан ветар је дувао и доносио мирис мора, по чему је Даглас Вилсон знао да се налази у близини докова. Страх му је стегао срце: у вечерње сате тамо обично никог није било. **Морао се поуздати само у себе и своју верну Тоску, овчара дресираног да буде водич слепих.**

Били су заједно пуних пет година и добро су познавали једно друго. Током времена, човек и пас су постали најбољи пријатељи за које као да нико није постојао на свету осим њих двоје. И сада, док се спотицао преко шина и празних кутија од воћа разбацаних по доку, Вилсон је био срећан што има крај себе тако верног друга. Тоска га је пажљиво водила око препрека, застајала и бирала пут.

Али ни Тоска није била у стању да га спасе кад се спотакао на неку празну кутију, одскочио у страну и нашао се на ивици кеја. Неколико тренутака дугих као вечност балансирао је на рубу, а затим се суновратио у дубину повукавши са собом и Тоску коју је чврсто држао за поводац.

Тридесет четворогодишњи Вилсон био је крупан, висок и веома снажан човек. Још у раној младости постао је одличан пливач и воде се није бојао. Али море је било хладно као лед а камени зид кеја сувише висок да би се могао успузати. Није било наде да се попне и Вилсон је узалуд пливао унаоколо. У руци је и даље чврсто држао Тоску за поводац и сваким замахом руке грубо је вукао због чега је псу сваког часа глава нестајала под водом. Кад је постао свестан тога, Тоска је већ почела да се дави. Отпустио је брзо поводац и пас је фркћући исплива на површину.

ЗВУК ИЗ ДАЉИНЕ

Вилсон није знао шта да чини. Сам у води, крај докова на којима није било живе душе, и још у мрклој ноћи. Ситуација није могла бити гора, јер човек никако није могао да се одлучи на коју страну да плива. Бојао се да не погреши правац и уместо према кеју заплива према пучини. Одржавајући се на површини воде, Вилсон је ослушкивао. Али осим шума мора, ништа није чуо. Таласи су били толико мали да ни његово осетљиво ухо није могло да ухвати звук ударања таласа о кеј. Он се наједном умири у води: из даљине је допирао једва чујан звук машине. Значи, негде на доку постоји ноћна смена.

Запливао је снажним замасима у правцу из којег је допирао звук. Скинуо је капут, ципеле и панталоне да би се лакше одржавао на површини, а Тоску ослободио металног држача и повоца који су јој отежавали пливање. **Човек и пас су секли воду све више се удаљавајући од обале. Јер звук који је Вилсон чуо у даљини није долазио с кеја, већ са једног брода укотвљеног далеко у заливу.**

Вилсону се чинило да су пливали сатима. Једва је покретао руке и ноге, али воља за животом је још била јача од умора — звук машина чуо се све јаче и јаче. У једном тренутку пас који је пливао испред слепог човека загреба шапом о метал. Вилсон уздахну с огромним олакшањем — најзад су спасени.

Тренутак затим и он рукама додирну метални зид. Пливао је пипајући алге и закивке док није схватио да се налази крај неког усидреног брода. Машине су стварале снажну буку и нико није чуо позив за помоћ који иначе није био гласнији од шапата. Промрзао и с последњом трунком снаге човек дохвати рукама нешто налик на металну руду која се пружала десетак сантиметара изнад површине воде.

Када се успео на њу, повукавши за собом и пса, Вилсон је закључио да се налази изнад самог пропелера на хоризонталном носачу крме. Био је у сигурности, изван ледене воде, али још далеко од спаса. Часови су пролазили. Драгоцени часови јер Вилсон је знао, према звуцима који су долазили с палубе и из унутрашњости брода, да се брод спрема да отплови. А кад се моћни пропелер буде покренуо и засуо их водом као бичем, и човек и пас ће пасти право на лопатице оштре као нож.

ПОСЛЕДЊА НАДА

Ударао је песницама о метал и викао промуклим гласом. Узалуд, нико га није чуо. И последње наде су се полако гасиле. Најзад, очајни Вилсон се досетио и наредио Тоски да залаје. Пас је дигао главу према небу и, као да зна да од његовог лавежа зависе два живота, почео да завија тужно и промукло...

Неколико тренутака касније, на огради брода појави се нечија глава. Морнар је дуго зурио у воду не верујући да је заиста чуо лавеж. И кад је угледао, сасвим доле, крај воде, згрчене на носачу крме две прилике, мислио је да сања.

И данас, после три године, кад улицама Тилберија прођу, враћајући се с посла, слепи човек и његов велики алзашки пас, грађани се сете необичног догађаја и помисле да чуда на свету ипак постоје.

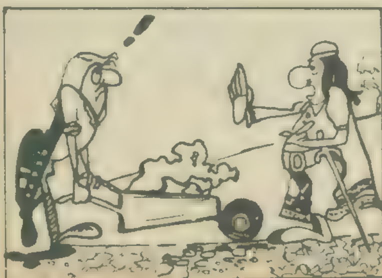
М. Р.

НАША СРЕДЊОВЕКОВНА ПОВЕСТ

ДЕОБА ДУШАНОВОГ ЦАРСТВА

После смрти цара Душана почело је нагло слабљење моћи централне власти, јер његов наследник цар Урош није имао снаге ни да обузда оне великаше који су се отимали око престола, нити да окупи оне који су га подржавали. Како је подељено Душаново царство?

Вукашин Мрњавчевић је добио северну Македонију и Призрен; Угљеша Мрњавчевић: Сер (сада Серез у Грчкој) и Драму (округ у Егејској Македонији); Никола Алтомановић: „... од Рудника, дуж Дрине, преко Гацког и Требиња са Конавлима све до мора...“; Лазар Хребељановић: Крушевац и област око Мораве, Браћа Дејановић — лева обала Вардара и Вук Бранковић: Косово са Дреницом. Цару Урошу су остале „... само земље од Шар-планине на север до Браничева, Хомоља и до јужних огранака рудничких планина...“

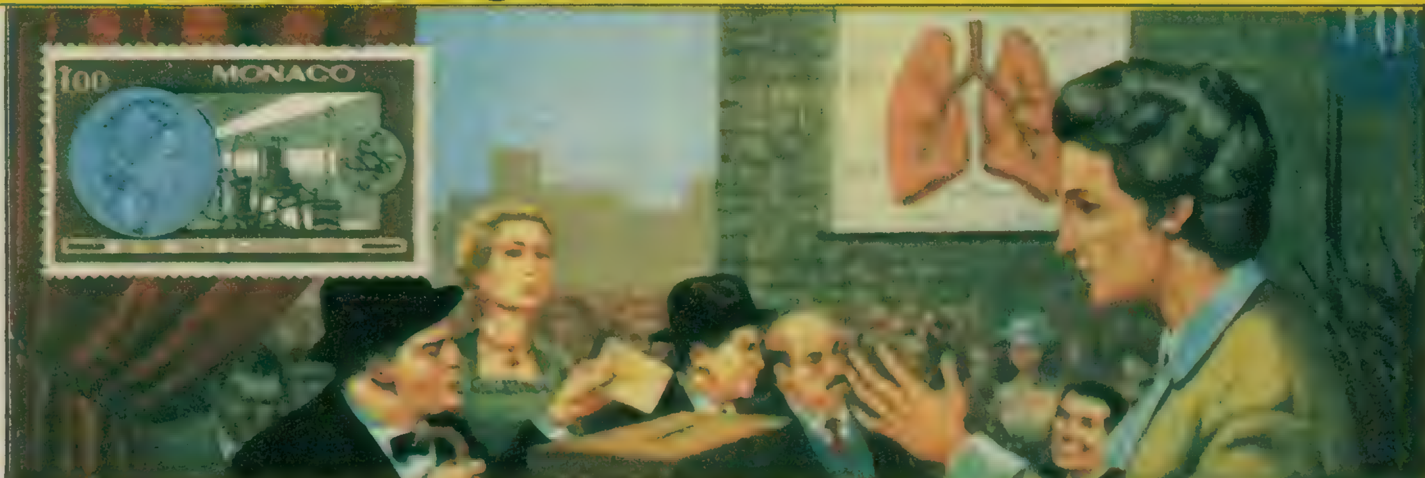

МАРКЕ СВЕТА

МИЛИОНИ НА ПИСМУ

Све до половине 19. века пренос поштанских пошиљака био је веома скуп а разносач је таксу наплаћивао одока од примаоца писма. Замисао о употреби марака јавила се у Енглеској 1854. године када су почела писма да се бацају у поштанско сандуче заједно са налепљеним шареним папирићима. Временом, то су прихватиле и друге државе. Данас идејни нацрт за израду марака дају најпознатији уметници а многи људи их сакупљају због лепоте или малог броја одштампаних примерака. Вредност појединих марака у колекцијама достиже и неколико милиона динара.

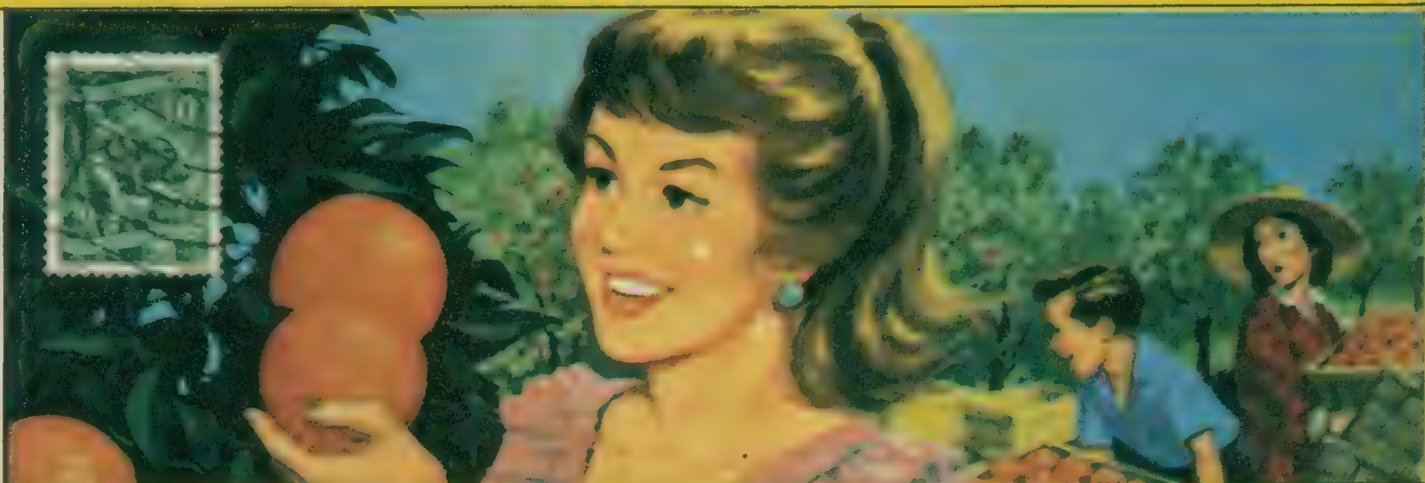
Овом марком, издатом 1967. године **Кнежевина Монако** обележила је стогодишњицу рођења Марије Кири која је 1903. године добила Нобелову награду за физику а 1911. за хемију. Прва серија марака од 10 комада, у вредности од једног центима до 5 франака са ликом принца Чарлса II изашла је у овој земљи 1885. године. Марка из ове серије од 5 франака данас је и највреднија у Монаку, ста је око 28.000 нових динара (каталог „Ивер").

Прва серија марака од четири различите вредности, на којима је лик шпанског краља Амедеа I изашла је на **Куби 1873.** године. Данас, једна марка из те серије вреди око 1.000 нових динара. Најскупља кубанска марка је такозвана **провизорије**, из 1889. године и вреди око 32.000 нових динара. На овој марки насликан је **голуб писмоноша**, веома издржљива птица која је у прошлости на овој острвској земљи често преносила пошту (каталог „Ивер")

Идејни цртеж за прву поштанску марку нове Југославије дао је **Ђорђе Андрејевић Кун** и сам отиснуо 20 примерака 1944. године. У Седмој офанзиви дрвени отисак је пропао па је **прва званична марка** издата децембра 1944. године са претиском „Демократске Федеративне Југославије". Најскупља марка штампана је поводом конгреса есперантиста 1953. године и каталошка вредност јој је 4250 нових динара за непоништени примерак. (Каталог бироа за поштанске марке).

До 1949. године у **Немачкој Демократској Републици** коришћене су марке са претисцима. Деветог октобра те године издата је прва марка поводом седамдесет петогодишњице ваздушне поште. Најскупља марка, на којој је лик Мао Це Тунга, издата је 1951. године у част пријатељства између Кине и НДР. Ова марка вреди око 200 нових динара. На марки десно насликана је једна врста **рододендрона**, украсне биљке која се гаји у овој држави (каталог „Михел").

ДРАГОМИР ДИМИТРИЈЕВИЋ,
ученик, Београд

РЕЖИРАНО УБИСТВО

Разљућен, краљ је позвао судију Димитријевића у двор, уперио му револвер у чело и захтевао од њега: »Измените пресуду!«

Година 1889. почела је за Србију бурно. Краљ Милан Обреновић који је још раније, после неуспеха у рату с Бугарском, помињао оставку, коначно се у фебруару 1889. одрекао престола. Учинио је то по свим правилима дворског церемонијала што се до тада у овим нашим крајевима није могло видети: клекао је пред свог тринаестогодишњег сина Александра ословљавајући га са „Ваше величанство", предао му престо и обећао да се неће вратити у земљу све до његовог пунолетства!

Али, своје обећање није одржао.

ГРОФ ОД ТАКОВА

Краљ Милан Обреновић није баш драга срца напуштао Србију, али другог излаза за њега није било. Код народа је био непопуларан због неуспеха на бојном пољу и суровости којом се обрачунавао с политичким противницима, због расипништва, а највише што је Србију потчинио утицају омражене Аустро-Угарске. Није се могао похвалити ни добрим односима са својом владом, а ни у рођеној кући није се прославио: у бурним размирицама са женом Наталијом, владајућа странка напредњака чак је стала на краљичину страну. Компромитованом владару чинило се да је лакше од свих тих проблема да напусти земљу коју је уз то и финансијски упропастио.

Под именом „гроф од Такова" Милан се 1889. настанио у Паризу. Разуме се, није отишао празних руку. За два милиона пристао је да се одрекне свих својих права као члан владалачког дома и иступио из српског држављанства. Како је ова његова изјава озакоњена 1892. то је у ствари значило да је над краљем Миланом изречено прогонство.

Па ипак, 1. априла 1893. он се вратио у Србију.

Нико тиме није био одушевљен. Говорило се да је краљ режирао државни удар само да би могао да се врати јер је, живећи расипно, потрошио сав новац. Најгласнији су били београдски листови који су га жестоко напали. Дошло је дотле да је бивши краљ тужио уредника једних београдских новина за „увреду Величанства". **У то време председник првостепеног суда за варош Београд био је мој прадеда Душан Димитријевић и тај спор је стигао на његов сто као надлежном судији.**

Било је тешко пресудити, али се Душан није двоумио.

Уредник новина ослобађа се сваке кривице — гласила је одлука судије Димитријевића. — Образложење: нема величанства, па нема ни увреде величанства.

СУДИЈА ХРАБРОГ СРЦА — Душан Димитријевић усудио се да се супротстави самовољном краљу.

ФОТОГРАФИЈА ИЗ 1897. ГОДИНЕ — судијина удовица са петоро деце. Мој деда Драгомир, десно од мајке, касније је постао професор универзитета.

ЗАКОН ЈЕ ЗАКОН

Пресуду је потврдио и Виши суд 1894.

Чим је ово чуо, Милан Обреновић је добио један од својих чувених напада беса. Позвао је Димитријевића у двор и без икаквог увода уперио му револвер у чело захтевајући од њега или да измени пресуду или да истог часа да оставку.

— Пресуду не могу и нећу мењати јер сам је донео држећи се строго закона. — Оставку је поднео присутном министру правде и председнику владе, али чим је стигао у суд написао је министру акт којим повлачи своју оставку пошто му је изнуђена.

Ван себе од љутње бивши краљ одмах је наредио да се судија Димитријевић, пошто је поднео оставку, са судијског положаја премешта најпре за секретара Касације а затим на неку малу административну дужност. Забранио му је и адвокатски рад, наредио да се разреши чланства у управним одборима правничких удружења и часописа које је основао и био највреднији сарадник. **То је практично значило да га је готово оставио без хлеба. А судија је имао петоро мале деце.**

Бивши краљ Милан Обреновић поново је напустио Србију оптуживши сина Александра да се приклонио утицају мајке, али ће се још једном вратити у земљу, године 1897. Овог пута његове позиције су биле још јаче. Подржаван од Аустро-Угарске постао је командант активне војске, али се поред војних послова мешао и у политичке тако да је изгледао да је он прави краљ а не његов син. Истовремено, осветољубив какав је био није заборавио „увреду" коју му је нанео судија Димитријевић.

КАО МАРКО

Наставио је да врши разноразне психолошке притиске на Димитријевића, стално га премештао на све нижа и нижа места. Породица несрећног човека само што није гладовала, али то увређеном „величанству" није било доста. **Да би непокореног судију сасвим уклонио из јавног живота и ућуткао га, наредио је да Димитријевића сместе у једну болчицу „на посматрање".**

Какво је то „посматрање" било видело се већ после неколико дана кад су се пред кућом породице Димитријевић зауставила општинска кола. Унутра је било мртво тело судије Душана.

Објашњење је било колико кратко толико и невероватно. Наводно, Душана је повредио неки умоболник док се шетао парком. Умро је, кажу, од тровања крви. Међутим, свима је у Београду било јасно ко је био режисер ове смрти.

***

Све ми је ово испричао мој деда Драгомир, син Душанов. Он је имао свега шест година кад је изгубио оца. И још ми је рекао да је прадеда, директан потомак Вука Стефановића Караџића, пресуђујући у овом краљевском спору свакако имао на уму речи мајке Јевросиме којима она у песми „Урош и Мрњавчевићи испраћа Марка Краљевића да пресуди сукоб између Уроша Нејаког и браће Мрњавчевића.

... Марко, сине, једини
у мајке,
не била ти моја рана клета,
немој, сине, говорити криво,
ни по бабу, ни по стричевима,
већ по правди бога истинога.
Немој, сине, изгубити душе:
боље ти је изгубити главу
него своју огр'јешити душу ...

У мојој породици од тада сви су инжењери. И деда ми је инжењер, и отац, а можда ћу и ја то постати једног дана

(Хонорар: 250 дин.)

Припрема:
В. Смиљанић

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

УЈАК НИЈЕ ДОШАО

Иако је већ било касно, у канцеларији инспектора париске полиције Лалена зазвонио је телефон. С друге стране жице јавио се женски глас:

— Овде Стефанија Ложије. Моје име вам вероватно ништа не говори, али ја сам нећака Бернара Валмона кога ви свакако познајете?

— Познајем! — одговорио је инспектор Лален.

— Шта сте желели од мене, госпођице Ложије?

— Брине ме мој ујак, инспекторе. Ми смо се веома добро слагали и скоро свакодневно или виђали или телефонирали једно другом. Тако је било и синоћ. Ја сам га позвала и договорили смо се да вечерас у 20 часова одемо заједно на вечеру. Чекала сам га пола часа, али он није дошао. Како је мој ујак изузетно тачан човек, забринула сам се...

— Разумем вас, госпођице Ложије. Да нисте можда јуче, у разговору са вашим ујаком, осетили код њега неку узнемиреност?

— Управо сам то и желела да вам кажем... — одговорила је девојка. За тренутак је ућутала, а онда је додала:

—Желела бих да одем до ујаковог стана. Да ли бисте пошли са мном?

— Радо.

— Добро, хвала. Будите испред његове куће у Улици Сен Јон 26.

— Знам где станује ваш ујак — прекиде је Лален. — Не брините, одмах полазим.

Неколико минута касније...

— Инспекторе Лален — муцала је узбуђена девојка — бојим се да се ујаку није нешто догодило?

— Не треба одмах мислити на најгоре. Смирите се, одмах ћемо видети.

— Ви знате — наставила је девојка — да је мој ујак чувао свој новац и накит у сефу у зиду своје спаваће собе?

— Свакако. И други су то знали, јер ваш ујак то никад није ни крио. Реците ми шта вам је тачно рекао синоћ кад сте разговарали телефоном.

— Био је узнемирен јер га је неко већ неколико пута будио ноћу телефоном...

— И шта су му тада говорили?

— То ми није рекао.

— Добро, да се попнемо у стан — предложи јој инспектор.

Пошто су се Стефанија Ложије и инспектор Лален попели на седми спрат упутили су се према стану Бернара Валмона који се налазио у дну ходника. Врата од стана нису била закључана. У предсобљу је горела само једна лампа.

— Да уђемо?

Девојка климну главом и показа му пут.

Врата на соби Бернара Валмона, у којој је владао потпуни мрак, била су широм отворена.

— Зар овде нема светлости? — упита Лален, узалудно тражећи прекидач на зиду.

— Има једна лампа у дну собе, у десном углу. Чекајте, ја ћу је упалити...

Девојка је за трен ока прешла преко собе и кад је најзад светлост обасјала одају, угледала је тужан призор: све је било у страшном нереду, ствари разбацане, а поред лампе, на поду, лежало је тело Бернара Валмона.

— Он... он је мртав! — повикала је девојка. — Мртав! Убили су га...

Инспектор Лален се нагнуо над телом жртве. А тада је изјавио:

— Не... ударац није био довољно прецизан... Срећом по њега.. а на вашу несрећу... госпођице Ложије, пошто вас хапсим...

Шта мислите, драги читаоци, шта је навело инспектора Лалена да посумња у Стефанију Ложије? Уколико сте сами решили ову детективску причу, честитамо! Уколико нисте сигурни у себе, погледајте наше решење на страни 35.

ПРЕГАЧА ОД НОВЦА

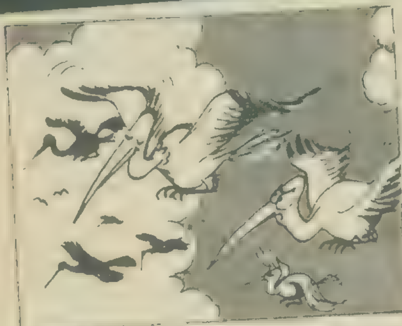
Кићење металним новцем у нашим крајевима показивало је колико је девојка богата. Ђердани у Книнској и Цетинској (Врличкој) крајини, достигли су један изузетно развијен облик: тамошњи гендар (ђендар) је тако рећи део одеће.

Старински гендари, као уосталом и други делови ношње, данас су већ сасвим ретки; у прошлом веку и почетком нашег они су, међутим, били веома омиљени, али их ипак нису могле имати све девојке. Састојали су се од стотинак, па и од 300 сребрњака (раније је бивало и дуката), нашивених на нарочиту везену и украшену поставу. Тако је гендар имао облик издужене прегаче која је прекривала груди и падала предњом страном до испод колена.

Гендари су ношени кад се излазило на сеоска весеља и забаве, или где су удаваче долазиле да буду виђене, примећене. Ни најлепшим девојкама није било наодмет да се појаве са овим накитом јер је гендар представљао знатну вредност. Каткад је, заправо, привлачио и већу пажњу од саме девојке па се дешавало да се момци полакоме и након кратког стиска руке у колу и значајног погледа поведу девојку кући. А како се са свадбом као формалношћу није много журило, било је случајева да се гендар потроши пре склапања брака.

ПРИРОДА

РОДЕ СПАВАЈУ ЛЕТЕЋИ

Откуд родама толика снага да сваке године прелећу преко океана и континената? Орнитолози су недавно објаснили занимљиве појединости о томе како роде рационално троше своју енергију.

Уочи свог дугог путовања птице не стигну да се одморе како треба јер их већ неколико недеља унапред хвата путна грозница. Нервозне су и губе на тежини. На путу су предаси сувише кратки да би им пружили окрепљујући одмор. Зато роде спавају — не прекидајући лет! Како се то зна?

Научници су недавно успели да птицама на груди причврсте мале осетљиве апарате који су потврдили да роде заиста дремају у току лета. Већ раније је било познато да је број откуцаја срца и уопште рад крвотока код будних птица и оних које дремају веома различит. Људима такође није било јасно зашто птице мењају положај врата и ногу у току свог далеког пута, а због чега час брже час спорије машу крилима.

Сада кад се поуздано зна да роде спавају у лету поставља се питање како птица која спава не изгуби правац у сну и не заостане од јата? Испоставило се да чим птица склопи очи, њен слух се инстинктивно изоштрава. Пошто се „спаваћа места" налазе у средини каравана из првих и последњих редова према уснулим птицама непрекидно иду кратки звучни сигнали — куцкање које личи на Морзеову азбуку. Ови звучни знаци одређују не само правац и висину лета већ и брзину махања крила птица.

Десет минута сна сасвим је довољно да се поврати снага и одморне птице тада заузимају места на челу или репу јата, а уморне се угуђују у летећу „спаваћу собу".

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

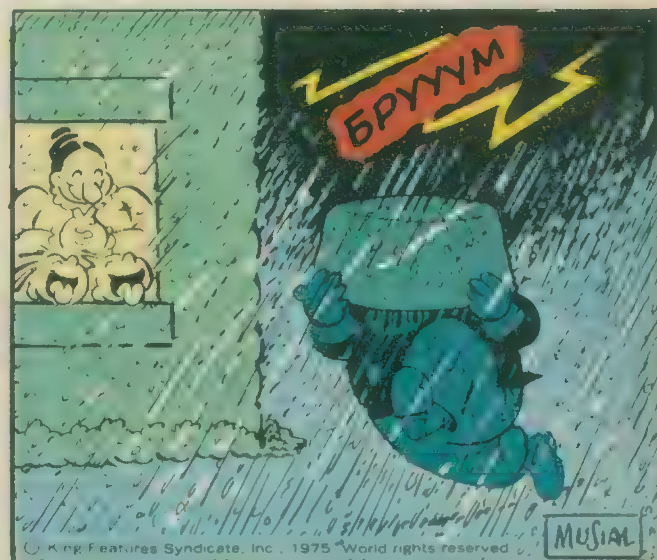

ШРАФКО

ВИНСЕНТ МАЛБЕРИ: ВИТЕЗОВИ ОКРУГЛОГ СТОЛА

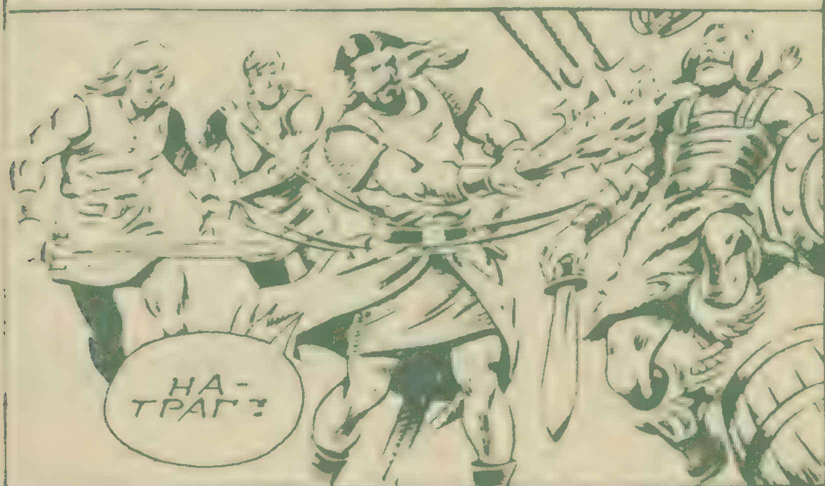
ЗАЧУО СЕ ТУП УДАРАЦ БРОДА О БРОД, А ОНДА СУ ОДЈЕКНУЛИ ПОВИЦИ ВИКИНГА КОЈЕ ПРЕДВОДИ ГУСАР ХАРАЛД, ЗВАНИ „КОЖНО ЛИЦЕ”...

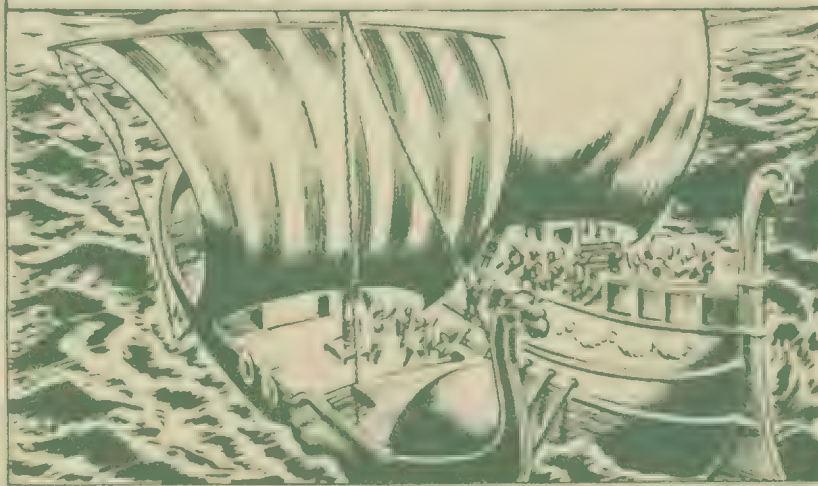

КЛАУДИЈЕВ ОТАЦ, КАПЕТАН ШПАНСКОГ ТРГОВАЧКОГ БРОДА, ПОКУШАВА ДА ОДБИЈЕ ВИКИНГЕ...

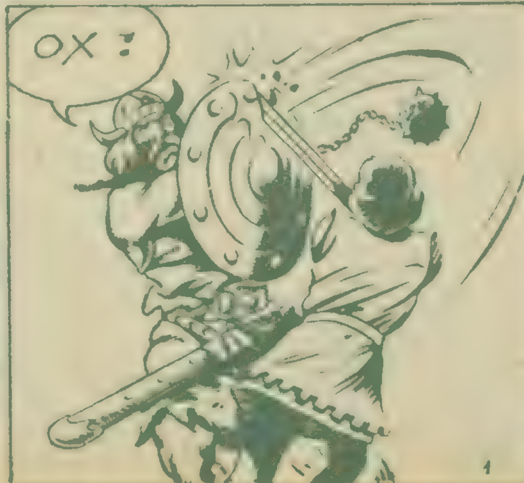

ВОДИЛА СЕ НЕРАВНОПРАВНА БОРБА ЈЕР ЈЕ ГУСАРА МНОГО ВИШЕ...

КЛАУДИЈЕВ ОТАЦ ЈЕ ОДУШЕВЉЕН ХРАБРОШЋУ СВОГ СИНА ...
СЈАЈАН СИ !

ШПАНЦИ СУ СЕ ХРАБРО БОРИЛИ, АЛИ НИСУ МОГЛИ ДА ОДБИЈУ РАТНИЧКИ РАСПОЛОЖЕНЕ ВИКИНГЕ ...

КЛАУДИЈЕ ЈЕ ПРИТЕКАО ОЦУ У ПОМОЋ ...
МЛАДИЋ ЈЕ ВЕОМА СНАЖАН ЗА СВОЈЕ ГОДИНЕ !

НА ВИКИНШКОМ „ДРАКАРУ" НАЛАЗИ СЕ НЕКОЛИКО РАТНИКА ЧИЈИ ЈЕ ЗАДАТАК ДА СТРЕЛАМА ГАЂАЈУ НАПАДНУТИ БРОД ...

ЈЕДНА СТРЕЛА ПОГОДИЛА ЈЕ ХРАБРОГ ШПАНСКОГ КАПЕТАНА ...

ОЧЕ ! ОЧЕ !

КАПЕТАН СЕ БОРИО КАО ЛАВ, АЛИ НЕ И ОСТАЛИ ШПАНЦИ !

НЕ ОТИМАЈ СЕ МЛАДИЋУ !

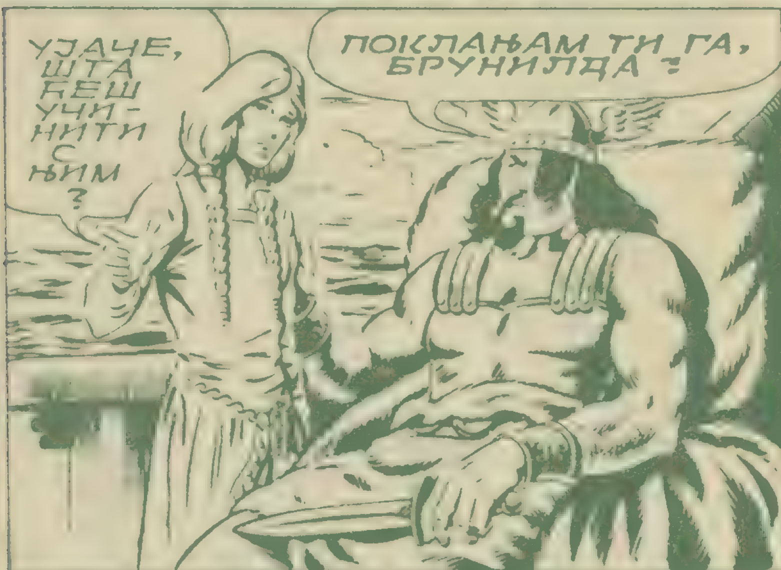

МАЛО КАСНИЈЕ КЛАУДИЈА СУ ВЕЗАЛИ ЗА ЈАРБОЛ ...

НЕ ЧУЈЕ СЕ ВИШЕ ЗВЕКЕТ ОРУЖЈА ! ШПАНСКИ БРОД МОРАО ЈЕ ДА СЕ ПРЕДА ...

ПРОКЛЕТНИЦИ ! УБИЛИ СУ МИ ОЦА И ЧИТАВУ ПОСАДУ !

И СВЕ ТО САМО ЗАТО ДА БИ СЕ ДОКОПАЛИ ПЛЕНА!

ЈЕДНА ДЕВОЈКА ТУЖНО ПОСМАТРА КЛАУДИЈА...

ПОКЛАЊАМ ТИ ГА, БРУНИЛДА!
УЈАЧЕ, ШТА ЋЕШ УЧИНИТИ С ЊИМ?

ХО, ХО, ХО! БИЋЕ ТВОЈ РОБ! И АКО ТЕ НЕ СЛУША, САМО МИ РЕЦИ!

МАЛО КАСНИЈЕ ВИКИНЗИ СУ СЛАВИЛИ ПОБЕДУ...

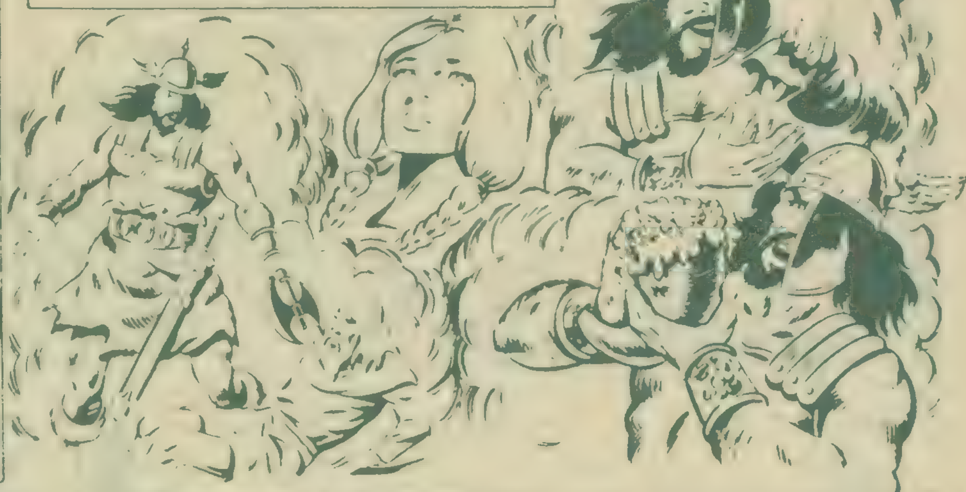

СКЛОНИ СЕ! НИШТА НЕЋУ УЗЕТИ ОД ВАС!

АЛИ, БРУНИЛДА ЈЕ УПОРНА...
СИГУРНО СИ ГЛАДАН И ЖЕДАН! АКО СЕ ПРЕДОМИСЛИШ ПОЗОВИ МЕ!

СЛАВЉЕ СЕ НАСТАВИЛО ДУБОКО У НОЋ...

СВИ СУ ПИЈАНИ И НЕОБАЗРИВИ...

ЗА ТО ВРЕМЕ БРУНИЛДА У СВОЈОЈ КАБИНИ НЕ МОЖЕ ДА СПАВА. РАЗМИШЉА О СВОМ УЈАКУ...

ВЕРОВАЛА ЈЕ ДА ЈЕ ХАРАЛД ВЕЛИКИ РАТНИК, А ТЕК НА ОВОМ ПУТУ ОТКРИЛА ЈЕ ДА ЈЕ ОН ГУСАР ЖЕДАН КРВИ И ЗЛАТА...

ЊЕНЕ МИСЛИ ЗАОКУПИО ЈЕ И ТАЈ МЛАДИЋ, ВЕЗАН ГО-РЕ НА ПАЛУБИ. ИЗНЕНАДА...

ШТА ЈЕ ТО?

ПОЖАР ЈЕ БУКНУО НА „ДРАКАРУ" АЛИ БИЛО ЈЕ КАСНО ДА СЕ БИЛО ШТА ПРЕДУЗМЕ...

ХАРАЛД ЈЕ НАРЕДИО ДА СЕ ПРЕБАЦЕ НА ЗАПЛЕЊЕНИ БРОД...
БРЖЕ! БРЖЕ!

БРОД ЈЕ У ПЛАМЕНУ!

ГДЕ ЈЕ МОЈА НЕЋАКА?
ПА... НЕ ЗНАМ... БИЛА ЈЕ ДОЛЕ...

ПРОНАЂИ ЈЕ! СВОЈИМ ЖИВОТОМ ЋЕШ ПЛАТИТИ АКО ЈОЈ СЕ НЕШТО ДОГОДИ!

АЛИ БРУНИЛДА НИЈЕ У СВОЈОЈ КАБИНИ...
ЛУДА ЈЕ! ШТА ТО РАДИ?

НЕ ПРИЛАЗИ МИ! ВРАТИ СЕ ДОК ЈОШ НИЈЕ КАСНО!

ЧУЈЕШ ЛИ МЕ? БЕЖИ!

И ПОШТО ЈЕ ОСЛОБОДИЛА КЛАУДИЈА, ДЕВОЈКА ЈЕ ХТЕЛА ДА СЕ ВРАТИ СВОЈИМА, АЛИ ВАТРА ЈЕ ЗАХВАТИЛА УЖЕ...
СТАНИ! НЕ МОЖЕШ ТАМО!

ЈЕДИНА МОГУЋНОСТ ДА СЕ СПАСЕМО ЈЕ ОВАЈ ЧАМАЦ!

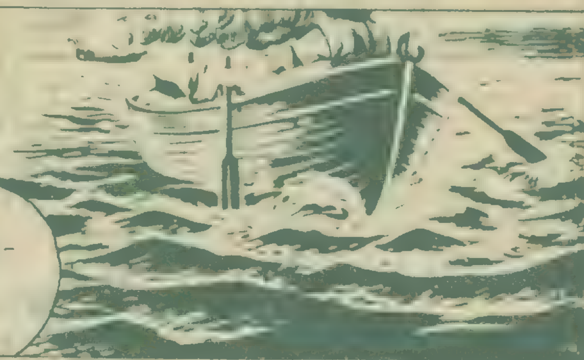

УБРЗО...
КУДА ТО ВЕСЛАШ? ХОЋУ СВОМ УЈАКУ!
А, НЕ! НЕ ЖЕЛИМ ДА ОПЕТ ПАДНЕМ У РУКЕ ТОМ РАЗБОЈНИКУ!

ЕНГЛЕСКА ОБАЛА ЈЕ БЛИЗУ! ТАМО ВЕСЛАМ!
ТАКО МИ ЗАХВАЉУЈЕШ ШТО САМ ТИ СПАСЛА ЖИВОТ!

УБИЋУ ТЕ!

ПРУЖИЛА МИ СЕ ПРИЛИКА ДА ПОБЕГНЕМ И ЈА ЋУ ЈЕ ИСКОРИСТИТИ!
АААХ!

ЈЕДНОГ ДАНА НАЋИ ЋУ ТВОГ УЈАКА И КАЗНИТИ ГА ЗА СМРТ СВОГ ОЦА!

КЛАУДИЈЕ ЈЕ ВЕСЛАО БЕЗ ПРЕДАХА И „ДРАКАР" ЈЕ ВЕЋ ДАЛЕКО ИЗА ЊИХ...

УСКОРО...
ЕНГЛЕСКА!

ДА БИ СЕ ИСКРЦАЛИ НА ОБАЛУ МОРАЛИ СУ ДА СЕ ПРОБИЈУ КРОЗ ЈЕДНУ МОЧВАРУ...

БИЛИ СУ ГЛАДНИ И КЛАУДИЈЕ ЈЕ ПОКАЗАО ДА ЈЕ И ДОБАР РИБОЛОВАЦ...

И ДОК ЈЕ БРУНИЛДА ПРЖИЛА РИБУ...
НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ ДА ВИШЕ НИКАДА НЕЋУ ВИДЕТИ ОЦА...

ДЕВОЈКА ЈЕ ПРИЈАТЕЉСКИ ПРУЖИЛА РУКУ ПРЕМА КЛАУДИЈУ...

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ПСССТ! НЕКО ДОЛАЗИ!

НЕ БОЈТЕ СЕ! ЈА САМ АГЛОВАН, ВИТЕЗ ОКРУГЛОГ СТОЛА!

ТЕШКО САМ РАЊЕН! МОЖЕТЕ ЛИ... ДА МЕ ОТПРАТИТЕ... ДО КАМЕЛОТА?
ШТА ЈЕ ТО КАМЕЛОТ?

ТВРЂАВА КРАЉА АРТУРА... У ЊОЈ СЕ НАЛАЗИ ОКРУГЛИ СТО!

ПОТПУНО ЈЕ ИСЦРПЉЕН! ПАШЋЕ!

ЧУЈЕШ ЛИ ГЛАСОВЕ, БРУНИЛДА? ТО СУ СИГУРНО НЕПРИЈАТЕЉИ ОВОГ ВИТЕЗА!

И ЗАИСТА...

КЛАУДИЈЕ И БРУНИЛДА СУ СКАМЕЊЕНИ ОД СТРАХА! АЛИ, ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

АГЛОВАНОВИ ГОНИОЦИ КАО ДА ИХ НЕ ВИДЕ!
УМАКАО НАМ ЈЕ!
НИЈЕ ДАЛЕКО ОТИШАО!

ГОНИОЦИ СУ СЕ УДАЉИЛИ А БРУНИЛДА И КЛАУДИЈЕ ЈОШ НЕ МОГУ ДА СЕ ПОВРАТЕ ОД ЧУДА, КАД...
ТОПОТ КОЊА!

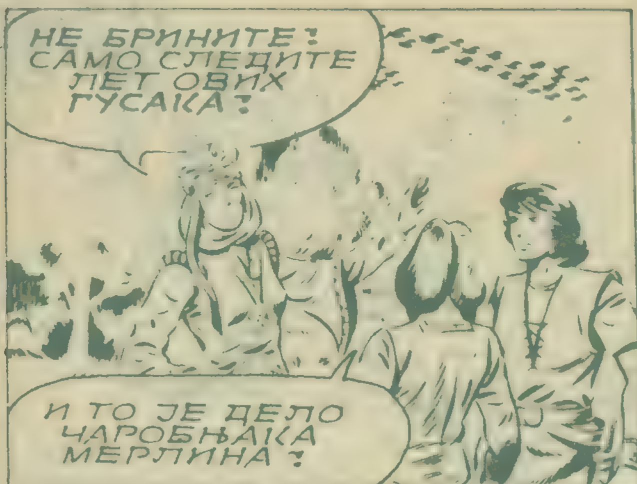

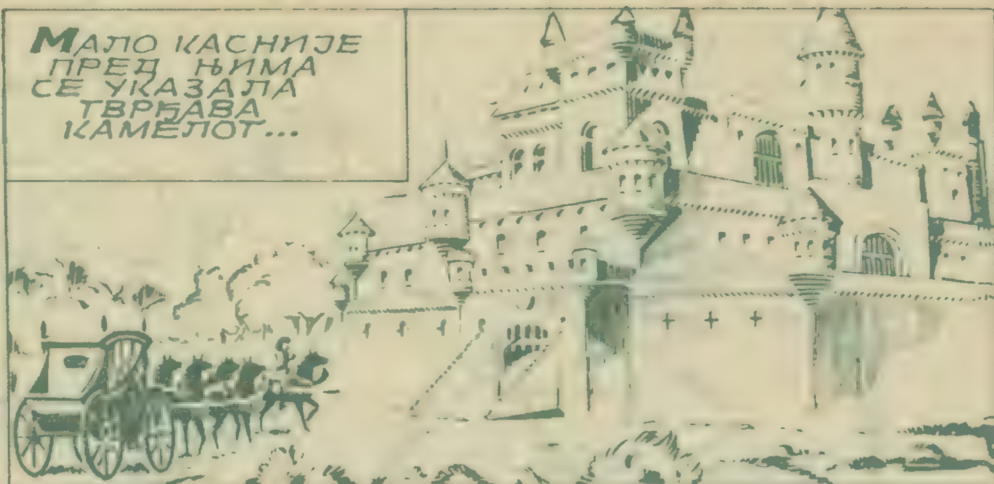

?

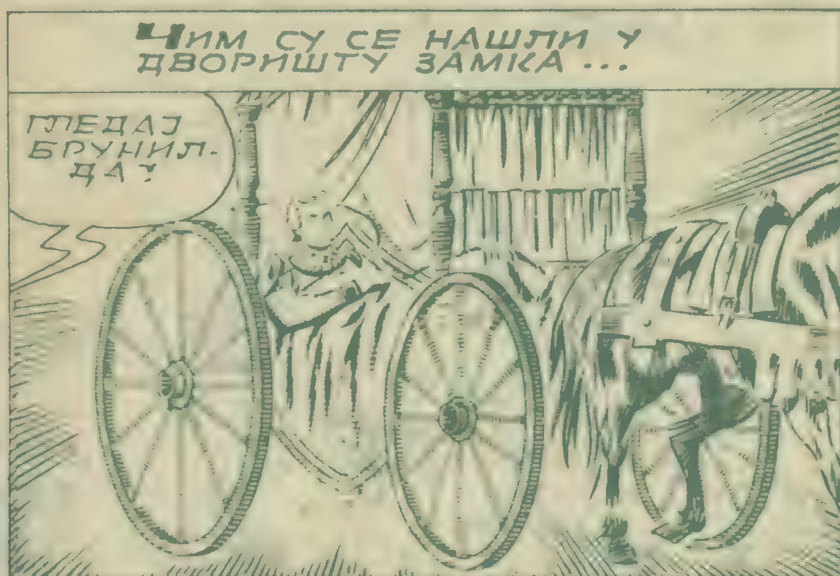

НЕ БОЈТЕ СЕ! ЈА САМ ЖЕНА ЧАРОБЊАКА МЕРЛИНА! ЖЕЛИМО ДА ЗАШТИТИМО АГЛОВАНА ОД КЛОДАСА, КРАЉА ПУСТЕ ЗЕМЉЕ, И ЊЕГОВИХ ЉУДИ!

МЕРЛИН ЈЕ УПОТРЕБИО ЈЕДНУ ОД СВОЈИХ ЧАРОЛИЈА ЗАТО ВАС ГОНИОЦИ НИСУ ВИДЕЛИ!

ВИ ЋЕТЕ ПРЕВЕСТИ АГЛОВАНА ДО КАМЕЛОТА!
АЛИ, НЕ ЗНАМО ПУТ!

НЕ БРИНИТЕ! САМО СЛЕДИТЕ ПЕТ ОВИХ ГУСАКА!
И ТО ЈЕ ДЕЛО ЧАРОБЊАКА МЕРЛИНА!

МАЛО КАСНИЈЕ ПРЕД ЊИМА СЕ УКАЗАЛА ТВРЂАВА КАМЕЛОТ...

ЧИМ СУ СЕ НАШЛИ У ДВОРИШТУ ЗАМКА...
ГЛЕДАЈ БРУНИЛ-ДА!

ОПЕТ МЕРЛИН!
КОЧИЈЕ СУ НЕСТАЛЕ!

АРТУРОВИ ЉУДИ СУ ЗАНЕМЕЛИ...

НЕ ГУБИМО ВРЕМЕ! ПОЗОВИТЕ ЛЕКАРА!

НЕКО ИХ КРИШОМ ПОСМАТ-РА...
ШТА? АГЛОВАН ЈЕ ЖИВ!

ДОЛАЗИ КРАЉ!

КЛАУДИЈЕ! КЛАУДИЈЕ!

МЛАДИЋ СЕ СНАШАО И ЗАУСТАВИО СТРЕЛУ ДЕБЕЛИМ КОЖНИМ ПРЕКРИВАЧЕМ...

УХВАТИТЕ ГА! НЕ СМЕ ВАМ УМАЋИ!

ЗА ЊИМ!
НЕЋУ ВАМ ПАСТИ ШАКА!

ПРОГОЊЕНИ СЕ БАЦИО СА ЗИДИНА ЗАМКА ...

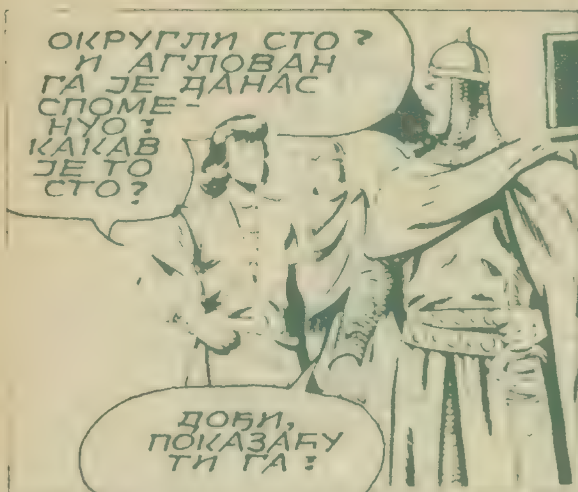
... АЛИ УМЕСТО ДА СКОЧИ У ЈАРАК ИСПУЊЕН ВОДОМ, РАЗБИО СЕ О СТЕНЕ ...

НИКАДА НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ ОВО ШТО СТЕ УЧИНИЛИ ЗА МОГ НАЈБОЉЕГ ВИТЕЗА!

КРАЉ ЈЕ ТАДА ПРЕДСТАВИО БРУНИЛДУ КРАЉИЦИ ГИНЕВРИ...

КЛАУДИЈЕ ЈЕ ИСПРИЧАО ВИТЕЗОВИМА ШТА МУ СЕ СВЕ ДОГОДИЛО...
...И ТАКО СМО СТИГЛИ У КАМЕЛОТ!

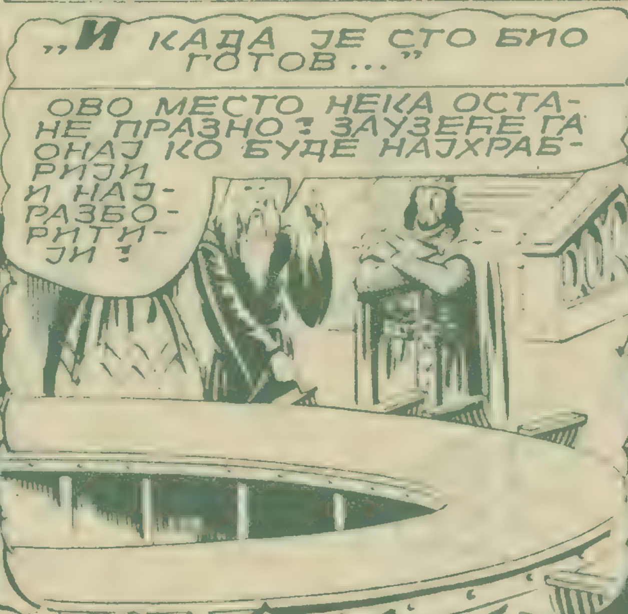
ЛАНСЕЛОТЕ, ТИ ЋЕШ СЕ БРИНУТИ О ОВОМ МЛАДИЋУ. А АКО АГЛОВАН ПОТВРДИ ОВО ШТО НАМ ЈЕ ОН САД ИСПРИЧАО, ПРОГЛАСИЋУ ГА ЗА ВИТЕЗА ОКРУГЛОГ СТОЛА!

ОКРУГЛИ СТО? И АГЛОВАН ГА ЈЕ ДАНАС СПОМЕНУО! КАКАВ ЈЕ ТО СТО?
ДОЂИ, ПОКАЗАЋУ ТИ ГА!

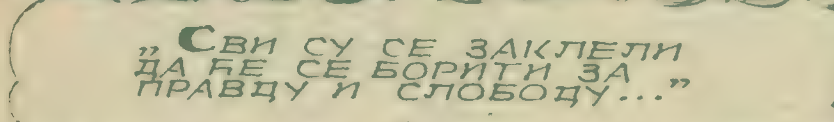

ЕВО ГА!
ДИВАН ЈЕ!
ОД ХРАСТОВИНЕ ЈЕ!

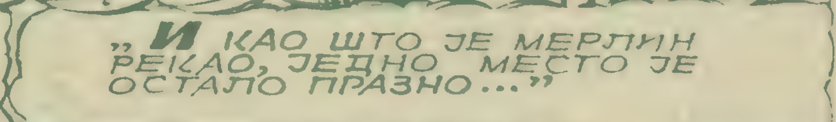

НАПРАВЉЕН ЈЕ ПО САВЕТУ ЧАРОБЊАКА МЕРЛИНА!

ЗА СТОЛОМ ЋЕ СЕДЕТИ САМО НАЈБОЉИ РАТНИЦИ!

„И КАДА ЈЕ СТО БИО ГОТОВ...”
ОВО МЕСТО НЕКА ОСТАНЕ ПРАЗНО! ЗАУЗЕЋЕ ГА ОНАЈ КО БУДЕ НАЈХРАБРИЈИ И НАЈРАЗБОРИТИЈИ!

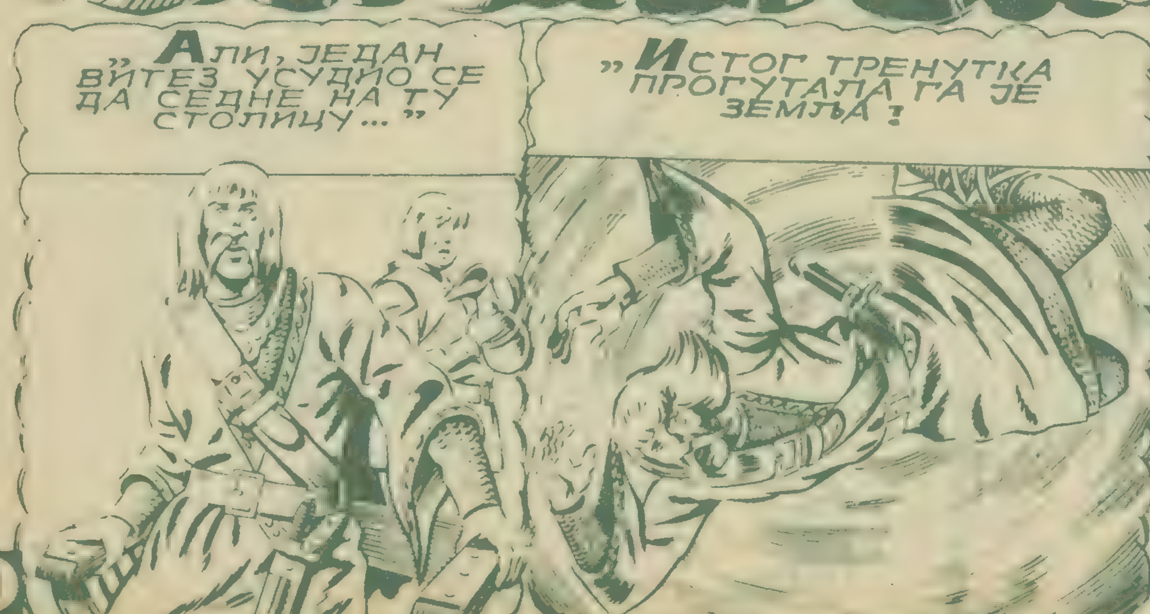

МЕРЛИН ЈЕ ОДАБРАО ПРВИХ ПЕДЕСЕТ ВИТЕЗОВА ОКРУГЛОГ СТОЛА!

„Сви су се заклели да ће се борити за правду и слободу...”

„И као што је Мерлин рекао, једно место је остало празно...”

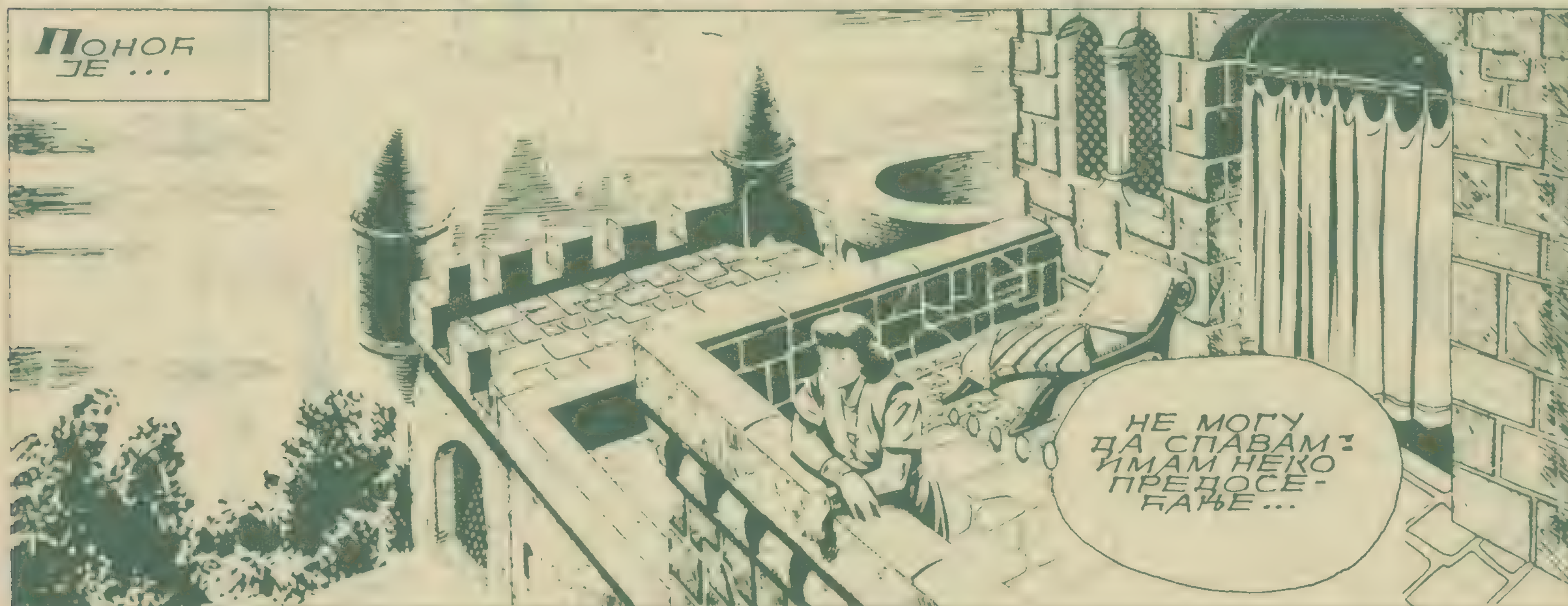

„Али, један витез усудио се да седне на ту столицу...”
„Истог тренутка прогутала га је земља!”

ОД ТАДА СЕ ОНА ЗОВЕ „ОПАСНА СТОЛИЦА”!
О ЊОЈ ЋУ МОЋИ САМО ДА САЊАМ!

АЛИ, КАКО БИХ ВОЛЕО ДА СЕДНЕМ ЗА ОКРУГЛИ СТО!
ПА, ЧУО СИ ШТА ЈЕ АРТУР РЕКАО! ТО МОЖЕ УСКОРО ДА СЕ ДОГОДИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЈЕДАН ВИТЕЗ, АРТУРОВ ГОСТ, ПОСМАТРА КАКО ИЗВЛАЧЕ ИЗДАЈНИКА ИЗ ЈАРКА...
СРЕЋА ДА СЕ ОВАКО ЗАВРШИЛО! ДА СУ ГА КОЈИМ СЛУЧАЈЕМ УХВАТИЛИ ЖИВОГ...

... ИЗДАО БИ КЛОДАСА, А И МЕНЕ, МЕЛЕГАНТА, КАО ЊЕГОВОГ ПОМАГАЧА!
АГЛОВАН НЕ СМЕ ДА ОБАВЕСТИ КРАЉА АРТУРА О ОНОМЕ ШТО ЗНА! ЈА ЋУ ГА СПРЕЧИТИ!

ПОНОЋ ЈЕ ...
НЕ МОГУ ДА СПАВАМ! ИМАМ НЕКО ПРЕДОСЕЋАЊЕ...

ГЛЕ! НЕКО КРИШОМ ПОКУШАВА ДА УЂЕ КОД АГЛОВАНА!

СТАНИ, ИЗДАЈИЦЕ!

ЕВО ТИ, НАМЕТЉИВЧЕ!

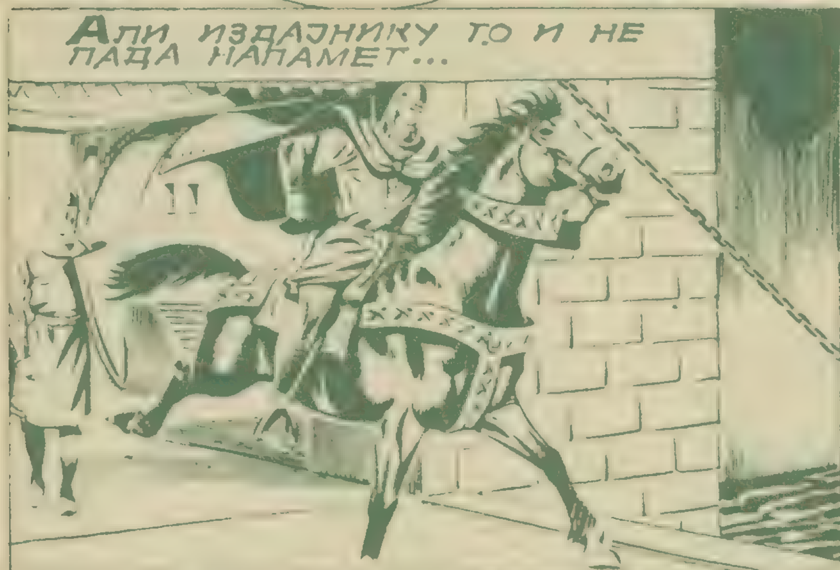

УЗБУНА! ПОКУШАЛИ СУ ДА УБИЈУ АГЛОВАНА!

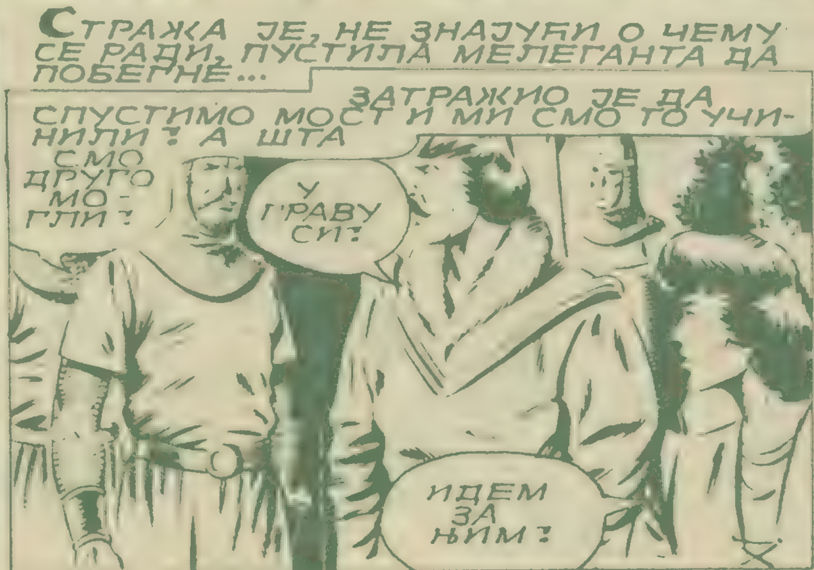

ПОБЕГАО ЈЕ!
КО ТО, КЛАУДИЈЕ?

НЕ ЗНАМ, АЛИ ХТЕО ЈЕ ДА УБИЈЕ АГЛОВАНА, ЛАНСЕЛОТЕ!
МОЖДА ТИ СЕ САМО ПРИЧИНИЛО!

А НОЖ? ДА ЛИ МИ СЕ И ОН ПРИЧИНИО?
ИЗВИНИ, КЛАУДИЈЕ, НИСАМ ХТЕО ДА ТЕ УВРЕДИМ!

ХЕЈ, ОВО СУ ИНИЦИЈАЛИ МЕЛЕГАНТА! МОРАЋЕ ДА МИ ОБЈАСНИ ШТА ОВО ЗНАЧИ!

АЛИ ИЗДАЈНИКУ ТО И НЕ ПАДА НАПАМЕТ...

СТРАЖА ЈЕ, НЕ ЗНАЈУЋИ О ЧЕМУ СЕ РАДИ, ПУСТИЛА МЕЛЕГАНТА ДА ПОБЕГНЕ...
ЗАТРАЖИО ЈЕ ДА СПУСТИМО МОСТ И МИ СМО ТО УЧИНИЛИ! А ШТА СМО ДРУГО МОГЛИ?
У ПРАВУ СИ!
ИДЕМ ЗА ЊИМ!

ПОЋИ ЋУ И ЈА! МОЖДА ЋЕ МУ БИТИ ПОТРЕБНА ПОМОЋ!

СТАНИТЕ! НИКО ВИШЕ НЕ СМЕ ДА НАПУСТИ ТВРЂАВУ!

ИЗВИНИТЕ, АЛИ НЕМАМ ВРЕМЕНА ДА СЕ РАСПРАВЉАМ С ВАМА!

НИСАМ СМЕО ДА НАПУСТИМ КАМЕЛОТ БЕЗ НОЖА! САД ЗНАЈУ КО ЈЕ ИЗДАЈНИК!

ШТА? СЛЕДЕ МЕ!

ОПЕТ ОНАЈ ЖУТОКЉУНАЦ!

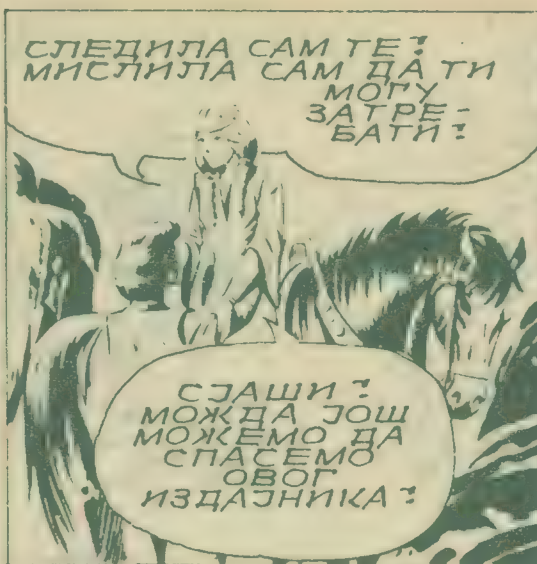

НА СРЕЋУ, ЗЕМЉА ЈЕ ВЛАЖНА ПА СЕ ТРАГОВИ КОПИТА ЈАСНО ВИДЕ!

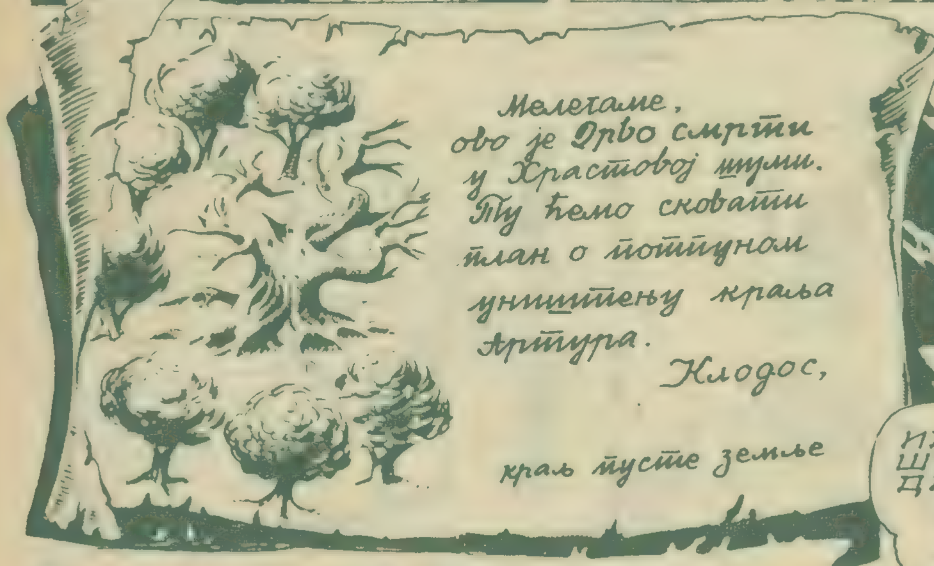

ПОКАЗАЋУ ЈА ТЕБИ!

Али, није се догодило оно...

...што је издајник намумио...
АААХ!
ШТА?
13

Клаудије је избегао сигурну смрт у последњем тренутку...
УХ, ЗАМАЛО!

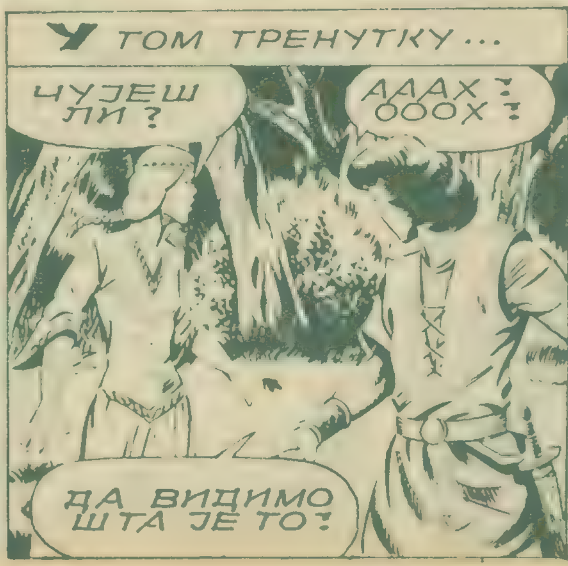

КЛАУДИЈЕ! ЈЕСИ ЛИ ПОВРЕЂЕН?
БРУНИЛДА! ШТА РАДИШ ОВДЕ?

СЛЕДИЛА САМ ТЕ! МИСЛИЛА САМ ДА ТИ МОГУ ЗАТРЕБАТИ!
СЈАШИ! МОЖДА ЈОШ МОЖЕМО ДА СПАСЕМО ОВОГ ИЗДАЈНИКА!

ИПАК ЈЕ ГОТОВ, БРУНИЛДА!
ПОГЛЕДАЈ, КЛАУДИЈЕ! НЕШТО МУ ЈЕ ИСПАЛО ИЗ ЏЕПА!

Мелегаме,
ово је Дрво смрти
у Храстовој шуми.
Ту ћемо сковати
план о потпуном
уништењу краља
Артура.
Клодос,
краљ пусте земље

ШТА ДА РАДИМО, КЛАУДИЈЕ?
ИДЕМО У ТУ ШУМУ ДА ВИДИМО ШТА СЕ ТО КУЈЕ ПРОТИВ АРТУРА!

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ДОЂЕМО СУТРА РАНО УЈУТРО И ПРЕТРАЖИМО ШУМУ! УСКОРО ЋЕ ПАСТИ МРАК! БОЈИШ ЛИ СЕ БРУНИЛДА?

ЈА ДА СЕ Б... БОЈИМ? ШТА ТИ ПАДА НА ПАМЕТ!

БАШ СИ ХРАБРА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ЧУЈЕШ ЛИ?
АААХ! ОООХ!
ДА ВИДИМО ШТА ЈЕ ТО!

ААААЈ! УУЈ! УПО-МОООЋ!
?!
!?

ШТА ВАМ СЕ ДОГОДИЛО?
ПИКТИ СУ МИ СПАЛИЛИ КУЋУ, А МЕНЕ ВЕЗАЛИ ОВДЕ!

ШТА? ЗЛАТНИЦИ! ДА ЛИ ЈЕ ТО НАКНАДА ЗА СВЕ ПАТЊЕ КОЈЕ САМ ПРЕТРПЕО!
А ЈА СЕ ТАКО ОБРАДОВАО!
ЖАО МИ ЈЕ ПРИЈАТЕЉУ! УУХ! УКОЧИО САМ СЕ! ТРИ САТА САМ ПРОВЕО НА ТОМ ДРВЕТУ!
ОСТАВИ ТАЈ НОВАЦ, ДЕБЕЉКО! МЕНИ ЈЕ СЛУЧАЈНО ИСПАО!

МА, ОДАКЛЕ ТИ САВ ТАЈ НОВАЦ?
НЕ ТИЧЕ ТЕ СЕ ДЕБЕЛА МЕШИНО! НЕГО РЕЦИТЕ ВИ МЕНИ ШТА ТРАЖЕ ОВДЕ ПИКТИ И ВИКИНЗИ?
ВИКИНЗИ!
ДА! ВИДЕО САМ ПИКТЕ КАКО ВОДЕ ОВОГ ДЕБЕЉКА ПА САМ СЕ БРЗО САКРИО НА ДРВО!
„Њима су се ускоро придружили викинзи...”

„Предводио их је један намаскирани викинг! Преко половине лица носио је кожу!”
КОЖНО ЛИЦЕ!
ШТА РАДИ МОЈ УЈАК ОВДЕ?
УСКОРО ЋЕМО ТО САЗНАТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ИМА ЛИ ШТА НОВО, ХАРАЛДЕ?
ДОЛАЗЕ НАШИ САВЕЗНИЦИ, КОРНЕБИК!

КОЖНО ЛИЦЕ И КОРНЕБИК, ВОЂА ПИКТА ПОШЛИ СУ У СУСРЕТ ПРИДОШЛИЦАМА...

НА ЊИХОВОМ ЧЕЛУ БИО ЈЕ КЛОДАС, КРАЉ ПУСТЕ ЗЕМЉЕ...

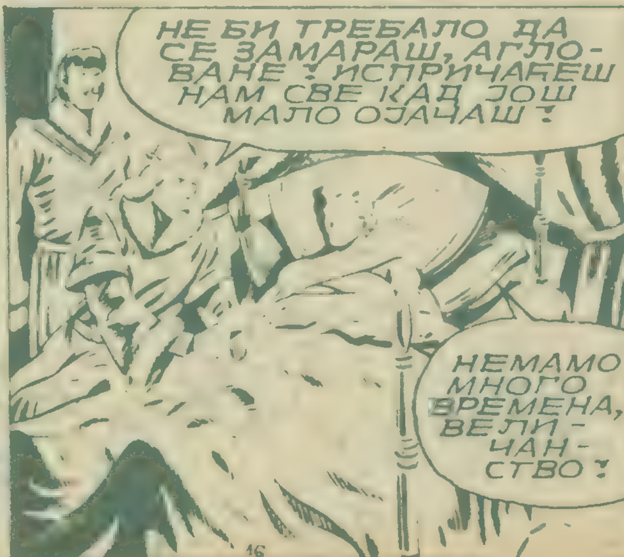

КЛАУДИЈЕ ЈЕ РЕШЕН ДА ОТКРИЈЕ ЗАВЕРУ ПРОТИВ АРТУРА...
ЗНАШ ЛИ ГДЕ СЕ НАЛАЗИ „ДРВО СМРТИ"?
ТАМО! ТИ ГЛАСОВИ КОЈЕ ЧУЈЕТЕ ДОПИРУ ОДАТЛЕ!
ЈА ОДЛАЗИМ!

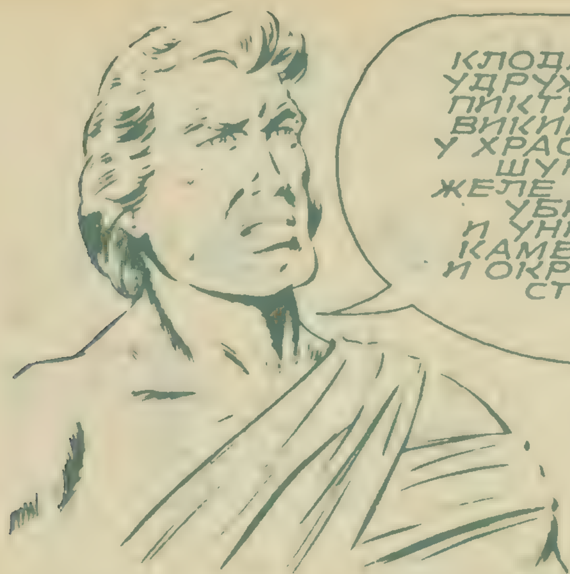

ЗБОГОМ, ПРИЈАТЕЉУ! САМО НЕЋЕШ ДАЛЕКО СТИЋИ! ШУМА ЈЕ ПУНА ПИКТА И ВИКИНГА!
Ш... ШТАА?

А МОЖДА ЋЕШ ИМАТИ СРЕЋУ ДА ПРВО НАЛЕТИШ НА ДИВЉЕ ЗВЕРИ!
ПИКТИ? ДИВЉЕ ЗВЕРИ?

ЗНАТЕ, МИСЛИМ ДА ЈЕ БОЉЕ ДА ОСТАНЕМ С ВАМА! МОГУ ВАМ ЈА ЈОШ И ЗАТРЕБАТИ!

А У КАМЕЛОТУ...
ПОЗОВИТЕ АРТУРА! АГЛОВАН ЈЕ ДОШАО К СЕБИ!
ОДМАХ!

НЕ БИ ТРЕБАЛО ДА СЕ ЗАМАРАШ, АГЛОВАНЕ! ИСПРИЧАЋЕШ НАМ СВЕ КАД ЈОШ МАЛО ОЈАЧАШ!
НЕМАМО МНОГО ВРЕМЕНА, ВЕЛИЧАНСТВО!

КЛОДАС СЕ УДРУЖИО С ПИКТИМА И ВИКИНЗИМА У ХРАСТОВОЈ ШУМИ! ЖЕЛЕ ДА ВАС УБИЈУ И УНИШТЕ КАМЕЛОТ И ОКРУГЛИ СТО!

КЛАУДИЈА И ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ ПРИМЕТИЛА ЈЕ ЈЕДНА ГРУПА ПИКТА...

ИЗНЕНАДА...
ОООХ!
ХА, ХА, ХА! УПАО ЈЕ У ЗАМКУ КОЈУ ЈЕ НЕКИ ЛОВАЦ ПОСТАВИО!

ХЕЈ!

ЗАЧУО СЕ РАТНИ ПОКЛИЧ И СА СВИХ СТРАНА ПОЈАВИЛИ СУ СЕ ПИКТИ...

ЈЕДНА МРЕЖА БАЧЕНА ЈЕ И НА КЛАУДИЈА И БРУНИЛДУ...

АЛИ...
ШТА САД КАЖЕТЕ?

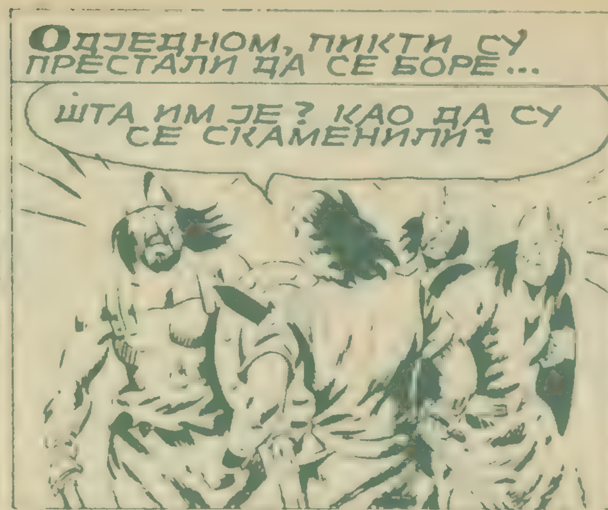

ДВОЈИЦА НЕСРЕЋНИКА СМРТНО СУ УПЛАШЕНИ...
ВЕЖИТЕ ИХ!

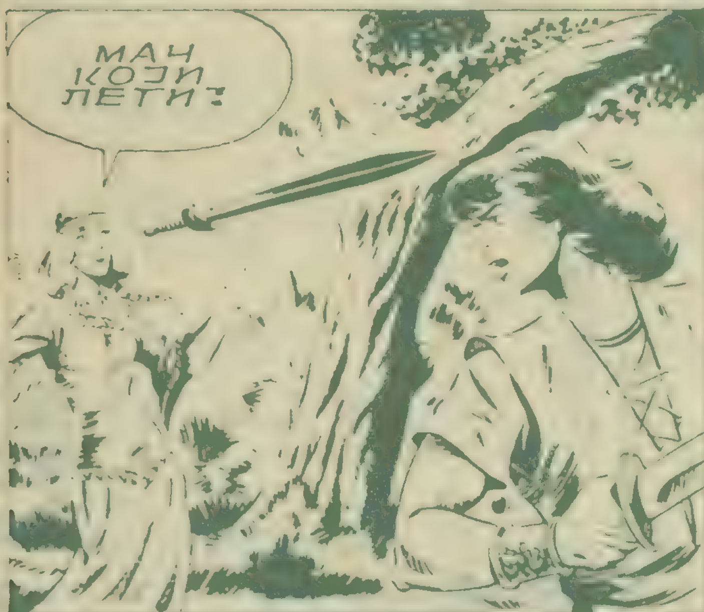

УХВАТИМО ГА!

НЕ МОЖЕШ НИШТА УЧИНИТИ ПРОТИВ СВИХ ЊИХ, КЛАУДИЈЕ!
МИСЛИШ? САМО СЕ ТИ СКЛОНИ ДОК ИХ НЕ САВЛАДАМ!

А, НЕ! ОСТАЈЕМ С ТОБОМ!
КУКАВИЦЕ! СВИ ВИ ПРОТИВ МЕНЕ САМОГ!

УХ! ИЗНЕМОГАО САМ! КАДА БИ ОВДЕ БИО САМО ЈЕДАН ВИТЕЗ ОКРУГЛОГ СТОЛА...

ОДЈЕДНОМ, ПИКТИ СУ ПРЕСТАЛИ ДА СЕ БОРЕ...
ШТА ИМ ЈЕ? КАО ДА СУ СЕ СКАМЕНИЛИ!

МАЧ КОЈИ ЛЕТИ!

ОШТРИЦА МАЧА СЕВАЛА ЈЕ ИЗМЕЂУ ЗАПАЊЕНИХ ПИКТА...
БЕЖИМО!
ШУМА ЈЕ ЗАЧАРАНА!

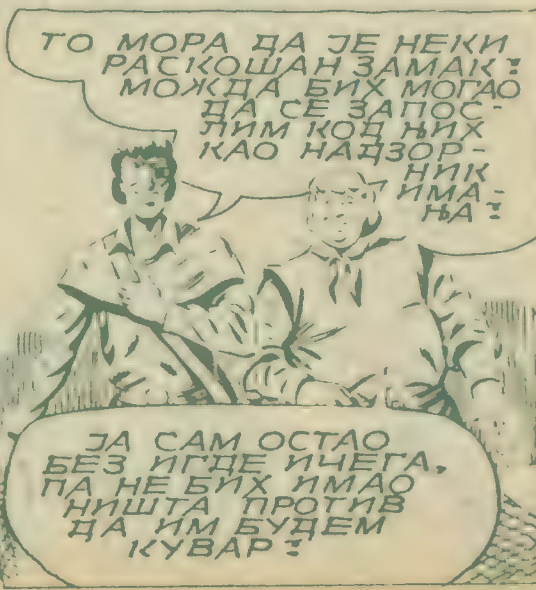

РАТНИЦИ СУ СЕ РАЗБЕЖАЛИ У ПАНИЧНОМ СТРАХУ...

И КАДА СУ СЕ УДАЉИЛИ...

...МАЧ ЈЕ НЕСТАО!

ТАДА СЕ ПОЈАВИЛА...
МЕРЛИНОВА СУПРУГА!
МЕРЛИН НАС ЈЕ, ЗНАЧИ, ИЗВУКАО ИЗ ОВЕ ГУЖВЕ!

ДА! А САД ПОЂИМО СВИ ДО НАШЕГ ЗАМКА!

ТО МОРА ДА ЈЕ НЕКИ РАСКОШАН ЗАМАК! МОЖДА БИХ МОГАО ДА СЕ ЗАПОСЛИМ КОД ЊИХ КАО НАДЗОРНИК ИМАЊА!
ЈА САМ ОСТАО БЕЗ ИГДЕ ИЧЕГА, ПА НЕ БИХ ИМАО НИШТА ПРОТИВ ДА ИМ БУДЕМ КУВАР!

18

МАЛО КАСНИЈЕ...
ДРАГО МИ ЈЕ ШТО СТЕ НАС ПОЗВАЛИ ДА ПОЂЕМО С ВАМА, АЛИ...
ЗНАМ ШТА ТЕ МУЧИ, КЛАУДИЈЕ! ЖЕЛИШ ДА ПОМОГНЕШ АРТУРУ ШТО ПРЕ!

ЗАТО ВАС И ВОДИМ КОД ЧАРОБЊАКА МЕРЛИНА! ЕНО НАШЕГ ЗАМКА!

АЛИ, КАКО ЋЕМО ПРЕЋИ ЈЕЗЕРО?

НЕ БРИНИТЕ! ТУ ЈЕ МОСТ, САМО ГА ВИ НЕ ВИДИТЕ!

НЕВЕРОВАТНО!

ХЕЈ, ЗАШТО ПЛАЧЕШ, ДЕБЕЉКО?
ЗАТО ШТО МИ НИКО У СЕЛУ НЕЋЕ ВЕРОВАТИ КАД ИМ СВЕ ОВО ИСПРИЧАМ!

ВРАТИЛА СИ СЕ ВИВИЈАН? ПОШАЉИ ОВАМО КЛАУДИЈА И БРУНИЛДУ!

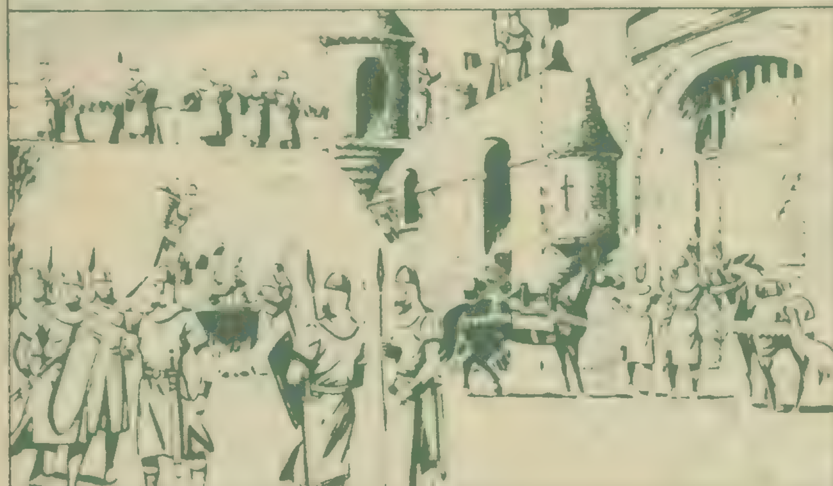
УЂИТЕ, ПРИЈАТЕЉИ! НЕ БОЈТЕ СЕ КРОКОДИЛА! ПРЕПАРИРАН ЈЕ!

ПОГЛЕДАЈТЕ ДОБРО ОВЕ РАТНЕ МАШИНЕ! НЕПРИЈАТЕЉ ЋЕ ИХ ИСКОРИСТИТИ ПРОТИВ АРТУРА!

ЗАИСТА ЈЕ МОЋАН!

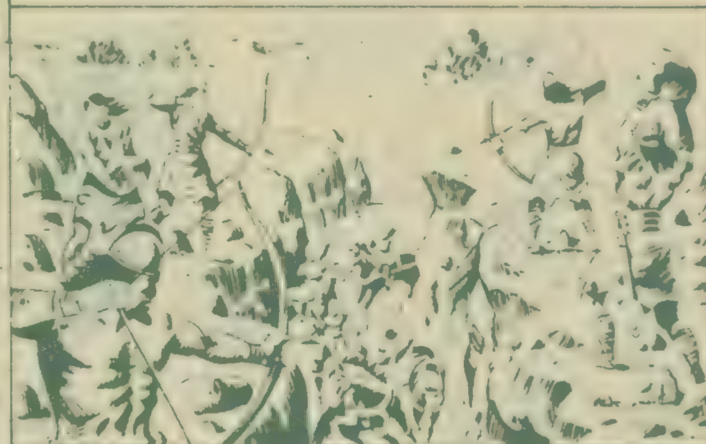
ОН ЈЕ НЕПОБЕДИВ! АЛИ, ЗАТО СТЕ ТУ ВИ!

У ОВОЈ ТОРБИ ИМАТЕ СВЕ ШТО ВАМ ЈЕ ПОТРЕБНО ДА УНИШТИТЕ ТЕ МАШИНЕ! ЗБОГОМ И СРЕЋНО!
ХВАЛА, МЕРЛИНЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У КАМЕЛОТУ...

ЈЕДАН АРТУРОВ ВОЈНИК ТЕК ШТО СЕ ВРАТИО ИЗ ХРАСТОВЕ ШУМЕ...
ЕВО ГА, ВИСОЧАНСТВО! ТЕШКО ЈЕ РАЊЕН!

... НЕ САМО ДА ИХ ЈЕ МНОГО, ВЕЋ ИМАЈУ И НЕОБИЧНЕ РАТНЕ МАШИНЕ! ТЕШКО ДА ЋЕМО ИХ ПОБЕДИТИ!
УБРЗО СУ СЕ АРТУРОВИ ЉУДИ УПУТИЛИ КА ХРАСТОВОЈ ШУМИ...

АЛИ, НА ПОЛА ПУТА УПАЛИ СУ У ЗАСЕДУ КОЈУ СУ ИМ ПРИПРЕМИЛИ ПИКТИ...

ТУЖНА ВЕСТ СТИГЛА ЈЕ И ДО АРТУРА...
СКОРО СВИ ВИТЕЗОВИ СУ ПОБИЈЕНИ!

„НЕКОЛИКО ПРЕЖИВЕЛИХ ЈЕ ЗАРОБЉЕНО...”

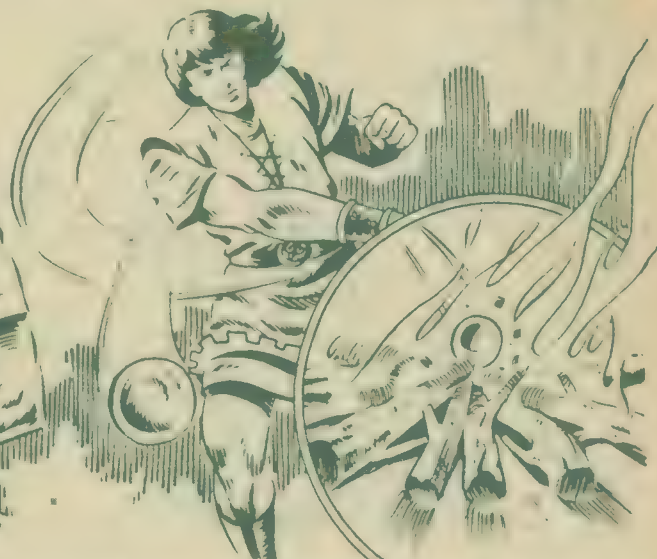
20

НИКАДА НИСМО БИЛИ У ГОРЕМ ПОЛОЖАЈУ! ТЕШКО ДА ЋЕМО УСПЕТИ ДА ОДБРАНИМО КАМЕЛОТ!
ШТА ЛИ ЈЕ С КЛАУДИЈЕМ И БРУНИЛДОМ?

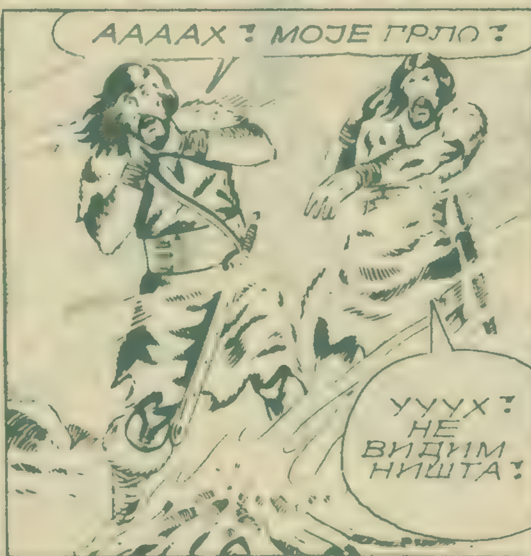

ПОНОЋ ЈЕ.
У ХРАСТОВОЈ ШУМИ ЈЕ ТИХО...

ИЗНЕНАДА СУ СЕ ПОЈАВИЛЕ ДВЕ ПРИЛИКЕ...

ХЕЈ!
ШТА ЈЕ ОВО?

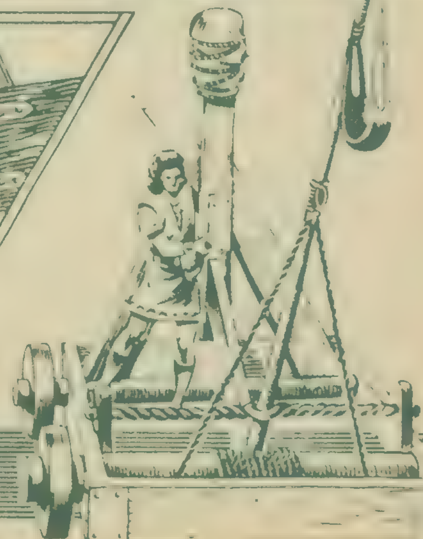

ААААХ! МОЈЕ ГРЛО!
УУУХ! НЕ ВИДИМ НИШТА!

ПССТ! ПУТ КА МАШИНАМА ЈЕ СЛОБОДАН!
НЕВЕРОВАТНО! КАКО СУ ОДЈЕДНОМ ЧВРСТО ЗАСПАЛИ!

И ДОК БРУНИЛДА ПАЗИ ДА СЕ НЕКО НЕ ПОЈАВИ, КЛАУДИЈЕ ПОЛИВА МАШИНЕ НЕКОМ ТЕЧНОШЋУ КОЈУ МУ ЈЕ МЕРЛИН ДАО...

ТАКО! ГОТОВ САМ, БРУНИЛДА!
НИСИ! ОСТАЛА ТИ ЈЕ ЈОШ ОНА МАШИНА!

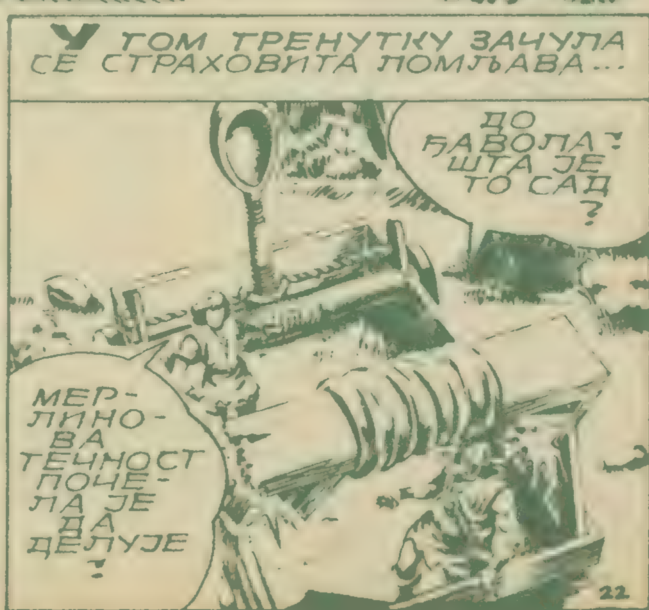
ХЕЈ! КО СИ ТИ? ШТА ТРАЖИШ ОВДЕ?
ТАЈ ГЛАС... ВЕЋ САМ ГА НЕГДЕ ЧУО!

КОЖНО ЛИЦЕ! ГУСАР КОЈИ ЈЕ КРИВ ЗА СМРТ МОГ ОЦА!
А ТИ СИ РОБ КОГА САМ ПОКЛОНИО БРУНИЛДИ!

ЕВО ТИ!

БРУНИЛДА, БЕЖИ!

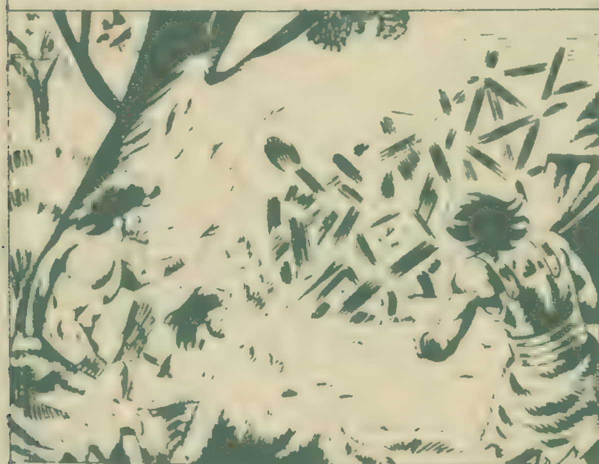
АЛИ БРУНИЛДА НЕ ОСТАВЉА ПРИЈАТЕЉА У НЕВОЉИ...
НЕ, КЛАУДИЈЕ! ОСТАЈЕМ С ТОБОМ!
ЈА САМ ГА УВАЛИЛА У ОВО!

НИТКОВЕ! ДИГАО СИ МАЧ НА МЕНЕ ГОЛОРУКОГ!
ЖЕЛИМ САМО ДА ТЕ ВИДИМ МРТВОГ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ЗАЧУЛА СЕ СТРАХОВИТА ЛОМЉАВА...
ДО ЂАВОЛА! ШТА ЈЕ ТО САД?
МЕРЛИНОВА ТЕЧНОСТ ПОЧЕЛА ЈЕ ДА ДЕЛУЈЕ!

БЕЖИ, КЛАУДИЈЕ! КАТАПУЛТ СЕ РУШИ!

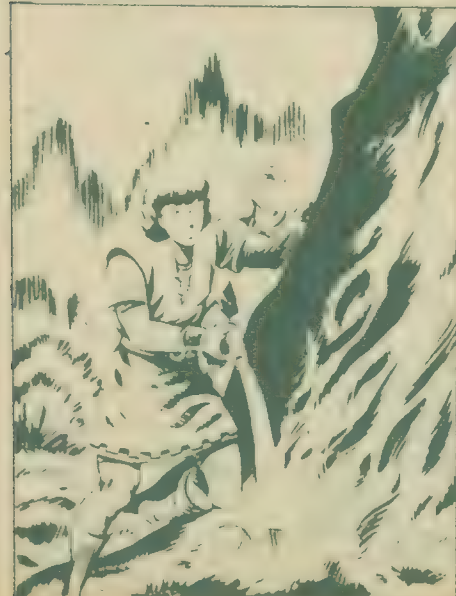

ОВО ЈЕ БИО КРАЈ ВИКИНГА ЗВАНОГ КОЖНО ЛИЦЕ...

НА СВЕ СТРАНЕ ЈЕ ПРАШТАЛО! МАШИНЕ СУ СЕ РУШИЛЕ ЈЕДНА ЗА ДРУГОМ...

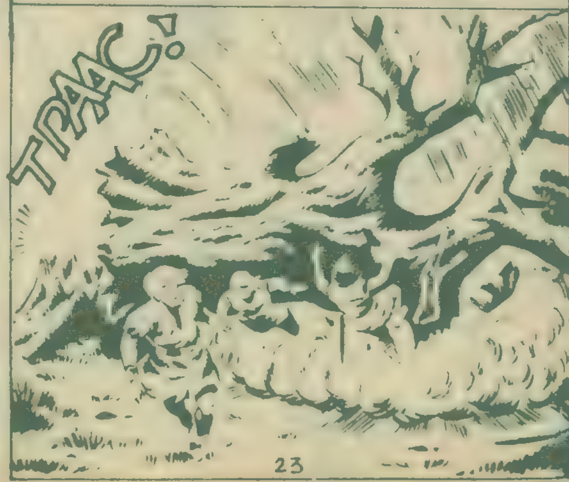

СВИ СУ ЗАНЕМЕЛИ ОД ЧУДА...

А ОНДА ЈЕ ИЗ СВИХ ГРЛА ЗАГРМЕЛО...
МАГИЈА! МАГИЈА!

ЖЕЛИМ ДА ОДЕМО ОДАВДЕ ШТО ПРЕ!
САМО ЈОШ МАЛО, БРУНИЛДА!

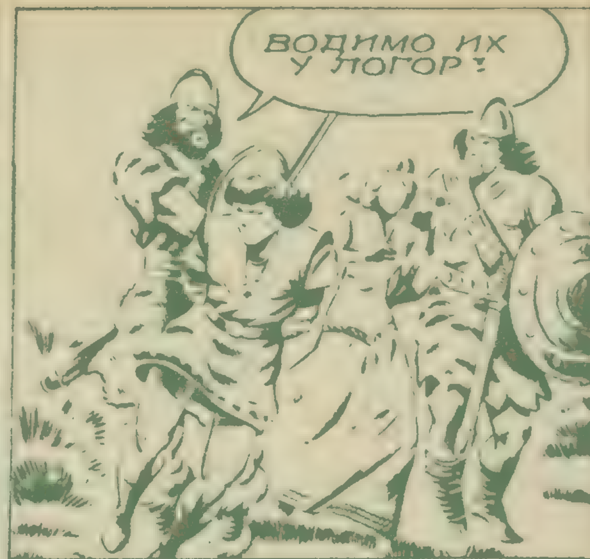

ЗАРОБЉЕНИ ВИТЕЗИ ОКРУГЛОГ СТОЛА ИСКОРИСТИЛИ СУ ПОМЕТЊУ КОЈА ЈЕ НАСТАЛА...
ПРОЛАЗ, НИТКОВИ! ЖИВЕО КРАЉ АРТУР!

А ОНДА СЕ, УЗ СТРАХОВИТ ТРЕСАК, СРУШИЛО И „ДРВО СМРТИ"...
ТРААС!

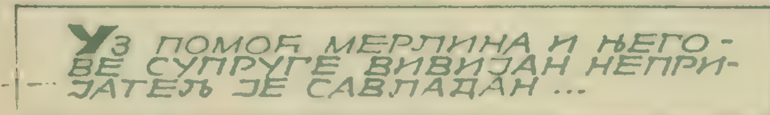

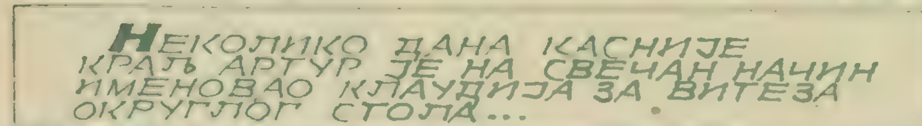

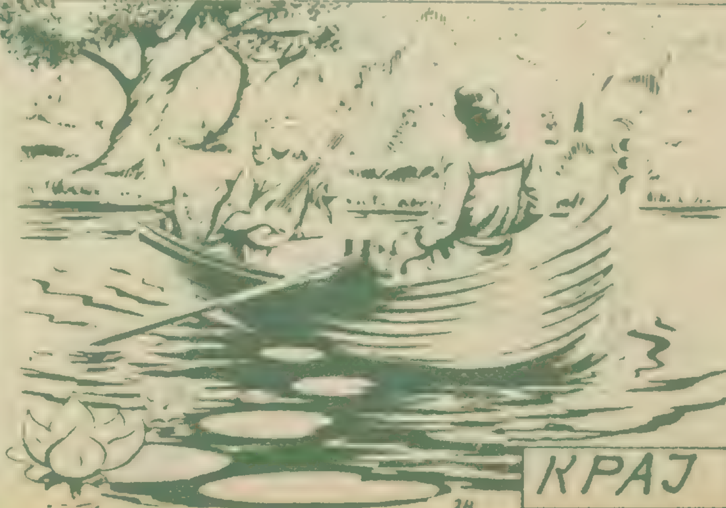

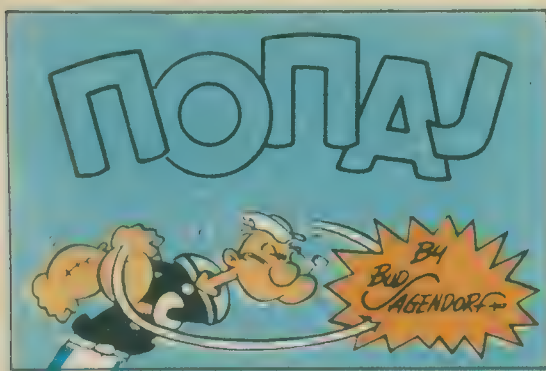

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ОСВЕТНИЦА

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

КИЋА ЈЕ ОТИШ'О НА ПЛИВАЊЕ!
ОДЛИЧНО! БАР ЊЕГА ОНДА НЕЋУ МОРАТИ ДА ПЕРЕМ!

ПЛИВАЊЕ ЈЕ БОЉЕ ОД ХОДАЊА...
ОВАКО НЕ МОЖЕШ ДА ПОДБИЈЕШ ПАЛАЦ НА НОЗИ!

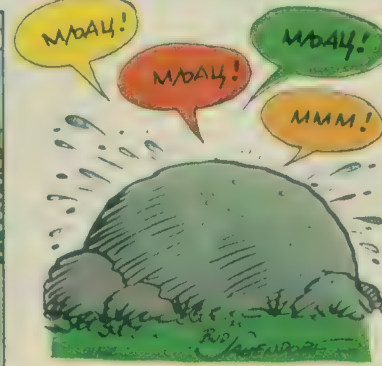

ХЕЈ, КЛИЊО! НЕ ТРЕБА ОВАКО ДА ОСТАВЉАШ ОДЕЛО!
ХА!
МОГУ ТИ ГА УКРАСТИ!
ХА!
?

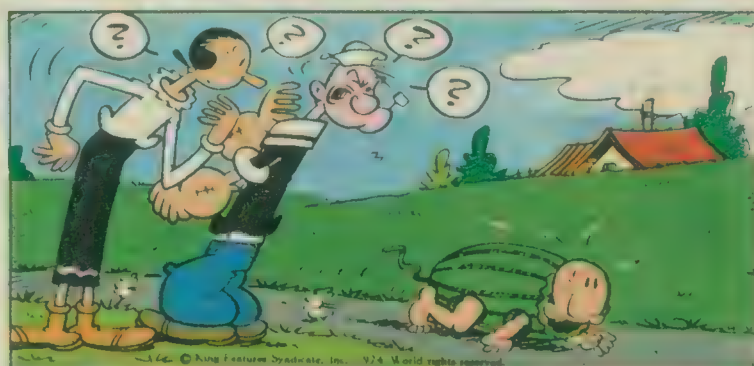

АЈООЈ! ОДНЕШЕ МИ ГА!

ОХ! КАКО ЋУ САД КУЋИ... ОВАКО ГОЛИШАВ?

НЕЋУ ВАЉДА ЧИТАВ ЖИВОТ ПРОВЕСТИ У ОВОМ **БОСТАНУ!**

ЈЕДНО ЈЕ СИГУРНО... ОД ГЛАДИ УМРЕТИ НЕЋУ!

МЉАЦ!
МЉАЦ!
МЉАЦ!
МММ!

?
?
?
?

КРАЉЕВИЋ
МАРКО
И
ДРУЖИНА

ВИНОГРАД

ВИНОГРАД 100 м.

ВИНОГРАД 50 м

ВИНОГРАД 10 м

ВИНОГРАД
ЉУТИЦЕ БОГДАНА
ГАЖЕЊЕ ВИНО-
ГРАДА СТРОГО
ЗАБРАЊЕНО

ЂДЕ ЛИ МУ ЈЕ САМО ТАЈ ВИНОГРАД?

УМЕШ ЛИ ТИ ДА ЧИТАШ?
УМЕМ, ПА ШТА?

ПА ШТО МИ ОНДА ГАЗИШ ПО ВИНОГРАДУ?
ТИ ОВУ БЕДНУ ЛОЗИЦУ ЗОВЕШ ВИНОГРАДОМ?

ОВО ТИ ЈЕ ЗА ГАЖЕЊЕ И ШТО СЕ ПОДСМЕВАШ!

Е, ДА ЗНАШ! НИКАД НЕЋУ ДОЋИ ДА ПИЈЕМ ВИНО ОД ГРОЖЂА ИЗ ТВОГ ВИНОГРАДА!

СРЕБРНА ЧИНИЈА

ЗБОГ ЧЕСТИХ УПАДА ЛАВОВА У ЛОГОР, РАДНИЦИ СУ ПОЧЕЛИ ДА НАПУШТАЈУ РАДИЛИШТЕ. МОРАО САМ НЕШТО ДА ПРЕДУЗМЕМ.

Јануара 1899. године радови на прузи која је требало, када буде готова, да спаја Тсаво и Мобасу у Кенији, већ су били поодмакли. Ја сам тада био управник логора, једног од неколико великих радилишта разасутих дуж пруге. Дужност ми је била да се старам о смештају и исхрани радника, Кенијаца и Индуса, да бринем о њиховим платама, да им обезбеђујем алат за рад...

Логор у којем су радници живели, у ствари колибе од прућа разбацане на ивици џунгле, није био ничим ограђен. Услови за рад били су, због великих врућина и разних инсеката који су нас нападали и дању и ноћу, веома тешки. Међутим, људи због тога нису одустајали од посла. Оно што их је сломило били су — лавови!

Ове крволочне животиње нечујно су ноћу упадале у наше станиште и из колиба одвлачиле раднике у џунглу. Оборени од премора чврстим сном, Кенијци и Индуси нису стизали ни да дођу себи и пусте гласа.

Радосни људи понели су га на рукама: својом пушком он је одагнао крволочне звери и ослободио их страха.

НА ЧЕКИ

Логором је завладао страх. Морао сам нешто да предузмем и зауставим осипање радника, нарочито Индуса који су се плашили лавова као ђавола и сваким даном напуштали логор у све већем броју.

Људе је требало заштитити. Тај посао је пао на моја плећа не само зато што сам као управник логора био одговоран за животе радника, већ и због тога што сам у целом крају једино ја имао пушку.

Дању сам спавао, а ноћу чувао станиште. Да бих имао бољи преглед и да лавови не би осетили моје присуство, увек сам седео на чеки, кућици без крова, смештеној на четири пободена коца. Подигао сам је на ободу логора, тачније између логора и шуме.

После неколико дана убио сам првог лава и он умало није срушио чеку ударцима тела о коче. Другог сам дочекао шесте ноћи стражарења, али сам га само ранио. Побегао је у џунглу. Чим је свануло, кренуо сам за трагом крви и докрајчио звер.

Нисам очекивао да ће се лавови одважити да упадну у логор дању, али једног дана се и то догодило. Овог пута умало није платио главом инспектор пруге. Спасао се захваљујући томе што је на време приметио незваног госта и побегао у оближњу колибу. Лав се изгубио у џунгли, али сам знао да ће у току ноћи вратити. Био сам у праву. Иако сам пажљиво нишанио, метак из пушке га је само ранио. И овога пута сам сачекао да сване, а онда кренуо за крвавим трагом. На жалост, траг се изгубио на неким стенама па сам се разочаран вратио у логор.

НЕЋЕ ГА МЕТАК

Следеће три ноћи прошле су мирно. Нежељену посету добили смо тек четврте вечери. Иако је била месечина, нисам приметио кад се лав дошуњао у близину чеке. На његово присуство упозорио ме је Кенијац Махина који је стражарио са мном.

Терен око чеке је био отворен, прекривен ниским жбуњем и трапом у којој се назирало тело необично великог лава. Махина и ја смо се притајили. У магацину пушке имао сам пет метака.

Животиња се кретала полако и опрезно. Често је застајкивала и њушкала ваздух. Трудећи се да не направим никакав шум, клекнуо сам на једно колено и протурио цев пушке преко ниске ограде чеке. Чинило ми се да је све то трајало читаву вечност. На нишанио сам и опалио.

Лав је поскочио у месту, рикнуо, неколико пута се окренуо око себе, а затим се дочепао џунгле. Испалио сам за њим цео магацин. Био сам сигуран да га је закачио бар још један метак.

Ујутру смо Махина и ја у пратњи читача трагова пошли у потеру за рањеном животињом. **После неколико стотина метара угледали смо је склупчану у грмљу. Пришао сам јој на десетак метара и опалио. На моје запрепашћење, лав је стао на ноге и устремио се на мене. Опалио сам поново. Метак га је занео, али га није оборио. Лав је рикнуо и скочио! Опалио сам у њега и трећи пут. Метак га је зауставио само за тренутак: поново је стао на ноге и спремио се на скок. У магновењу сам оценио да овај скок разјарене звери не бих избегао јер је животиња била на одстојању довољном да га јаким одразом превали и свом тежином се сручи на мене. Искуство ме је учило да се у оваквим тренуцима мора брзо реаговати.**

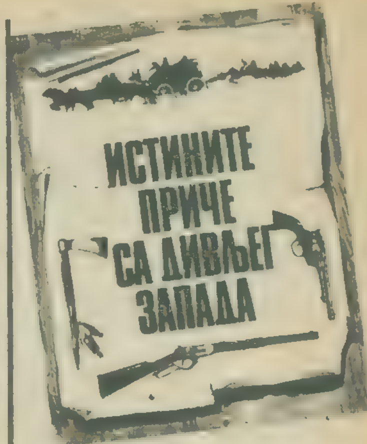
ОДБЕГЛИ СЕ ВРАЋАЈУ

У делу секунде сам се окренуо и у близини угледао дрво. Одлучио сам да потражим спас на њему, али да претходно опалим у лава још један метак. Повукао сам ороз. Међутим, он је само шкљоцнуо. Више нисам смео да оклевам. Јурнуо сам према дрвету и успео се на његове гране. Тек кад сам био на сигурном и имао времена за размишљање, сетио сам се да сам пре потере у магацину пушке имао само три метка и да сам их све испуцао у разјарену звер. Напунио сам магацин и поново опалио у животињу. Овога пута лав је остао на земљи.

Кад смо га измерили, били смо немало изненађени: од врха носа до краја репа, **лав је био дугачак 2 метра и 10 сантиметара, а висок метар и 21 сантиметар!**

Радници су сада били убеђени да у мени имају заштитника. Чак су се следећих дана и уплашени одбегли Индуси вратили на посао. У знак захвалности због сигурности коју сам им пружао поклонили су ми сребрну чинију. На њој је писало: „Управнику од његових радника. Тсаво, 30. јануар 1899. године".

J. Х. Петерсон

Усамљени јахач пео се врлетним стазама Гач та Веле према руднику калаја чије су беле зграде у даљини блештале на планинском сунцу. Копите његове муле звонко су ударале по камену, а одјек се одбијао около, о високе стене налик на куле. Јахач обриса зној са чела.

Око рудника је владала тишина, само се неколико радника врзмало около. На вратима управне зграде стајао је Клемент Рола Глас, управник рудника „Конкордија". Засенивши руком очи гледао је према јахачу. У дошљаку је, како је касније изјавио, одмах препознао „човека са Запада". И није се преварио, али тада није ни помишљао да се пред њим налази један од најокорелијих пљачкаша банака и возова у историји Дивљег запада! Јер, **плавокоси, препланули јахач који је стајао пред њим био је — Бач Касиди, човек који је, заједно са својим ортаком и нераздвојним пријатељем Харијем Лонгбоом, познатијим под именом Санденс Кид, побегао 1902. године из Њујорка у Аргентину. Са њима је била и једна лепа девојка.**

ШТА ЈЕ ЧУО ПЕДРО

О овим тајанственим другарима од тада су почеле да круже запањујуће приче: говорило се да у Јужној Америци имају банду која је наставила са пљачком банака и возова натоварених златом.

Све до педесетих година

ЦРТИЦЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ

ЖЕСТОКИ ПИПЕРИ АЛ'

Црногорски књаз Данило намеравао је да створи чврсту државну организацију која би се издржавала од прикупљеног пореза. Требало је да свака црногорска кућа, према свом имовном стању, учествује у издржавању нове књажевине. Народни главари су прихватили Данилов предлог, иако нису били сигурни да ће успети да га спроведу у живот. Знали су да њихова племена не маре за порез као ни за турски харач, па кад већ Турцима нису плаћали, сигурно неће ни својима.

Против пореза први су се побунили Пипери и њихов најгрлатији представник Радован Мрча-

рица, огорчени противник Данилових реформи, посла поруку у Цетиње: „Ко хоће од нас да убира по-

ОДАЛА ИХ МУЛА

Можда би власти још дуго трагале за Касидијем и Кидом, неподмиш-ним пљачкашима банака и возова натоварених златом, да бандити нису били неопрезни у Сан Винсенту.

Хари Лонгбо, звани Санденс Кид, Бач Касиди и Ета Плејс, лепа дружбеница бандита.

јом лепом саучесницом Етом Плејс.

На ранчу који се граничио с њиховим живео је један зубни лекар са женом. Лонгбо је, за разлику од Касидија, био живог темперамента и помало прек и у једном случајном сукобу с лекаром потегао је пиштољ и ранио га у раме. Зато су морали да беже из Аргентине. На путу је Ета добила напад слепог црева и Лонгбо је морао да је отпрати до Њујорка и смести у болницу. То је био крај њеног друговања с пљачкашким паром, јер Ети је већ био досадио живот у сталном страху и седлу.

Тако су Касиди и Кид дошли у Боливију, у рудник „Конкордија".

Чим су се Касидијеве пљачке прочуле по Јужној Америци, учестали су напади налик на његове. Навлачио и они су се 1909. године мирно опростили и опет кренули у пљачке, овога пута по Боливији. Омиљено уточиште била су им индијанска села, јер Индијанци их никада не би одали, како је говорио Касиди.

Последња пљачка коју су извели Бач Касиди и Санденс Кид била је отмица каравана мула натоварених златом из рудника Ал-

овог века за историчаре Дивљег запада била је тајна шта се у ствари догађало са Касидијем и Кидом у Јужној Америци, док 1950. године Френк Димајо, један од детектива чувене Пинкертонове агенције која је гонила Касидија и Кида, није пружио сведочење „из прве руке". На основу Димајових извештаја Агенцији, као и сведочења власника рудника „Конкордија", који је запослио Касидија и Кида, изишла је на видело прича која би могла да започне 1907, онога дана када је Касиди дојахао у рудник да затражи посао. Представио се као Сантјаго Максвел.

Недељу дана после њега дојахао је и Кид који се представио као Браун. Клемент Рола Глас је приметио да се ова двојица познају одраније. Није му пало на памет да то могу бити Касиди и Кид, све до једне ноћи када је, годину дана касније, к њему дојурио Педро, један од најамничара. Уплашен, објаснио је да је чуо разговор између ове двојице да планирају пљачку воза који је носио злато из Ла Паза. Педро је био пијаница, али управник је схватио да овога пута говори истину. Зграбио је своју „винчестерку" и пошао ка бараци у којој су спавали тобожњи Максвел и Браун.

ЗБОГ СЛЕПОГ ЦРЕВА

Лупање на вратима пореметило је ноћну тишину.

— Максвел, Браун, отварајте! Сместа!

Клементу Гласу срце је лупало у грлу. Чинило му се да је прошла вечност док се у прозору бараке није засветлела петролејка, а Касиди отворио врата.

— Господине Глас... до врага, шта је? — упитао је бунован.

Глас упери пушчану цев у „Максвелове" груди.

— Знам ко сте — рече он суво. — Разбојници! Пљачкали сте у Њујорку и Аргентини, губите се из овог рудника!

Касиди се изненада помери и Глас опази да га Кид држи на нишану свог „колта 45".

— Драго ми је што смо се упознали, господине Глас — рече му. И он и Касиди прснуше у смех.

Праве будалу од мене, по

У једном тренутку луде храбрости Кид је истрчао из заклона...

мисли Глас и исприча им шта је чуо од Педра. На то Касиди одговори:

— Господине Глас, Педро не зна енглески, а ми нисмо толике будале да о таквим плановима говоримо на шпанском.

Гласу је ово изгледало логично. Касиди настави:

— Ми смо овде дошли да поштено зарађујемо. И запамтите, ја сам Максвел, а мој пријатељ је Браун...

Тако су Касиди и Кид остали у руднику, у пријатељским односима с управником.

Али, када је рекао да су дошли у рудник да зарађују, Касиди ипак није рекао целу истину. Они су у забитом руднику калаја потражили уточиште бежећи од аргентинских „корехидореса", али не због пљачки. У Аргентину су дошли са 30.000 долара опљачканих у Њујорку. Новац су положили у једну банку, и на изглед мирно живели у градићу Чолиу, у близини Буенос Аиреса, заједно са својом лепом саучесницом Етом Плејс.

род је мрзео велике компаније које су угњетавале ситне ранчере и фармере, а пљачкаше као што је био Касиди сматрао је херојима!

ПОСЛЕДЊИ МЕТАК

Касиди се никада није покајао због свог начина живота. Једино што је жалио било је ненамерно убиство човека приликом напада на једну велику аргентинску компанију. Није волео да носи оружје, што је за човека његовог кова, а поготову на Дивљем западу, било неуобичајено. Они који су га познавали тврде да је био срдачан човек и одан пријатељ, а за своје непријатеље страх и трепет.

Мада су и Касиди и Кид у руднику стекли пријатеље, нису у њему могли да се смире дуже од две године. Пређашњи начин живота неодољиво их је привлачио

пока. Бач је погрешио када је украо и надзорникову велику, сребрнастосиву мулу. Када је на њој ујахао у село Сан Винсенте, власник хотела је, угледавши ту мулу, нешто посумњао и увече, док је његова жена спремала дошљацима вечеру, одјахао да обавести власти.

Војници су опколили двориште у којем су се налазили Касиди и Кид и при светлости бакљи отворили ватру. Двориште је било опасано зидом, али Касиди и Кид оставили су своје „винчестерке" и муницију изван њега. У једном тренутку луде храбрости Кид је истрчао и успео да зграби пушке. На пола пута до заклона пао је покошен мецима. Касиди се борио до последњег зрна. У зору, војници су чули усамљени хитац испаљен унутра, у дворишту. Нашли су Касидија мртвог, у прашини. Последњи метак био је сачувао за себе.

М. К.

ЖЕСТОК И КЊАЗ

резе, може их убрати само силом. Али нека зна да ћемо на силу силом одговорити". Омер-паша Латас, чувши за побуну Пипера, хитро им поручи да могу од њега очекивати оружану помоћ, али му Пипери одговорише: „Хвала, Турчине, на твојој помоћи. Она нам никад није ни требала. А међусобне размирице решиће сами Пипери и Црногорци".

Кад је чуо за побуну, књаз Данило, прек али и одлучан човек, брзо прикупи хиљаду Катуњана и 21. новембра 1852. године стиже с војском у Пипере. Пиперима није недостајало храбрости да се одупру Даниловој војсци, али подићи пушку против црногорске браће није било лако. Зато се већина Пипера приклонила пред Данилом, а Радован Мочарица побеже пред његовим гневом у Подгорицу. Четрнаест Пипера стрељаних по Даниловом наређењу били су опомена да млади књаз неће презати ни од чега да би учврстио државну власт. После угушене побуне често се чуло: „Жестоки Пипери ал' жесток и књаз па се крв морала пролити".

ШАЦА УБАВИЋ:

ПУНЧ

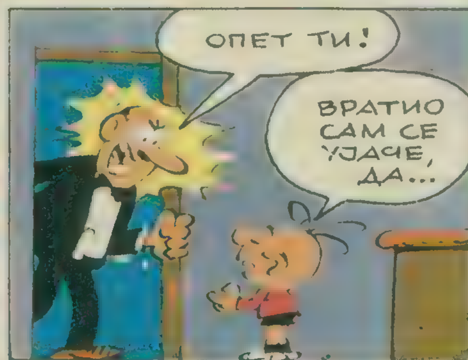

ЧАРОБЊАЦИ ЦЕЛУЛОИДНЕ ЛОПТИЦЕ

Не предајући се, Шурбек је падао на колена и враћао лопте готово с пода.

ПЕТ СЕТОВА ПАКЛА

Степанек се није мицао од стола, његове лопте у неочекиваним луковима летеле су у саме углове, али је Шурбек трчао по десет метара, заустављао лукаве ударце и слао противнику »праве бомбе«.

На Европски стонотениски шампионат у Лиону 1968. године Драгутин Шурбек је дошао са сасвим скромним изгледима. За њега је то био тек други старт на скупу европске елите. Први пут се појавио две године раније у Лондону, када је у државној репрезентацији заменио Војислава Марковића.

Шурбек се одмах истакао огромном енергијом и сјајним ударцем. Иако је у мечу са Чехословачком савладао сву тројицу противника у њему још нико није видео будућег шампиона. Уосталом, и у Лиону 1968. први Југословен и наша највећа нада био је Иштван Корпа, а не Драгутин Шурбек. Њега чак нико није ни убрајао међу фаворите. Испред њега били су они много славнији, као Јохансон и Алсер из Шведске, Шелер из Западне Немачке, Гомозгов из Совјетског Савеза, Белезнај из Мађарске, Степанек и Мико из Чехословачке, Корпа из Југославије. Пре Лиона Шурбек је на ранг-листи најбољих европских играча делио тек десето и једанаесто место.

И од свих, само је он веровао у — Драгутина Шурбека. Јер, увек је био борац челичне воље, непоколебив чак и у најтежим тренуцима. То његово чудесно пожртвовање донисило му је многе успехе, па га није напустило ни у Лиону и то онда када му је било најпотребније.

ОМАЂИЈАНИ РЕКЕТ

Први дуел у појединачном турниру изгледао је сасвим лак. Португалац Суарез није му био дорастао ни у ком погледу, па је битка била завршена врло брзо. Али, у другом колу сусрео се са Степанеком из Чехословачке — правом супротности Драгутина Шурбека. Тежак и непокретан, Степанек је стајао уз сам сто и невероватном вештином баратао оном малом белом лоптицом која га је слушала као да му је рекет омађијан. Овај стонотенисер никада није имао јак ударац, али захваћена ивицом његовог рекета, лоптица би се у неочекиваним луковима управљала у саме углове и често је била неухватљива.

Шурбек је познавао Степанека. Играч из Чехословачке је нешто пре овог шампионата у Лиону тријумфовао на међународном првенству Југославије у Новом Саду.

За Шурбека је, међутим, стони тенис много више борилачки спорт него за остале асове. Он се игри предаје сав, уносио у ударац сву енергију целог тела, а не само десне руке у којој држи рекет. Трчи и скаче неуморно да би се поставио што боље. Он тражи дуел и намеће такав окршај у коме нема милости ни уступања. Варнице увек севају, али Шурбек не попушта. Он може и да изгуби, али не може да се преда.

Та партија у другом колу Европског шампионата у Лиону, била је у ствари судар две различите врсте стоног тениса. Смењивали су се Степанекови мекани покрети и оштри ударци Драгутина Шурбека. Степанек се готово није ни мицао, а Шурбек је „бежао" чак и по десетак метара ако је требало да дохвати неку на изглед неухватљиву лопту. **Степанек се служио варком, а Шурбек снагом. Југословен је имао убојитије оружје у разорном ударцу, пред којим је изузетна техника почела постепено да се топи. Никад се Степанеку није догодило да тако убедљиво води, а да ипак стално буде угрожен. Имао је предност од 2:1 у сетовима, па чак и добру залиху у поенима у четвртом сету.**

ТАКО СЕ ПОСТАЈЕ ШАМПИОН!

А Шурбек? Он је само одмахивао главом и — падао на колена. Враћао је лопте којима је остајало још само неколико сантиметара да падну на под. Колена су му била сва крвава, али он је, не обазирући се на то, на крају ипак победио. Тај паклени дуел трајао је пуних пет сетова, и то Драгутин Шурбек никада није заборавио. Јер, за Степанека то је био крај блиставе каријере, а за борбеног Југословена прва велика степеница ка европском врху.

— Тако се постаје шампион! — узвикнуо је после меча некада славни југословенски стонотениски ас Жарко Долинар.

Сада, кад се сети те борбе, Шурбек каже:

— У животу нисам одиграо тежу партију. Изгледало ми је као да Степанек има стотину руку.

Али, када је пребродио ту заиста тешку препреку Шурбек је кренуо незадрживо напред. Ређали су се Француз Креф, Мађар Белезнај, Немац Шелер, Швеђанин Алсер и најзад, у финалу, Мађар Бержеј. Сваки од њих покушавао је да открије Шурбекову слабу тачку и да на њу управи своје најјаче оружје. Белезнај је тражио спас у спорој игри на столу, Шелер се упорно бранио, Алсер је стално мењао тактику прелазећи изненада из одбране у напад и обратно. Све су то били истински асови великог знања и још већег искуства.

ШТА ЈЕ У ЊЕГОВИМ МИШИЋИМА?

Али, нико од њих није за Шурбека био толико опасан као Степанек. После онога што је доживео у том мечу, све је друго изгледало сасвим лако.

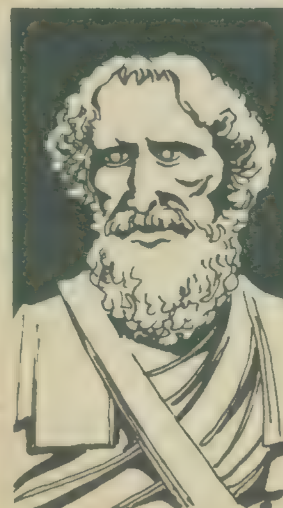
Тек у финалу, 24. априла у Кристалној палати спортова у Лиону, Шурбек је против Мађара Бержеја доживљавао опет најтеже тренутке. И та борба трајала је пуних пет сетова. Било је потребно да се одигра укупно 193 поена да би се добио победник. И тај меч Шурбек је добио са 3:2 у сетовима, а један брижљиви статистичар је израчунао да је Шурбек извео преко две хиљаде замаха десном руком при чему је ударао лоптицу свом снагом!

— Шта он има у тим мишићима? — питао се гласно совјетски шампион Анатолиј Амелин.

После свега, уморан, миран и поносан, Шурбек се попео на победничко постоље и примио медаљу и пехар као шампион Европе.

Ст. Протић

Историјска реченица **ЕУРЕКА!**

Један од највећих учника свих времена био је старогрчки математичар и физичар Архимед. Он се родио у Александрији 287. године старе ере, а живео је у Сиракузи. Једном приликом краљ Сиракузе Херон упитао је већ славног научника да ли би могао да провери састав његове круне, а да она ипак остане нетакнута. Краљ је сумњао да је златар који му је израдио круну у злато помешао и нешто сребра, али то није могао да докаже. Архимеда је овај проблем дуго мучио и никако није могао да нађе решење. Једном, док се купао, уочио је да његови удови у кади напуњеној водом губе своју тежину и испливавају на површину воде. Генијални научник одмах је схватио да се састав круне може лако проверити мерењем специфичне тежине круне и чистог злата (тако је и настао добро познати Архимедов закон).

Архимед се тако обрадовао због овог изненадног открића, да је одмах појурио кући заборавивши чак и да се обуче. Трчао је улицама Сиракузе потпуно наг узвикујући: **Еурека, еурека!** (Нашао сам!) Ова Архимедова реченица постала је пословични узвик и одржала се до данас у многим језицима.

ПУТОВАЊА У НЕПОЗНАТО

Руал Амундсен

ТРКА

1 **МОРНАР УМЕСТО ЛЕКАР** — Док је на улицама Осла клицао Норвежанину Фритјофу Нансену, првом човеку који је истражио Гренланд, мали Руал Амундсен је схватио колико га привлаче непознати предели прекривени снегом и ледом. Када је одрастао, по савету родитеља уписао је медицину али убрзо напушта факултет и запошљава се на једном броду као морнар. Тако се остварује његов сан — могао је да плови по многим морима света.

2 **АРКТИЧКО ЗИМОВАЊЕ** — Као двадесет петогодишњи младић изабран је за капетановог првог помоћника на једном белгијском броду за научна истраживања. У јесен 1807. брод је исипловио из залива Шелда према Северном леденом океану где експедиција остаје преко читаве зиме. Њихова сазнања касније су послужила многим истраживачима Арктика да лакше поднесу тешке животне услове који владају на крајњим северним тачкама Земљине кугле.

3 **НАМАГНЕТИСАНИ ПРИНЦ** — Неколико година касније Амундсен сам организује експедицију која ће покушати да нађе магнетски Северни пол (овај пол тачније је одређен 1948. године и налази се на Острву принца од Велса, на 73° северне ширине и 100° западне дужине). Његов брод „Гјоа" исипловио је из норвешке луке, прошао кроз цео Северозападни пролаз и после три године стигао у област Арктичког архипелага.

4 **КО ЋЕ ПРЕ!** — Амундсенов следећи циљ био је сам Северни пол. Управо кад је после дугих припрема, кренуо стигла је вест — претекао га је Американац Роберт Пири. Норвежанин је тада одлучио — постаће први човек који ће крочити на Јужни пол. На крајњу јужну тачку Земљине осе стигао је 11. децембра 1911. године и ту остао три дана. Његов ривал Енглез Роберт Скот стигао је на Антарктик тек месец дана касније.

НА ЈУЖНИ ПОЛ

5 **БРОДОМ КРОЗ СНЕГ** — За разлику од области око Јужног пола која је планинска и прекривена ледницима, Северни пол лежи на леду који се лагано креће. У лето 1918. године Амундсен је решио да се до њега бродом пробије кроз снег и лед. Читавих 19 месеци са њим није могла да се успостави веза, а свет је сазнао да је био близу циља тек јула 1920. године када се искрцао на Аљаску.

6 **УЗДУЖ ОКО ЗЕМЉЕ** — Путујући на полове, Амундсен је уздуж опловио Земљу (он је био први човек који је то учинио). На тим путовањима користио је и најновија техничка сазнања: маја 1923. године прелетео је авионом Северни пол, а 1925. умало није настрадао приликом још једног таквог покушаја. Тада је у апарату нестало горива тако да је био присиљен да се спусти на једну огромну санту леда.

7 **НА КРИЛИМА ЛАЂЕ** — Годину дана касније Амундсен је поново прелетео Северни пол, овог пута у ваздушној лађи. Том приликом избацио је на лед норвешку, италијанску и америчку заставу, јер је „лађом" пилотирао Италијан Умберто Нобили а читав подухват је финансирао богати Американац Џемс Елсворт. Непосредно после овог, пилот Нобили се са италијанском посадом упутио сличним дирижаблом према Северном полу. На несрећу, „лађа" се срушила а Амундсен је међу првима кренуо да спасава посаду — полетео је у једном малом авиону мада су многи сматрали да тај апарат неће моћи да издржи нагле налете леденог ветра и изненадне снежне олује. И били су у праву. Чланови италијанске експедиције су пронађени и спасени а храбром норвешком истраживачу, те 1928. године, изгубио се сваки траг.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ДОШАО САМ ДА ТИ КАЖЕМ ДА ОДЛАЗИМ

Музика и текст: Горан Бреговић
Изводи: Бијело дугме

Одлазим, остављам те али не
као прије
Овај пут заувијек
Сад плачи, никад више ти
нећу доћи.
ни када падају кише,
ни када ме туга свлада
ни кад ми лоше иде
никад, никад више.
Опрости ми дане будуће,
опрости ми што ћу можда и
сретан бити
што ћу заборавит све оно што
ми у овом часу
тако много значи,
и ову посљедњу њежност што
боли и сузе
и твоје невјерство што ми у
срцу гори.
Дошао сам да ти кажем да
одлазим
јер срце не могу да преварим
и зато одлазим,
праштат не могу јер одвећ те
волим

БИЈЕЛО ДУГМЕ

За данашњу песму недеље није случајно изабрана композиција са другог по реду албума најпопуларније југословенске рок-групе **„Бијело дугме"**. Овај ЛП потукао је све рекорде у **домаћој** музичкој продукцији: продат је у рекордно кратком року у тиражу од **70.000 примерака**. Тако је и ова плоча постала платинаста (као и претходна) а они неповерљиви још једном су се уверили да су популарни „дугмићи" нашли прави пут до слушалаца. Великим концертом у препуној сарајевској Скендерији, одржаним седмог фебруара, започела је југословенска турнеја на којој су нумере са албума **„Шта би дао да си на мом мјесту"**.

После ове турнеје на реду је снимање новог сингла у Загребу чему ће присуствовати и њихов енглески продуцент **Neil Harrison**, који из Лондона доводи и свог тонског сниматеља. Ово ће бити први пут код нас да се једна плоча сними у сарадњи са страним продуцентима и тон-мајстором. Непосредно после тога групи предстоји још једно снимање, али овога пута првог солистичког албума певача **Жељка Бебека** чији ће продуцент такође бити **Neil Harrison**. По завршетку југословенске турнеје, снимања сингл-плоче и **Жељковог** албума, **Бијело дугме** креће по Канади и Сједињеним Америчким Државама, на турнеју где су већ заказани концерти у Торонту, Кливленду, Детроиту, Чикагу, Лос Анђелесу, Њујорку и још неким градовима. Предвиђено је да турнеја траје три недеље, а како смо сазнали од вође састава **Горана Бреговића**, продуцент **Harrison** води преговоре да трећи албум групе буде снимљен у Њујорку у студијима који су опремљени најсавременијом техником.

ДИСКО КВИЗ

КОЛИКО ПОЗНАЈЕТЕ ДОМАЋУ ПОП-МУЗИКУ

1. Ко пева композицију „Звиждук у осам"?
   - а) **Ђорђе Марјановић**
   - б) **Мики Јевремовић**
   - ц) **Нада Кнежевић**

2. Роберт Немечек, басиста Поп-машине, претходно је свирао у једној београдској групи. Којој?
   - а) **Црни бисери**
   - б) **Договор из 1804.**
   - ц) **Интро**

3. Где је снимљен албум Корни групе „Мртво море"?
   - а) **Новом Саду**
   - б) **Београду**
   - ц) **Љубљани**

4. Колико се композиција налази на албуму групе Смак?
   - а) **осам**
   - б) **пет**
   - ц) **шест**

5. YU група тренутно има:
   - а) **три члана**
   - б) **четири**
   - ц) **пет**

ОДГОВОРИ:

1) Ђорђе Марјановић; 2) у Интро групи; 3) албум „Мртво море" снимљен је у Новом Саду; 4) пет; 5) три члана.

ДОМАЋА ЛИСТА

— СИНГЛОВИ

1. НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ТАКО И НЕ ЉУБИ ВИШЕ — Бијело дугме **ЈУГОТОН**
2. ОВЕ НОЋИ ЈЕДНА ЖЕНА — Златко Пејаковић **ПГП РТБ**
3. КАД ЈЕДНОМ ОТКРИЈЕМ ЧОВЕКА У СЕБИ — Дадо Топић **ПГП РТБ**
4. ОСТАЛА СИ УВИЈЕК ИСТА — Мишо Ковач **SUZY**
5. КАДИЈА — Тешка индустрија **ЈУГОТОН**
6. ЗАШТО СИ МЕ, НАНО, УДАЛА РАНО — Неда Украден **РТБ ЉУБЉАНА**
7. НОВИ ЗВУК — YU група **ЈУГОТОН**
8. ЉУТИТ ЋЕ СЕ МОЈА МАЈКА — Љупка Димитровска **ЈУГОТОН**
9. DIXIE BAND — С времена на време **РТБ ЉУБЉАНА**
10. ВАГАБУНД — Здравко Чолић **ЈУГОТОН**

ТОП ЛИСТЕ

ЛИСТА СТРАНИХ КОМПОЗИЦИЈА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ — СИНГЛОВИ

1. WHAT CAN I DO FOR YOU — Labelle — SUZY
2. GIVE A LITTLE LOVE — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
3. DELILA'S POWER — Ike and Tina Turner — РТБ ЉУБЉАНА
4. ROLLING STONES — David Essex — SUZY
5. ACTION — Sweet — ЈУГОТОН
6. SAILLING — Rod Stewart — ЈУГОТОН
7. HUSTLE — Van Mc Coy — ПГП РТБ
8. HONEY — Bobby Goldsboro — РТБ ЉУБЉАНА
9. DARLIN' — David Cassidy — ЈУГОТОН
10. SAMBA PA TI — Santana — SUZY

Берза плоча

Продајем дупле албуме Alice Coopera, The Mothers of Invention и Keef Martlem Bend.
Нино Мимица
Лесковачка 20/13
41000 Загреб

Мењам следеће ЛП-плоче: YU група: Како то да сваки дан; Ike and Tina Turner: River Deep — Mountain High; Omega: Omega; III; Yes: Yesterdays и Relayer; Rock Discotheque; Бијело дугме: Кад бих био бијело дугме; Ten Years After: Positiva Vibrations; Pink Floyd: The Dark Side of the Moon; Дах: Велики циркус; Eric Clapton: 461; Ocean Boulevard; T. Rex: The Best of; Mick Ronson: Play, Don't Worry и још 20 сингл-плоча.
Небојша Стојановић
Буковица
32250 Ивањица

Продајем поузећем сљедеће ЛП плоче: SANTANA (Greatest Hits) — 50 дин; EXSEPTION (The Best of) — 50 дин; MIKE OLDFIELD (Hergest Ridge) — 55 дин; LED ZEPPELIN (Houses of the Holy) — 45 дин; (Two originals) — 90 дин. Уколико неко жели цео комплет шаљем му плоче EMERSON LAKE AND PALMER (Brain Salad Shurgery) и JIMI HENDRIX (Triboute to Jimmy Hendrix).
Роберт Гажи
О. Кершованија 6/1
42300 Чаковец

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ... ВЕСТИ ИЗ БОГАТИЋА

Направили сте одличан потез што сте написе о музици ставили на две стране. Браво! Моји другови и ја смо одушевљени. Само бисмо имали и један занимљив предлог: да штампате ноте, бар строфу неке песме и да назначите који су дуреви. Верујте, има толико мојих другова који свирају гитару и који су заинтересовани за ваш лист. Предлог је више него одличан јер смо га ми на омладинском састанку разматрали.

А сада ево и неколико вести из нашег места за вашу нову рубрику:

Ми, омладинци у Богатићу, не оскудевамо у забави, нарочито сад за време зимског одмора. Свако вече у биоскопу играју одлични филмови. У Дому омладине ради и диско клуб „Поп-путоказ" са диск-џокејом Браном Пузићем. Суботом и недељом свирају Бура, Веца и Дуца, чланови групе „Гуштери", иначе најпопуларније групе ове врсте у Мачви. Пре подне у Дому омладине се игра шах, слуша добра музика и чита сва дневна штампа. Дочек Нове године је био веома добро организован. За време зимског распуста одржано је вече поезије на којем су се представили омладинци-песници. Планирамо да одржимо и један забавно-музички квиз у којем би спретност и знање показали ученици гимназије, медицинске, техничке и пољопривредне школе и студенти. У Богатићу постоји и фолклорна група која има око 60 чланова и која са успехом игра више од годину дана на сценама уже Србије.

Дуле Живановић,
Орловића Павла 1
15350 Богатић
(Хонорар 50 дин.)

Захваљујемо другу Живановићу на вестима и похвалама нашој рубрици. Надамо се да ће се и убудуће јављати са занимљивим новостима, што очекујемо и од других читаоца ХИТ СТРАНЕ.

Жао нам је што Редакција засад не може из техничких разлога да објављује и ноте популарних мелодија. Ипак, та могућност се разматра и верујемо да ће на ХИТ СТРАНИ, поред текста, бити објављене и ноте хитова које волите.

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

Позната пиратска радио-станица Каролина, која је годинама емитовала програм са једног брода укотвљеног изван британских територијалних вода, престала је да ради. Са тог брода емитоване су рекламне поруке за које се није плаћао никакав порез, што је власницима омогућило да се лако обогате. Међутим, јака олуја у Ламаншу отргла је усидрени брод и однела га у територијалне воде. Полиција је то спремно дочекала: по великој олуји отпловила је до брода где је ухапсила два диск-џокеја, капетана са посадом и једног продуцента.

* * *

Састав FOX издао је нову LP-плочу »Tails of Illusion« на којој је и сингл »Strange Ships«. Дискографска кућа GTO, за коју група FOX снима, организовала је низ концерата по Енглеској, што је умногоме допринело доброј продаји албума.

* * *

Елвис Присли, звезда која не тамни, добија за своје наступе баснословне хонораре. Ипак, да му новац не значи све у животу, доказао је почетком ове године када је одбио понуду од два и по милиона дола-

ра да у једном филмском мјузиклу игра Рудолфа Валентина. Познати певач је ову своју одлуку овако објаснио: „Рудолф је био велики у свету филма, а ја у свету поп-музике. Зато мислим да један великан не може да игра другог."

* * *

Позната енглеска група TRAFIC недавно се распала. После низа успешних концерата и турнеја у протеклој години по Европи и Америци, састав је напустио први човек — Стив Винвуд.

РАСПАД ГРУПЕ ФЕЈСИС (Faces)

Вест да се почетком ове године распала група Фејсис узбудила је цео музички свет. Род Стјуарт је отворено рекао да је одлучио да напусти групу и настави као солиста што су у првом тренутку многи протумачили као његов револт према гитаристи Рону Вуду који већ неколико месеци наступа са популарним Ролингстоунсима. Када се још сазнало да је Род лично ишао у Минхен, где су Стоунси снимали своју плочу, и да је после разговора са Мик Џегером и Роном одлетео авионом за Америку, свима је било јасно да раздор има дубље корене. Обзиром да је група већ имала заказане концерте, постоји могућност да се оформи нов састав »Small Faces« који би одржао неколико концерата и сними ЛП-плочу. По овој верзији певача Рода би заменио Стив Мериот. Судбина остале двојице чланова, тренутно је још неизвесна мада им је понуђено да свирају у групи Дејвида Есекса, што је код неупућених изазвало још већу пометњу. Засад се зна једино то, да се гитариста Рон Вуд налази у Рио де Жанеиру са Мик Џегером, док је менаџер групе Били Граф отпутовао за Америку како би разговарао са Стјуартом и приволео га на поновну сарадњу. Непосредно пред одлазак Граф је изјавио новинарима:

„Тренутно су сви смирени и не помишљају да уђу у нове послове. Сви чекамо исход мојих разговора са Родом".

НОВЕ ПЛОЧЕ НАШИХ ДИСКО-КУЋА

TOMMY

Овогодишња највећа на свету филмска смотра ФЕСТ 76 отворена је филмом ТОМИ, рок-опером која је одушевила све поклонике поп-музике у нашем главном граду. Филм познатог редитеља Кена Расела (Ken Russell) окупио је најпознатије музичаре данашњице као што су, на пример: Eric Clapton, Roger Daltrey, Elton John, Keith Moon, Pete Townshend, Tina Turner и други. Музика из овог филма нашла се и на дуплом албуму који је издала продукција РТБ.

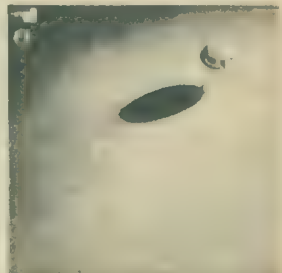

ПАРНИ ВАЉАК

Новоформирана загребачка група „Парни ваљак" представља нам се својим првим синглом на коме се налазе композиције „Парни ваљак" и „Шизофреник". Обе нумере су дело Хусеина Хасанефендића, љубитељима поп-музике познатијег као члана веома популарне групе „220".

SWINGING EAST — БОШКО ПЕТРОВИЋ

Љубитељима џез-музике препоручујемо ЛП »Swinging Eeast« снимљену наживо на Берлинском џез-фестивалу. Поред вође ове селекције Бошка Петровића у припреми плоче учествовали су, између осталих и Миљенко Прохаска, Тихомир Поп-Асановић, Ратко Дивјак, Озрен Деполо и други.

STROM AT SUNUP — GINO VANNELLI

Први албум Ђина Ванелија, кога продуценти лансирају као новог идола младе генерације, нашао се и на домаћем тржишту. Ђино Ванели је пореклом Италијан али од рођења живи у Америци. Свој таленат доказује и овом плочом на којој се појављује као писац текстова, композитор, аранжер и продуцент.

ЧИТАОЦИ СУ ИЗАБРАЛИ

Када смо у последњем јануарском броју објавили анкету о најпопуларнијима у прошлој години нисмо ни слутили да ћемо добити велики број писама наших сталних читалаца који се нису у потпуности сложили са редоследом певача и група. Зато смо одлучили да пребројимо све пристигле гласове и, додуше са малим закашњењем, објавимо и ранг-листу састављену на основу мишљења читалаца Забавникове ХИТ-СТРАНЕ.

Највише гласова, а самим тим и почасно прво место, добила је група „Бијело дугме" која је протекле године издала два веома успела албума: „Каб бих био бијело дугме" и „Шта би дао да си на мом мјесту" који су по броју продатих примерака потукли све досадашње рекорде.

На другом месту су Ерик, Лесли, Дерек, Алан и Вуд, чланови групе »Bay City Rollers« који су у 1975. имали два светска хита: »Bye, bye Baby« и »Give a Little Love«.

На трећем месту је енглеска група »Sweet« са прошлогодишњим хитовима »Fox on the Run« и »Action«.

Четврто место према гласовима наших читалаца припало је победницима Евровизијског фестивала 1974. године, шведској групи ABBA, који су поред победничке композиције »Waterlo« снимили још и веома популарне нумере: »I do, I do, I do, I do, I do«, »Mamma mia« и »S.O.S«.

На петом месту је група »George Baker Selection« који су хитом »Paloma Blanca« освојили цео свет, а судећи према овој анкети и наше читаоце.

После њих следи више састава али ми ћемо поменути само неке. Ту су пре свих Лабел, па Кени, Рабетс, Осмондс, Про арте, Индекси, Смоки, Статус Кво и многи други. Свима који су нам писали још једном се захваљујемо у нади да ће наша овогодишња листа, коју ћемо начинити крајем године, уз вашу помоћ, бити потпунија

НАПРАВИТЕ САМИ

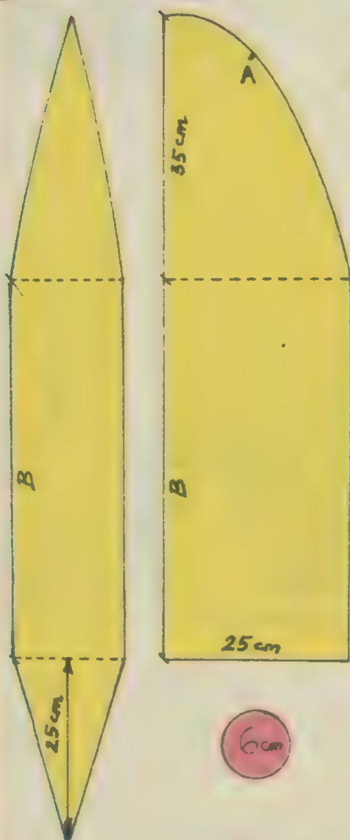
ЈАСТУК ПРОТИВ ХЛАДНОЋЕ

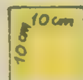
Ретко да у којој кући не постоје врата, било да гледају на терасу било да су улазна, која не пропуштају хладноћу. Поготову ако дува ветар. Зато вам данас предлажемо да направите куцу-јастуче коју ћете ставити испод врата и тако се заштитити од хладноће.

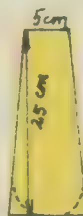
Као материјал могу да вам послуже остаци разнобојних крпица. Куцу скројте према датој шеми. На **цртежу 1** дата је шема куциног трбуха. Пазите, на нашем цртежу убележене су све мере осим мера Б коју ћете сами одредити према ширини врата. Горњи део шпица трбуха ставља се испод главе, а доњи, обележен са 25 цм, испод репа.

На **цртежу 2** је **куцино тело** — потребна су вам два оваква дела. На **цртежу 3** дате су куцине уши — потребна су вам четири дела. Уши на доњем делу искројте тако да буду заобљене (кројте по линији обележеној цртицама). На **цртежу 4** је крој ногу (осам делова) и најзад на **цртежу 5** је крој репа (два дела). Реп такође заоблите. Потребна су вам два пута по три кружића пречника од осам, пет и два сантиметра, различите боје за очи, и два кружића од 6 цм за њушку (**црт. 6 и 7**). По два дела за уши прошијте и преврните (**црт. 8**), затим по два дела за ножице такође прошијте, преврните и испуните парчићима сунђера, а затим зашијте отворе кроз које сте пунили куцине ноге (**црт. 9**). На исти начин обрадите њушку и реп (**црт. 10**). Тело начињено од разнобојних крпица саставите (**црт. 11**), на сваку половину тела пришијте уво и око (**црт. 12**), па затим оба дела тела пришијте једно за друго дуж леђа (**црт. 13**) и једним делом дуж њушке — до тачке А (**видите цртеж 2**). На крају пришијте ножице, па затим их ушијте за куцино тело (**црт. 14**). Исто као што сте напунили ножице и реп, тако ситним сунђером напуните и куцино тело. Остало вам је само да пришијете реп и њушку и куцу ставите на њено место.

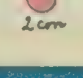

САМОУБИЦЕ ВОЛЕ ЦРВЕНЕ МОСТОВЕ

Возач Доналд Кембел омрзнуо је зелену боју због низа несрећа које су му се догодиле.

Магда Фридрих из Минхена необично је волела ружичасту боју. У почетку се мужу свидела њена одећа у свим нијансама црвене боје па се чак преварио и рекао јој да у таквим хаљинама изгледа двадесетак година млађа. Није то требало да чини, чак ни сопственој супрузи, јер — она га је сувише озбиљно схватила.

Прво је целу кућу обојила у ружичасто и набавила одговарајући намештај, што је њеног мужа, иначе мирног дентисту, довело до нервног слома и банкротства. У зубарској чекаоници заменила је црне кожне фотеље црвеним и то је била последња кап која је преврщила чашу. Мирни Фриц Фридрих је затражио развод брака.

Можда би први сусрет у суду довео и до помирења да упорна Магда није дошла од главе до пете одевена у ружичасто. Фриц је, угледавши је тако упарађену, устао и отишао без речи, црвен у лицу од беса и повишеног крвног притиска.

Крива је свекрва

Зашто људи више воле поједине боје и њихове нијансе од других? На то питање покушали су да одговоре неки амерички психијатри који су утврдили да ведри, спокојни и стабилни људи, који цене угодан породични живот највише воле топле боје: ружичасту, оранж и боју бресксве. А људи који брзо одлучују и одмах ступају у акцију обично су наклоњени и пастелноплавој, врло бледосивој или млечнозеленој боји.

Међутим, истичу научници, избор боје је често заснован на — сујеверју! **У раном детињству, наиме, када смо, под утицајем бајки, веровали у натприродно, створили су се одређени услови због којих данас волимо или не трпимо извесне боје. Осим тога, у тешким тренуцима, човек се подсвесно враћа „детињастим" мислима како би се утешио. Неки догађај из ране младости, сећање на одећу коју су волели, често изазива „урођену" наклоност људи према неким бојама, а да нису свесни како су је стекли.**

Једна жена је необично мрзела белу боју зато што ју је подсећала на болницу у којој је провела неко време после живчаног слома, а друга је окривљавала плаву боју за — развод брака. Она је, наиме, одувек мрзела плаво, а ту боју је њена свекрва управо изабрала за спаваћу собу младенаца: сав намештај, па и креветнина били су у плавом. Девојка је тражила да се боја промени, а момак се плашио мајке па је, после неколико месеци непрекидних свађа, дошло до развода.

Па ипак, многи сматрају плаву боју за најпријатнију, можда зато што је свесно или несвесно повезују са особинама као што је постојаност или верност. Научници су, међутим, доказали, да како године пролазе, људи све више воле плаву боју. Разлог је у томе што процес старења утиче на рад ока које пропушта мање плаве светлости па старији људи и несвесно постају жељни ове боје.

Многе униформе у грађанству су плаве јер та боја добро стоји свакоме, односно одговара боји коже и тену како плавих, тако и смеђих или црномањастих људи. Зелена боја се, међутим, носи веома ретко јер је сувише „јака" и дречећа и ретко коме прилечи. Вероватно се зато и сматра „несрећном" бојом.

Шта је у конзерви?

Експерти тврде да су „најсрећније" боје ружичаста, црвена и жута, а да зелена боја смирује.

Возач Доналд Кембел је толико мрзео зелену боју, да би мењао хотел уколико би случајно добио собу са зеленим или резеда тапетама. Разлога је имао напретек: у младости га је оборио зелени камион и због тога је морао да напусти ваздухопловство. Желећи да разбије ово „проклетство" купио је зелени аутомобил, али једног дана, излазећи из гараже, на њега је налетео зелени џип и уништио му кола. Научници тврде да људи који су равнодушни према бојама обично спадају у меланхоличне типове. Њих ништа не може да узбуди, осим тамноцрвене боје која делује депресивно. **Када је мост у Лондону, познат под именом Блекфрејер, био тако обојен, многе самоубице су га изабирале да би скочивши у Темзу окончале живот. Број самоубистава је знатно опао тек када су градски оци, по савету психијатара, обојили мост у бледозелено.**

Припадници разних племена у централној Африци од давнина су се ужасавали црвене боје јер их је подсећала на — људождерство! Страх је настао када су у село донете прве конзерве на којима је била нацртана глава Африканца на црвеној основи. Црнци су, наиме, помислили да се у конзервама налазе делови тела њихових умрлих рођака!

Многи Енглези из сличних разлога не трпе црвену боју, нарочито ако је у вези с белом јер их подсећа на крв и покров, то јест на смрт. Када је блок зграда за пензионере у Арнолду, у области Нотингемшајр у Енглеској, обојен у црвено и бело, станари су енергично захтевали да се пребоји, што је најзад и учињено.

М. Ш.

ПРВИ НАШ ФИЛМ

Прве филмске снимке у историји југословенског филма направио је Македонац Милтон Манаки, фотограф из Битоља. Још 1905. снимио је разне догађаје у свом граду, а 1911. направио је филмску репортажу о посети турског султана Битољу, с тако добро компонованим кадровима и спретно изабраним тренуцима снимања, да нимало не заостаје за европском филмском репортажом тога доба.

Први играни филм „Карађорђе" снимљен је 1910. године у режији познатог позоришног глумца Илије Станојевића Чиче. Француска фирма Пате Фрер послала је свог сниматеља, а у филму су играли позоришни глумци Милорад Петровић, Добрица Милутиновић, Витомир Богић и други.

Оснивањем Државног филмског предузећа 9. фебруара 1945. почиње непрекидна филмска производња код нас. Године 1947. снимљен је први играни филм — „Славица", у режији Вјекослава Афрића и са Иреном Колесар у насловној улози.

ЧУДА
ЉУДСКИХ
РУКУ

ЗЕМАЉСКО ОКО

РАДИО-ТЕЛЕСКОПОМ ЈЕ ОТКРИВЕНО ПРЕКО ХИЉАДУ СВЕМИРСКИХ ТЕЛА У НАШОЈ И ДРУГИМ ГАЛАКСИЈАМА КОЈА СЕ НЕ МОГУ ВИДЕТИ НИ НАЈПРЕЦИЗНИЈИМ ТЕЛЕСКОПИМА ДРУГЕ ВРСТЕ.

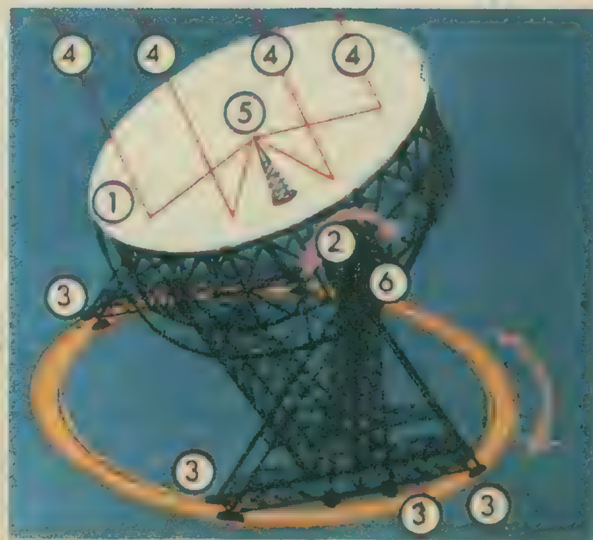
Радио-телескоп је веома сложени и осетљиви радио-пријемни уређај за откривање и пријем радио-таласа које зраче свемирска тела. Сем тога, он служи и за пријем радарских таласа одбијених од сателита, планета и метеорита.

Примењен је 1931. године, када је амерички научник Јански регистровао радио-зрачење из свемира користећи се обичном обртном оквирном антеном великих димензија. Али пуни развој радио-телескопа почиње тек 1949. године. Данас постоји велики број радио-телескопа. Један од најпознатијих је онај у Џоудрел Банку код Манчестера у Великој Британији. Његова антена има пречник отвора од око 70 метара и може се усмерити у било који видљиви кутак свемира.

Ово чудо технике састоји се, углавном, из антенског система са рефлектором, осетљивог пријемника, уређаја за регистровање примљених сигнала и уређаја за прецизно усмеравање антенског система.

Постоји неколико врста радио-телескопа, али најпознатији је онај који користи огромни удубљени диск од метала или жице (1) подигнут на стожер (2) тако да може да се окрене према небу у било којем углу. Поставља се на точкове који се крећу по кружним шинама (3) тако да се сав уређај може усмерити у било којем правцу. Диск се усмери на одређени део неба и слаби радио-таласи ударају у његов удубљени део (4) и одбијају се до пријемника (5) који је постављен у центру овог великог круга. Сигнали се затим појачавају и региструју за касније проучавање. Телескоп се покреће електромоторима из лабораторије које се налазе на врху сваке куле (6) на неком од обртних постоља. Свим кретањима и радњама управља се са контролне табле (7 на слици лево-доле).

ЛОВЦИ *на* ПАЦОВЕ

ПРОТИВ КУГЕ — Поуздано се зна да су ловци на пацове постојали још у 17. веку у Холандији, Кини и Италији... Италијански ловци на ове глодаре који преносе кугу носили су и заставу са сликом пацова.

НА ГИЉОТИНИ — Жан-Пол Мараа, једног од најпознатијих јакобинаца, убила је 1793. године жирондинка Шарлота Кордеј и због тога гиљотинирана.

МАКАРОНИ У МОДИ! — Веома необичну и упадљиву моду увела је у Енглеској у 18. веку једна група младића. Обележје те моде били су дугачка и увијена перика и велики штап са кићанком на врху. Младићи су називани „макарони" јер су се састајали у време вечере на којој су се служили у чинијама само — макарони!

ПРВИ БОКСЕРСКИ ШАМПИОН — Бокс — борба голим песницама — појавио се у Енглеској у 18. веку. Његова правила, број дужину и одмор између рунди одредио је Енглез Џон Бротн који је био и први шампион у модерном боксу.

МАСКА НА СВЕЧАНОЈ ГОЗБИ — Римски император Домициан уживао је у настраним шалама. На једну гозбу позвао је чланове Сената и кад су гости стигли у свечану дворану, уместо столова затекли су — мртвачке сандуке. Али, то није било све; на запањене сенаторе насрнули су императорови људи с маскама сподоба.

ФАНТАС-
ТИЧНА
ПРИЧА

ПРОПАЛА ПРОБА

ЗОРАН ПОПОВИЋ

Човечуљак, ако тако може да се назове сподоба коју сам гледао, превртао је некакве кутијице и гунђао себи у браду нешто неразговетно. Када кажем брада, стварно мислим на браду, јер је тај прикан имао читав пласт испод... о, није испод носа! Нос није имао. Тамо где код пристојних људи стоји нос, овај је имао чисту зараван. Једноставно, образи су му се спајали без икакве препреке. Очи су му биле као и моје, али на ушима би могао да му позавиди сваки магарац. Горња полулопта главе била му је украшена дугом и густом косом. Тело му је било округласто и здепасто, руке, могло би се рећи, нормалне, а ножице — две криве и танке врљике, па сам се питао како се не поломе под тежином тела. Био је висок нешто испод метар и по.

У епрувети

Док сам ја тако проучавао космату наказицу, он се и даље бавио пребирањем по гомили кутијица. Изгледа да је најзад нашао оно што је тражио. Израз задовољства на равном лицу био је толико јасан да се зачудих. Онда се окрете и погледа ме. Уста нисам могао да му видим од оне силне брадурине, али по мрдању ушију рекао бих да се насмешио. Ако ја нисам могао да видим његова уста, он је моја могао, и то још како, јер сам их разјапио, кад он проговори:

— Аха, најзад си се изволео пробудити! Па, и било је доста чмавања!

Говорио је мојим језиком и изражавао се баш као и ја. Рекао бих, скоро да смо заједно ишли у школу.

— Не, нисмо, а и не би ми пало на памет да се дружим с таквом наказом...

— Још бисмо могли да видимо ко је наказа — прекидох га. — Не верујем да бих ја имао неких шанси на избору за мистер универзума, али ти, брајко, не би прошао ни у квалификацијама...

— Не лупај! — сада он мене прекиде — нисам ни ја неки лепотан, али према теби сам Аполон!

— Одкуд ти знаш за Аполона, калаштуро безноса?

— Знам све што и ти, паметњаковићу! А ти не знаш ништа од онога што ја знам — рече увређено.

— Право да ти кажем и не жудим много да се обогатим твојим знањем, ако бих морао да изгледам тако јадно...

Ко зна докле бисмо се тако препирали да у просторију у којој смо били не уђе још једна наказа. И овај је био сав космат и брадат. Придошлица се обрати мом саговорнику и просу читаву бујицу гласова. Нисам разумео ништа.

— Шта рече овај? — упитах оног првог.

Заборавио сам да кажем да сам се налазио у неком стакленом суду налик на огромну епрувету и да ме није заинтересовао тај човечуљак и да нисам почео да се свађам са њим, ја бих, чим сам се освестио, поставио баш то питање: откуд ја ту и шта ми се догодило?

И ову мисао ми је прочитао и одмах објаснио:

Зугиц, или Земља

— Ухватили смо твој брод док наша планета још није била у видном пољу твојих инструмената. Осетили смо да се у њему налази жив створ налик на нас (ту се поспрдно насмеја) и да је вероватно са Зугица!

— Одакле?

— Са Зугица, тако се зове твоја планета...

— А ја већ четрдесет година живим у заблуди мислећи да се зове Земља...

— То је ви, страшила, тако зовете, али њено је име Зугиц, а ако ти се не свиђа...

— Баш ме брига како је ви зовете, зовите је како хоћете, реци ми само како се онда зове ова планета?

— Адук!

— Баш лепо име, за разлику од тебе — додадох пакосно — а је л' твоје име лепо?

— Него шта! Зовем се Маргобурт!

— Е, па Маргобурте, јеси ли чуо шта ти је рекао онај твој, како се зваше...?

— Ретсептеч!

Из стакленог суда, налик на епрувету, посматрао сам две наказе...

Он поцрвене као девојчица, али ми ипак објасни:

— Љути се што се с тобом расправљам око тричарија уместо да водим прави разговор. Ретсептеч каже да морамо да ти објаснимо о чему се ради и шта очекујемо од тебе...

— Као прво, можете да очекујете да сам мртав гладан и да хоћу да једем, а као друго, могли бисте да ми објасните како сам доспео у овај циркус. Наравно, претходно ме извадите из ове епрувете!

— Да, он. Лепо ти човек каже да ми објасниш о чему се ради, а ти опет хоћеш да се свађаш...

Осећања су узајамна

— Не свађам се ја него ти. Уосталом начуљи те бедне патрљке од ушију и слушај. Кад смо те довукли овамо и схватили одакле долазиш, закључили смо да си нам двоструко занимљив. Прво зато што си са Зугица, а друго зато што си био сам у броду. На ово друго питање ја мислим да знам одговор. На испитивање по Космосу послали су само тебе јер ако ти се нешто и догоди неће бити велика штета...

— То је зато што им ти ниси био при руци — прекидох га — а сад ми реци зашто вам је Земља толико занимљива. Кладим се да за њу нисте чули док се ја нисам појавио да вас просветим. Него реци ми, откуд знаш мој језик и зашто си тако безобразан?

— То је зато што сам ја имао ту несрећу да морам да преснимим све из те твоје беде од мозга. Могу ти рећи да нисам због тога баш особито срећан, оно што сам тамо нашао не вреди ни...

Не дадох му да заврши:

— Видим већ да ти је користило. Зато значи не могу да изађем с тобом на крај, постао си паметнији и језичнији...

Сад он прекиде мене:

— Прво да те упозорим да твоја судбина зависи од мене и зато пази шта говориш и шта мислиш. Твоје мисли примам директно и.. не псуј... могу ти рећи да ми ниси нимало симпатичан...

— Онда је то узајамно! Него реци, да ли могу да се некако споразумевам са оним твојим, како рече, Ретсептечом? Он ми изгледа много отреситији!

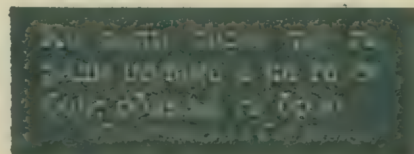
Покушах да му се наклоним, али само лупих главом о стакло. То је очигледно орасположило Маргобурта и он преведе моју жељу.

Успео експеримент

Ретсептеч му је дуго нешто причао и он ми преведе:

— Каже да је Зугиц пронађен још пре неколико милиона година и да је био без разумног живота. Адуктанци су прво били одлучили да га населе, али су се предомислили јер за њихову ионако малобројну расу није било потребно да има још једну планету. Зато су покушали да створе нешто налик на себе од затечених животних форми. Утичући на генетски род код неких животиња, добили су задовољавајуће резултате. Кад су се уверили да је експеримент успео, оставили су своје дело да се само даље развија и одлучили да тек после извесног времена дођу и провере. То би требало да буде кроз неких хиљаду година од сада. Изгледа да

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

ЧОВЕК ИЛИ АРЕК ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ЖИВИ У СЛОБОДНОЈ ПРИРОДИ, БЕЗ ИКАКВИХ ГРАДОВА, ЧАК И БЕЗ КУЋА.

су се прерачунали и да је развој ишао брже него што су очекивали. То што су тебе нашли у Космосу значило је да се новостворена раса развила много брже но што је било предвиђено. И не само то, Развила се у погрешном правцу...

Опет га прекидох:

— Шта то значи „погрешном"? Да ли је требало да будемо тако наказни као Адуктанци?

— Не, није реч само о изгледу. Уосталом, показаћу ти!

Маргобурт узе кутијицу коју је малопре одвојио са гомиле и отвори је. Из ње извуче нешто налик на тениску лопту. Ту лопту је убацио у некакву справу и на зиду се одмах појавише слике. Гледао сам Земљу од пре неколико милиона година. Дабоме, то није било оно што сам ја о Земљи знао, али сам је лако препознао. Пошто ми је читао мисли, Маргобурт није имао потребе да објашњава. Знао је да сам схватио шта гледам. Тај део филма, да га тако назовем, није дуго трајао. Почињало је нешто сасвим различито. Није баш било убедљиво, али је амбијент био аутентичан. И даље је то била Земља, само оно што сам гледао било је нереално.

— А ово је оно што би Зугиц требало да буде сада, тако смо бар предвидели!

У погрешном правцу

Према њиховом предвиђању Земљу би требало да насељавају бића више налик на њих него на људе, али ипак нешто различита. Према њиховим очекивањима човек не би имао нос, као и они, али уши су биле онакве какве човек стварно има. И ноге нису биле тако танке и слабашне као и њихове, али далеко тање него што у ствари јесу. Физички изглед Земљана разликовао се од предвиђеног много мање него све остало. Адуктанци су очекивали да ће човек или арек, како они кажу, живети у природи без икаквих кућа, градова или било какве техничке цивилизације. Арек је, тако су бар очекивали, морао да постане биће које ће загосподарити планетом само својим умним и физичким способностима. Али, под умним способностима подразумевали су само неку врсту телепатске моћи и способности да се мислима управља другим живим облицима на планети. У ствари, тај арек и није био лоше замишљен и што сам дуже гледао све ми се више свиђао, изузев физички. Никако нисам могао да се помирим са оним изгледом који су нам били наменили. Али сад, шта је ту је! Јасно је да њихова проба са ареком није успела што ме је, да признам, радовало. Ипак се себи више свиђам овакав какав сам. На та моја размишљања Маргобурт одговори:

— Ако си ти задовољан што сте испали тако наказни, то је твоја ствар и баш ме брига, али не свиђа нам се нешто друго. Ваш се развој одвијао у погрешном правцу. Сва та техничка помагала и та агресивност која се у вама развила, то не ваља. Мораћемо да нешто предузмемо да се то исправи. Али, о томе ће одлучити Квртнохтур...

— Знаш шта — не дадох му да заврши — усавршавајте и мењајте ви себе, а нас оставите на миру. Уосталом, шта имате против технике? И ви сигурно имате нешто тако. Како бисте иначе дошли до Земље?

— Исто онако како ћемо и тебе тамо експедовати, видећеш. Онда ће ти бити јасно да су духовне вредности много важније него што мислите ви — дивљаци!

Тог тренутка сам био спреман да разбијем своју епрувету и да га шчепам за брадурину. То бих и учинио да се нисам одједном нашао насред Јелисејских поља у Паризу.

Није ме бринуло шта ћу сад. Јест да ме је мучила глад, али више ме је мучило питање како да упозорим људе и како да докажем да све ово нисам измислио...

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) НАСЛОВ ПЕСМЕ ПЕСНИКА ПОД 20 УСПРАВНО (српскохрватски превод), 8) старогрчки баснописац, 9) летовалиште на Кварнеру, 10) крш, неред, 12) скраћеница за: рукометни клуб, 13) иницијали руског књижевника („Оцеви и деца"), 14) мера за драгоцености, 16) наш певач забавних мелодија (Душко), 17) река у Сибиру, 19) оквир, 21) мања стајаћа вода, 24) део собног намештаја, 26) хемијски знак за нобелијум, 27) стари град на Сицилији, 28) спој двеју или више костију, 29) врста коњског корака, 30) кинески инструмент из групе удараљки, 31) врста финог папира, 32) део шаке, 33) особеност језика неког краја, 34) афирмација, 36) име глумице Рине, 37) ауто-ознака за Макарску, 38) ПЕСМА ПЕСНИКА ПОД 20 УСПРАВНО, 40) наш књижевник (Славко), 42) ПЕСМА ПЕСНИКА ПОД 20 УСПРАВНО, 44) ноћна птица, 45) ознака на аутомобилима из Гњилана, 47) мудрост, разборитост, 49) хемијски знак за актинијум, 50) посао, 52) мушки потомак, 53) жеравица, 55) фудбалер „Војводине" (Звонко), 56) дериват нафте.

УСПРАВНО:

1) Име и презиме нашег академика, књижевног критичара, 2) хемијски елемент, 3) јунак из стрипа (Талични), 4) иницијали совјетског маршала, једног од учесника берлинске операције, 5) лична заменица, 6) филмско платно, 7) музичка мера, 11) преријски вук, 14) планина у Македонији, 15) главни град суседне државе, 18) совјетски песник-симболиста („Херојска симфонија"), 20) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ МАКЕДОНСКОГ ПЕСНИКА-РЕВОЛУЦИОНАРА (види слику!), 21) ЗБИРКА ПЕСАМА ПЕСНИКА ПОД 20 УСПРАВНО, 22) једна електрода, 23) египатско божанство, 25) поносит, 26) предавање, 28) град у Србији, 29) део птичјег тела, 31) покрет у шаху, 35) врста першуна, 39) кухињска посуда, 41) еп Ивана Гундулића, 42) пето слово азбуке, 43) предлог, 46) име аутора „Васкрсења", 48) канал, 51) нота солмизације, 52) иницијали нашег приповедача („Носач Самуел"), 54) част, поштење (турц.).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА:

ВОДОРАВНО: 1) Нарагвај, 8) Арес, 9) ано, 10) лан, 11) кров, 12) Ек, 13) Алида, р, 14) Криван, 15) Мароко, д, о, 16) ама, 17) Суђурај, 22) ута, 23) тачан, 24) ВА, 25) тра, 26) кефир, 27) шиб, 28) Ра, 29) Карић, 30) атол, а, 31) ЗАМОР, 32) Дрина, 33) квадар, 35) маст, и, 36) терет, 37) ДУША, 38) со, 39) очи, 40) Атила, 42) Лан, 43) рећи, 44) омекшати.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,000 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

»ЗЛАТНА ГРЛИЦА«

БИБЛИОТЕКА ЗА СВЕ УЗРАСТЕ

Библиотека ЗЛАТНА ГРЛИЦА намењена је свим узрастима. Бајке, приче, песме, узбудљиве животне драме не познају временске границе. Текстови ЗЛАТНЕ ГРЛИЦЕ надахњују и оплемењују.

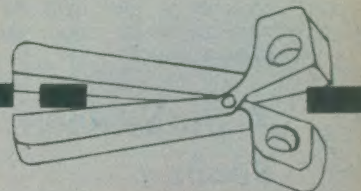
Књиге су штампане ћирилицом. Повез је тврд, с пластифицираним корицама у боји.

ЦЕНА КОМПЛЕТА ОД 12 КЊИГА 420 ДИНАРА

Читаоци „Политикиног Забавника" који купе за готово добијају комплет (12 књига) за 360 динара тј. једну књигу по цени од 30 динара. Платиће поштару кад приме књигу. Купци на отплату добијају комплет од 12 књига за 420 динара тј. једна књига 35 динара. Наруџбеница не може бити мања од 100 динара (јер се мање не исплати слати због поштарине). Најмања месечна рата износи 50 динара. Свака књига има свој број. На наруџбеницу треба уписати бројеве књига које желите или комплет. Попуњену наруџбеницу налепите на дописницу и пошаљите на адресу: Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка 9, 11000 Београд.

Библиотека ЗЛАТНА ГРЛИЦА садржи 12 књига.

1. Десанка Максимовић: ОРАШЧИЋИ — ПАЛЧИЋИ — збирка изванредних приповедака наше савремене књижевнице.
2. Стеван Раичковић: ВЕТРЕЊАЧА — збирка песама намењена најмлађим читаоцима, дело инспирисано дечјим светом.
3. Слободан Марковић: ДВАНАЕСТ МЕСЕЦИ — књига стихова у којој до изражаја долази богата пишчева машта, необичне и лепе слике.
4. Гвидо Тартаља: ОПЕТ ЈЕ ТУ ПРОЛЕЋЕ — књига прича и песама за децу за коју је сам аутор рекао: „Ако би ме неко питао шта сам имао увек на уму приликом писања за децу, одговорио бих: Неговање љубави за матерњи језик код малих читалаца".
5. Коста Степановић: ГОЛУБ НА ДЛАНУ — књига савремених прича из живота и рата, приче о деци партизанима, подвизима знаних и незнаних јунака.
6. Ивица Ророћ Вања: ПРИЧА ДО ПРИЧЕ, ПЈЕСМА ДО ПЈЕСМЕ
7. Скендер Куленовић: ГРОМОВО ЂУЛЕ — садржи дванаест прича и причу поговорку у којој писац пише о себи, о свом животном путу, школовању, ратовању.
8. Драган Лукић: РАСПРОДАЈА ИГРАЧАКА — приче и песме, маштовите, лагане и веселе.
9. Ђорђе Радишић: БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН РАТ — лепа родољубива књига о куририма, десетарима, војницима у рату и после рата.
10. Марко Петровић: ТРЕЋА ОБАЛА ДУНАВА — прича о рибама, лађама. Писац је пронашао трећу обалу Дунава, дечју обалу, дечји свет.
11. Предраг Чудић: ЈЕСЕН У ЦИРКУСУ — књига поезије и прозе, весела и распевана!
12. Ерскин Колдвел: МОЈ НЕСТАШНИ ОТАЦ — роман чувеног америчког писца. Сам писац је изјавио да му је то најдража и најлепша књига.

ИП „ВУК КАРАЏИЋ"
Краљевића Марка 9,
11000 Београд

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем:

1. ЗА ГОТОВО — књиге број: ______________________

за укупну суму од ______________ динара, које ћу платити поштару када ми донесе књиге.

2. НА ОТПЛАТУ — књиге број: ______________________

за укупну суму од ______________ динара. Износ ћу платити у ________ месечних рата. Прву рату платићу поштару кад ми донесе књиге (непотребно прецртати)

Купац ______________________

Улица и број ______________________

Пошт. број и место ______________________

Радна организација ______________________

Овера запослења за купце на отплату

____

(Печат и потпис овлашћеног лица) (Потпис купца)

Број личне карте ____________

Издате од СУП ____________

Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије. У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ШТА СУ АФОРИЗМИ?

Често чујем реч афоризам па бих те молила да ми одговориш шта он значи.

Ивана Грабовчанин, Инђија

Афоризам је реч грчког порекла и значи **дефиниција.** Њим се сажето и једноставно казује нека животна истина.

Сматра се да га је први употребио у 5. веку пре н. е. чувени грчки лекар Хипократ који је у 400 афоризама сажео своја медицинска искуства. Израз се касније преноси на физиологију, право, политику, филозофију, уметност. Налазимо их код Гетеа, Бекона, Шопенхауера... Забавник у готово сваком броју објављује афоризме под заједничким насловом „Једна али вредна".

КО ДРУГОМЕ ЈАМУ КОПА...

Желео бих да знам шта је то бумеранг.

Миша Плак, Топола, Опленац

Бумеранг је оружје аустралијских урођеника за борбу и лов, а употребљава се и у Азији, Африци и Америци. Прави се од еукалиптусовог и багремовог дрвета а у Индији од слоновače и гвожђа. Може имати облик лука, искривљеног колена и српа са 45—60 цм распона између увијених кракова. Према специфичностима, конструкције, бацању, лету кроз ваздух и

намени постоје две врсте бумеранга: **ратни и повратни.**

Ратни бумеранг је већи и тежи, не враћа се, али ако се баци под углом од 45 степени може се вратити бацачу.

Повратни се употребљава за лов на птице, рибе и мање животиње или као спортски реквизит. Баца се десном руком са распоном између кракова окренутих напред. Вртећи се око своје вертикалне осе бумеранг лети у равни паралелној земљи, потом се уздиже увис, скреће улево и описавши један или више кругова враћа се бацачу. Врло је опасан јер му се не може утврдити ни правац лета ни место пада. Његов лет зависи од угла увртања кракова, вештине и снаге бацача, угла бацања и ветра.

Данас се у језику најчешће употребљава у пренесеном значењу, на пример: Ко другоме јаму копа, сам у њу упада.

СЛИКАРСКИ ПРИБОР

Моји другови и ја одлучили смо да ти се обратимо за савјет. Заправо, нас тројица имамо смисла за цртање и зато те молимо да нам објасниш шта је све потребно за сликање.

Небојша Бојат, Никшић

Од тога да ли ћете сликати акварел или у уљу, зависи и сликарски материјал. За акварел је потребно: акварел папир (блок за цртање), акварел боје („Аеро"), акварел округла четка и вода. За сликање у уљу потребно је више материјала. Као подлога служи платно или дрво. Платно припремљено за сликање може се добити у боље опремљеним продавницама где се продаје и остали сликарски материјал. Ако нисте у могућности да набавите такво платно, онда можете и сами да га припремите. Грубо ланено платно се натегне на рам и на њега се наноси подлога (грунд) који се састоји од две трећине биркреде и једне трећине цинкваjса. Биркреда и

цинкваjс се помешају с ланеним уљем да би смеса била довољно житка за наношење на натегнуто платно. Кад се подлога осуши платно је спремно за рад. Оваква иста подлога наноси се и на дрво. Међутим, као подлога може да се користи и бели поликолор. За сликање се користе уљане боје (Аеро) које се током рада разблажују терпентином, а слика се оштрим четкама за уље или шпахтлама.

Будите детектив...

решење загонетке: **УЈАК НИЈЕ ДОШАО**

Као што смо у причи навели, соба у којој је лежало тело Бернара Валмона је у страшном нереду и у потпуном мраку. Међутим, девојка је ипак и у мраку успела да пређе преко свих препрека и дође до лампе а да при том не додирне ништа. То је навело инспектора да помисли да би она могла бити нападач. У истрази Стефанија је и признала да је запала у новчану невољу, а да је ујак био тврдица...

РАЗМЕНА

Био сам мали кад су излазили старији бројеви Забавника а волео бих да их имам. Зато молим читаоце који их поседују да ми их продају или поклоне. Драган Андриевски, Илинденска 85/23, 91000 Скопље

Поседујем велики број Забавника од 1954 — 1968 године. Укоричени су и желим да их продам. Светозар Живковић, Маршала Тита 69, 18320 Димитровград

WALT DISNEY
МИКИ

ЈЕСЕН БИ БИЛА НАЈЛЕПШЕ ГОДИ-ШЊЕ ДОБА...

...ДА НИЈЕ ОВОГ ПРОКЛЕТОГ...

...ЛИШЋА!

ГЛЕ! НЕЧИЈИ ЗМАЈ НА КРОВУ!

ОХ! ПА КРОВ ТРЕБА ПОПРАВИТИ!

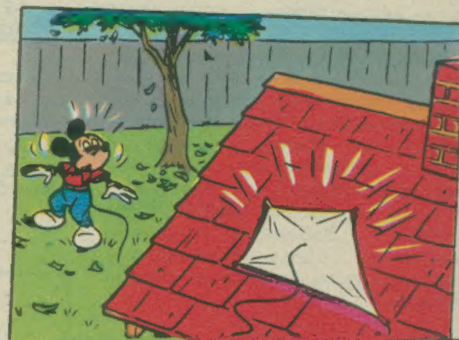

ТА-КО!

И АНТЕНУ БИХ МОР'О ПРИЧВР-СТИТИ!
Distributed by King Features Syndicate

САД ЧВРСТО СТОЈИ! ДО ВРАГА! И ОЛУК СЕ ОДВАЛИО!
Copyright © 1975 Walt Disney Productions World Rights Reserved

И ТО ЈЕ ГОТО-ВО!

БАШ СЕ РАДУЈЕМ ШТО САМ НА КРО-ВУ СВЕ СРЕДИО!

ДРАГАНЧЕ

БАШ ВОЛИМ ОВУ СОБУ!

ЕВО ТРАГОВА МОЈИХ ПРВИХ ЗУБА!

БАШ ЈЕ ТАТА ЛЕПО САСТАВИО И ЗАЛЕ-ПИО ОВУ ВАЗУ КОЈУ САМ РАЗБИЛА!

И ОВО ЈЕ МОЈЕ ДЕЛО!

А ОВО ЈЕ УСПОМЕНА НА МОЈ ПРВИ ЛИЛИХИП!

ТО СЕ ДОГОДИЛО КАД САМ ОБОРИЛА СВОЈУ ПРВУ НОВО-ГОДИШЊУ ЈЕЛКУ!

ТАТА НИКАД ВИШЕ НИЈЕ ОСТАВЉАО СВОЈ ФЛО-МАСТЕР ПО КУЋИ!

АХА! ПОД РАДИЈА-ТОРОМ СУ ЈОШ ТРА-ГОВИ РАСТОПЉЕНОГ ПЛАСТЕЛИНА!
1261/36
DIK BROWNE

СВУДА СУ ТРАГОВИ МОЈИХ РУЧИЦА!

СВАШТА ТРЕБА УРА-ДИТИ ДА БИ ЈЕДНА КУЋА ПОСТАЛА ДОМ!
© King Features Syndicate, Inc., 1964 World rights reserved